

Taivalkoski pohjoisosa kulttuuriperintöinventointi 2010

Osa 1 Raportti

KUVAILEHTI

JULKAISUJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	2011
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	ASIANUMERO	6051/41/2010
ALUEEN NIMI	Taivalkoski pohjoisosa (Loukusa, Syötekylä, Jurmu, Inkee, Kylmäluoma)		
ALUEYKSIKKÖ	Metsätalous Pohjanmaa		
TEKIJÄ(T)	Hanna Kelola-Mäkeläinen, Hans-Peter Schulz		
JULKAISUN NIMI	Taivalkoski pohjoisosa kulttuuriperintöinventointi 2010		
TIIVISTELMÄ	<p>Taivalkosken kunnan alueella inventoitiin kesällä 2010 yhteensä 72 000 hehtaaria Metsähallituksen metsätalousmaata. Inventointi on osa Metsähallituksen Kansalliseen metsäohjelmaan 2015 sisältyvää kulttuuriperintöinventointihanketta. Hankkeen tarkoituksena on inventoida sekä arkeologiset että kulttuuriperintökohteet valtion metsissä ja varmistaa siten metsien monipuolinen hyödyntäminen kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. Lisäksi hankkeen tavoitteena on säilyttää ja kunnostaa kulttuuriperintökohteita ja hyödyntää niitä retkeilyn kehittämisessä. Hankkeen pilotti-inventointi tehtiin vuonna 2009 Taivalkosken lounaisosissa.</p> <p>Alueelta tunnettiin ennen inventointia 127 muinaisjäännettä ja 51 kulttuuriperintökohdetta. Vuoden 2010 inventoinnissa dokumentoitiin 220 kohdetta, joissa oli yhteensä 404 alakohdetta. Näistä kohteista 91 on muinaisjäänneksiä, 16 sotahistoriallisia kohteita, kuusi rakennusperintökohteita ja 107 uuden ajan kulttuuriperintökohteita.</p> <p>Uusia muinaisjäänneksiä löytyi inventoinnissa 81 kappaletta, joista 18 on esihistoriallisen ja 59 historiallisen ajan kohteita. Lisäksi löydettiin 4 ajoittamatonta muinaisjäännettä. Esihistoriallisen ajan uusista muinaisjäännekohteista kolme on asuinpaikkoja, 14 pyyntikuoppakohteita ja yksi on löytöpaikka. Kolmea kivipöytää ja kahta kiviröykkiötä ei pystytty ajoittamaan tarkemmin. Historiallisen ajan muinaisjäänneksistä 44 on tervahautoja, 12 tervapirttejä ja yksi on maarakenne, joka on tulkittu haudaksi.</p> <p>Uuden ajan kulttuuriperintökohteissa suurimman ryhmän muodostavat erilaiset rakennusten jäänteet, joita dokumentoitiin 43 kappaletta. Lisäksi dokumentoitiin useita uitto- ja niittypatoja, niittylatoja, pilkka-, leima- ja merkkipuita, sillan jäännöksiä, poroerotusaitoja, pitkospuita, ristikkopuita, hiilimiiluja, uuttuja ja rajamerkkejä. Lisäksi löydettiin yksi liemu eli porojen suoja sekä taimikellari.</p>		
AVAINSANAT	Kansallinen metsäohjelma 2015, Taivalkoski, kulttuuriperintöinventointi		
KANNEN KUVA	Yleiskuva Mustaperän kivikautisen asuinpaikan asumuspainanteesta. Kuva: Hanna Kelola-Mäkeläinen		
SIVUMÄÄRÄ		KIELI	I
KUSTANTAJA		PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, metsätalous	HINTA	

Tiivistelmä

Taivalkosken kunnan alueella inventoitiin kesällä 2010 yhteensä 72 000 hehtaaria Metsähallituksen metsätalousmaata. Inventointi on osa Metsähallituksen Kansalliseen metsäohjelmaan sisältyvää kulttuuriperintöinventointihanketta, jonka tarkoituksena on inventoida sekä arkeologiset että kulttuuriperintökohteet valtion metsissä ja varmistaa metsien monipuolinen hyödyntäminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Hankkeen tavoitteita ovat lisäksi kulttuuriperintökohteiden säilyttäminen ja kunnostaminen sekä retkeilyn kehittäminen. Pilottinventointi tehtiin vuonna 2009 Taivalkosken lounaisosissa.

Vuoden 2010 inventointialue käsitti sekä Oulu-Kuusamo –tien (valtatie 20) pohjoispuoliset että kunnan kaakkoisosan alueet Kylmäluoman retkeilyalue mukaan lukien. Työ tehtiin 24.5.-23.9.2010 välisenä aikana työparityöskentelynä. Toukokuun lopusta kesäkuun loppuun työparina toimi Metsähallituksen Taivalkosken toimipisteen metsuri ja heinäkuun alusta lähtien Oulun yliopiston harjoittelija.

Taivalkosken alueelta tunnettiin ennen inventointia 127 muinaisjäännettä ja 51 kulttuuriperintökohdetta. Kulttuuriperintökohteista kaikki oli dokumentoitu vuoden 2009 pilottihankkeessa. Vuoden 2010 inventoinnissa dokumentoitiin 220 kohdetta, joissa oli yhteensä 404 alakohdetta. Näistä kohteista 91 on muinaisjäänneksiä, 16 sotahistoriallisia kohteita, kuusi rakennusperintökohteita ja 107 uuden ajan kulttuuriperintökohteita. Uusia muinaisjäänneksiä näistä inventoinnissa löytyneistä kohteista on 81 kappaletta, joista 18 on esihistoriallisen ja 59 historiallisen ajan kohteita. Lisäksi löydettiin 4 ajoittamatonta muinaisjäännettä.

Esihistoriallisista muinaisjäänneksistä kolme on asuinpaikkoja, 14 pyyntikuoppakohteita ja yksi on löytöpaikka. Asuinpaikat ja löytöpaikka sijaitsevat Iijoen, Uudentalonjärven, Kostonjärven ja Mustaperän rannoilla. Pyyntikuoppakohteet ovat puolestaan keskittyneet yhtä kohdetta lukuun ottamatta alueen kaakkoisosan hiekkakankaille vesistöjen äärelle. Historiallisen ajan muinaisjäännekset kertovat puolestaan alueen tervanpolton historiasta, sillä kohteista 44 on tervahautoja ja 12 tervapirttejä. Inventoinnissa löydettiin lisäksi yksi maakuoppa, joka on mitä luultavimmin hauta. Ajoittamatomat kohteet sisältävät kaksi rökkiötä sekä yhteensä kolme kivipöytää kahdesta eri kohteesta.

Sotahistorialliset kohteet keskittyvät muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta Taivalkosken kunnan läpi kulkeneen kenttäradan varteen. Saksalaiset rakensivat radan vankityövoimalla vuosina 1942-44 ja räjäyttivät sen vetäytyessään vuonna 1944. Inventoinnissa löytyi kaksi sahaa, erilaisia majoitustilojen jäänteitä, kolme vankileiriä, neljä hautaa, polttoainearasto, kaivo sekä epämääräinen kaivanto.

Uuden ajan kulttuuriperintökohteissa suurimman ryhmän muodostavat erilaiset rakennusten jäänteet, joita dokumentoitiin 43 kappaletta. Lisäksi dokumentoitiin useita uitto- ja niittypatoja, niitty latoja, pilkka-, leima- ja merkkipuita, sillan jäännöksiä, poroerotusaitoja, pitkospuita, ristikkopuita, hiilimiiluja, uuttuja ja rajamerkkejä. Lisäksi löydettiin yksi liemu eli porojen suoja sekä taimikellari. Uuden ajan kulttuuriperintökohteet kertovat viimeisen 100 vuoden aikaisesta metsien käytöstä. Kulttuuriperintökohteista suurin osa oli jo melko tuhoutuneita ja tämän kesän inventoinnissa kerätty tieto on hyvin arvokasta, sillä näitä kohteita ei muinaismuistolaki suojele.

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimusalue: Valtion omistama talousmetsäalue Taivalkosken kunnassa, joka rajautuu Oulu-Kuusamo -tien (valtatie 20) pohjoispuolelle sekä Taivalkosken kaakkoisosaan Kylmäluoman alueeseen; alueen kokonaispinta-ala on n. 72 000 ha

Tutkimuksen laatu: arkeologinen ja kulttuuriperintö inventointi

Kohteiden ajoitus: esihistoriallinen – nykyaika (1950-60 –luvulle saakka)

Peruskartat: 35412, 35431-32, 35322, 35341-42, 45121, 45211, 42122

Maanomistaja: Valtio/Metsähallitus

Tutkimuslaitos: Metsähallitus, metsätalous

Tutkijat: FM Hanna Kelola-Mäkeläinen ja MA Hans-Peter Schulz

Kenttätyöaika: 24.5.-23.9.2010

Löydöt: KM 38433: 1-2

KM 38434: 1-5

KM 38435: 1-5

KM 38436: 1-2

Kuvat: © Metsähallitus. Digikuvat Metsähallituksen Reiska-tietokannassa

Inventointiraportin sivumäärä: osa 1 raportti 23 s., osa 2 kohdeselostukset 674 s., liitteet

Liitteet: Löytöluettelon kopio, luuanalyysin kopio, ajoituslomakkeet ja -analyysi

Alkuperäisen inventointikertomuksen säilytyspaikka: Metsähallitus

Kopiot: Museovirasto arkeologian osaston topografinen arkisto, Museovirasto rakennushistorian osaston arkisto.

Sisällys

Osa 1 Raportti

TIIVISTELMÄ.....	1
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
SISÄLLYS	3
1 JOHDANTO.....	4
1.1 Tausta	4
1.2. Inventointialueen sijainti, geologia ja luonto	4
1.3 Inventoinnin toteutus ja menetelmät	6
2 ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	10
2.1. Esihistoriallinen ja historiallinen aika	10
3 TULOSTEN TARKASTELUA	13
3.1. Muinaisjäännökset.....	14
3.2. Sotahistorialliset kohteet	18
3.3 Rakennusperintökohteet	18
3.4 Uuden ajan kulttuuriperintökohteet.....	18
4 LOPUKSI	19
LÄHTEET	21

Osa 2 Kohdekuvaukset

KOHDELUETTELO.....	2/2
Esihistorialliset kohteet.....	2/7
Historialliset kohteet.....	2/97
Ajattamattomat kohteet.....	2/271
Uuden ajan kulttuuriperintökohteet	2/283
Sotahistorialliset kohteet.....	2/607
Rakennusperintökohteet.....	2/657

LIITTEET

LIITE 1 Löytöluettelo

LIITE 2 Luuanalyysi

LIITE 3 Ajoituslomakkeet ja -tulokset

1 Johdanto

1.1. Tausta

Metsähallituksen metsätalous suoritti Taivalkosken talousmetsäalueella kulttuuriperintöinventoinnin 24.5.-23.9.2010. Hanke on osa Kansallista metsäohjelmaa 2015, joka edellyttää sekä arkeologisten että kulttuuriperintökohteiden inventointia valtion metsissä. Tällä hankkeella pyritään sekä varmistamaan metsien monipuolinen hyödyntäminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen että säilyttämään ja kunnostamaan kulttuuriperintökohteita ja hyödyntämään niitä retkeilyn kehittämisessä.

Kulttuuriperintökohteiden inventointihanke käynnistyi vuoden 2009 kesäkuussa Taivalkoskelta pilotti-inventoinnilla, joka tehtiin Kirkonkylän, Metsäkylän, Korvuan ja Jokijärven kylien alueilla. Tänä kesänä inventoitiin Taivalkosken lisäksi sen naapurikunnissa Pudasjärvellä ja Posiolla sekä Ranuan koillisosassa. Taivalkosken kunnan alueesta on inventoimatta vielä sen lounaisosa, joka on tarkoitus tutkia ensi kesänä.

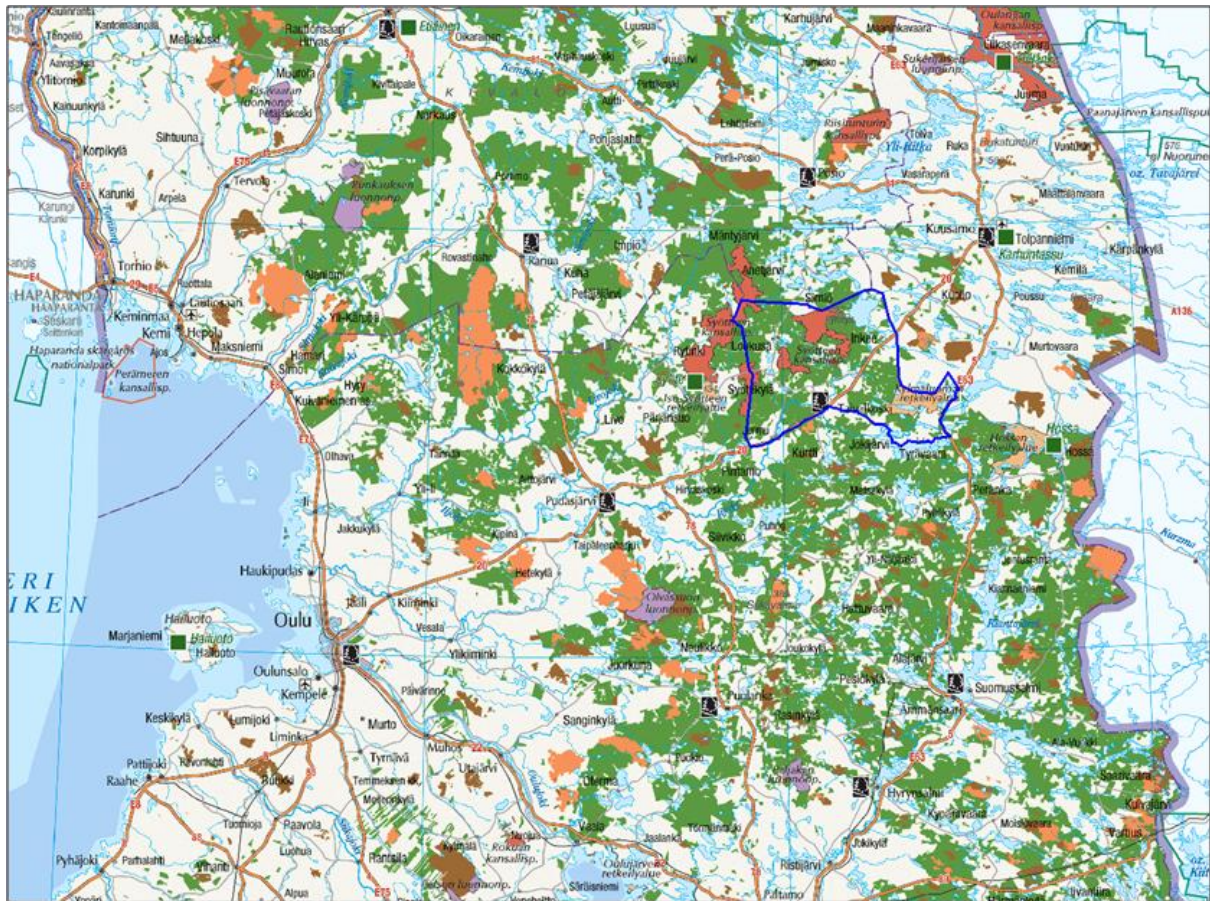
Inventoinnissa dokumentoitiin yhteensä 220 kohdetta, joista 91 oli muinaisjäännöksiä, 16 sotahistoriallisia kohteita, kuusi rakennusperintökohteita ja 107 uuden ajan kulttuuriperintökohteita. Inventoinnin tarkoituksena oli saada riittävän kattava kuva alueen aiemmasta maankäytöstä ja sen jättämistä jäljistä. Tämä tavoite saavutettiin mielestäni hyvin käytettävissä olevan ajan puitteissa esihistoriallisten pyyntikuoppien ja pyyntikuoppajärjestelmien, tervahautojen ja -pirttien, sotahistoriallisten kohteiden sekä rakennusten jäännösten kohdalla. Esihistorialliset asuinpaikat ovat melko hyvin edustettuina, mutta aineistossa ei ole yhtään varmaan rautakautista kohdetta. Tämä selittynee osittain inventoitavan alueen laadulla eli inventoinnin kohteena ei ollut nykyisin asutut tilat tai yksityisomistuksessa olevat alueet.

Inventointiraportti on jaettu kahteen osaan, joista ensimmäinen käsittää raportin ja toinen kohdekuvaukset. Ensimmäisen osan on kirjoittanut Hanna Kelola-Mäkeläinen ja toisen on koostanut Hans-Peter Schulz.

1.2. Inventointialueen sijainti, geologia ja luonto

Taivalkoski sijaitsee koillismaalla Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa (kartta 1). Kesällä 2010 inventoitu alue kattaa Taivalkosken kunnan alueelta noin 72 000 hehtaaria metsätalousmaata. Inventoitu alue käsittää Jurmun, Loukusan, Koitilan ja Inkeen kylät Oulu-Kuusamo -tien (valtatie 20) pohjoispuolella ja Isokummun ja Jokikylän kylät sekä Kylmäluoman retkeilyalueen kunnan kaakkoisosassa (kartta 2).

Taivalkosken kunnan alueen metsätalousmaasta on vuosina 2009-2010 kulttuuriperintöinventointihankkeen toimesta inventoitu yhteensä noin 100 000 hehtaaria. Inventoimatta on enää kunnan lounaisnurkka Metsäkylästä länteen. Tämä alue on tarkoitus tutkia ensi kesänä.

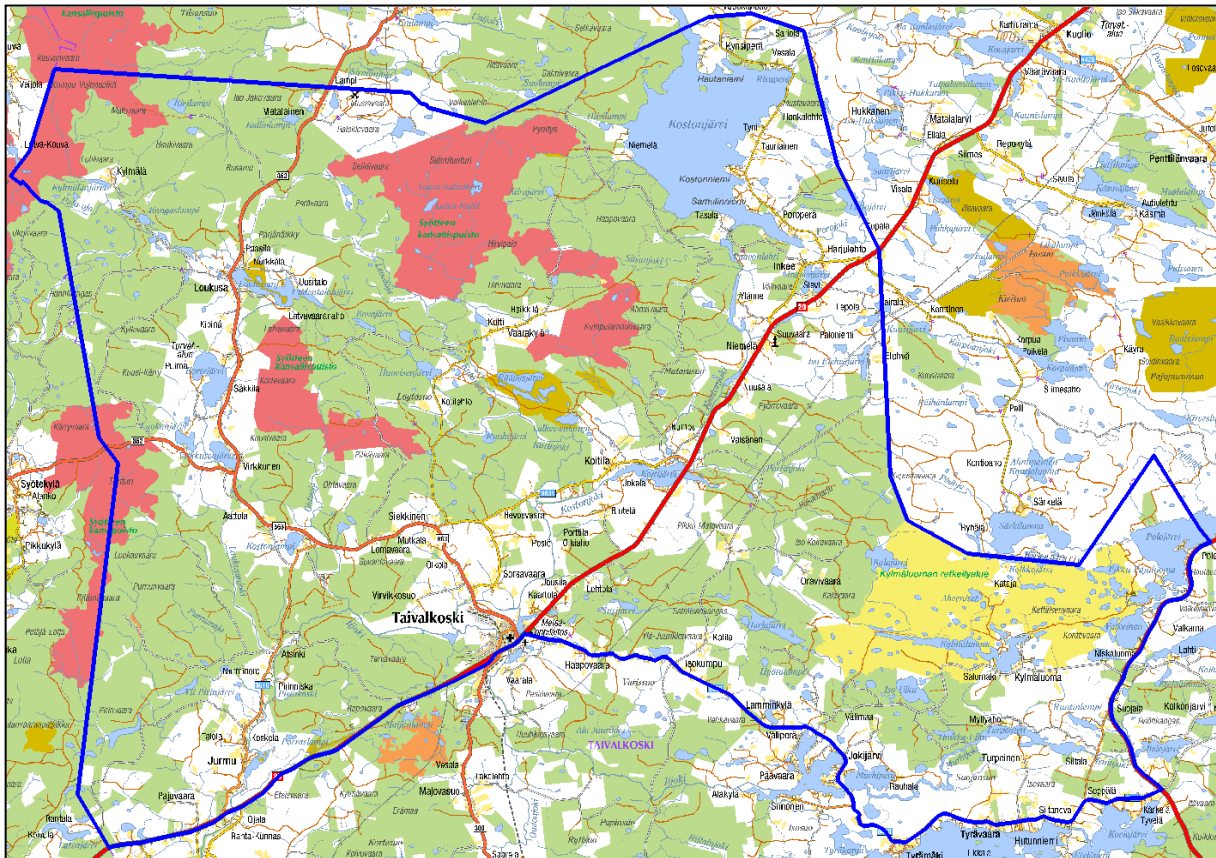

Kartta 1. Yleiskartta, johon inventointialue on rajattu sinisellä. Metsätalouden maat on merkitty karttaan vihreällä. © Metsähallitus 2000

Inventointialueen pohjoisosan maaperä muodostuu pääasiassa turpeesta ja moreenista. Pohjoisosan ainoat harjualueet ovat Koitilasta Loukusaan kulkeva kapea harjujakso ja Virkkusen-Nurminoron-Pirinvaaran alueen laajahko harjualue. Kallioita on jonkin verran koko pohjoisosassa. (Keränen & al. 1999: 14-15) Kylmäluoman alueella maaperä koostuu suurimmaksi osaksi hiekasta ja hiedasta. Lisäksi alueella on vähän savimoreenia. Alueen suurimmat harjualueet ovat Kylmäluoman- ja Hukanharju, jotka kulkevat melkein koko inventointialueen halki. Kalliot ja kivikkoiset alueet ovat kaakkoisosassa keskittyneet Vaulu- ja Kivikkovaaran ympärille. (Piisilä 1975: 6-7)

Inventoitu alue on suurimmaksi osaksi kallioperältään granodioriittia ja gneissia (Keränen & al. 1999: 14-15, Metsähallitus 2004: 14, Suomen kallioperä). Tämän lisäksi emäksistä vulkaniittia ja diabaasia esiintyy kapeina juonina alueen pohjoisosassa. Pohjoisosassa on myös magneettipitoista gabroa, jota on louhittu Mustavaaran avolouhoksesta 1970- ja 1980-luvuilla. (Keränen & al. 1999: 14-15)

Taivalkosken alue kuuluu pohjoisborealiseen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen ja sen Kainuu-Kuusamo-lohkoon (Keränen & al. 1999: 11, Metsähallitus 2004: 14). Oulu-Kuusamo-tien pohjoispuolella maisemaa leimaavat korkeat vaara-alueet, kun taas kaakkoisosassa Kylmäluoman retkeilyalueella maasto muodostuu laajahkoista kangasmetsistä ja soista sekä alueen läpi kulkevasta harjualueesta (Keränen & al. 1999: 15, Piisilä 1975: 4, Metsähallitus 2004: 14).

Kartta 2. Yleiskartta inventoidusta alueesta. Kartassa näkyy vihreällä inventoidut metsätalousmaat ja keltaisella Kylmäluoman retkeilyalue. Punaisella merkityt alueet ovat luonnonsuojelualueita. © Metsähallitus 2000

Inventointialueen kaakkoisosassa oleva Kylmäluoman alue kuuluu kokonaisuudessaan Natura 2000 –verkostoon. Eensisijaisen tärkeinä pidettyjä luontotyyppinä alueella ovat borealiset luonnonmetsät, puustoiset suot ja aapasuot. Nämä luontotyytit kattavat yhteensä 45,5 % alueen kokonaispinta-alasta. Lisäksi alueella on muita ei-priorisoituja luontotyyppinä, kuten karuja kirkasvetisiä järviä, humuspitoisia lampia ja järviä, vaihtumisen- ja rantasoita, lähteitä ja lähdesoita, pikkujokia ja puroja sekä harjumetsiä. (Metsähallitus 2004: 16-21).

Inventointialueen suurimmat järvet ovat Kostanjärvi ja Kylmäluoma. Lisäksi alueella on useita pienempiä järviä, kuten Kortejärvi, Loukusa-Uudentalonjärvi, Rääpysjärvi, Virkkusenjärvi, Valkeinen, Kalajärvi ja Harjajärvi. Vesistöjen luonnontilaisuus vaihtelee alueesta riippuen. Kylmäluoman retkeilyalueella vesistöjen luonnontilaisuus on suurempi kuin Oulu-Kuusamo –tien pohjoispuolisella alueella. Inventointialueen pohjoisosan lähes kaikkien vesistöjen luonnontila on jonkin verran muuttunut maan- ja metsätalouden, kalanviljelyn ja asutuksen vaikutuksesta (Keränen & al 1999: 13). Järvien lisäksi alueella on useita jokia, joista merkittävimpiä ovat Iijoki ja Kostanjoki.

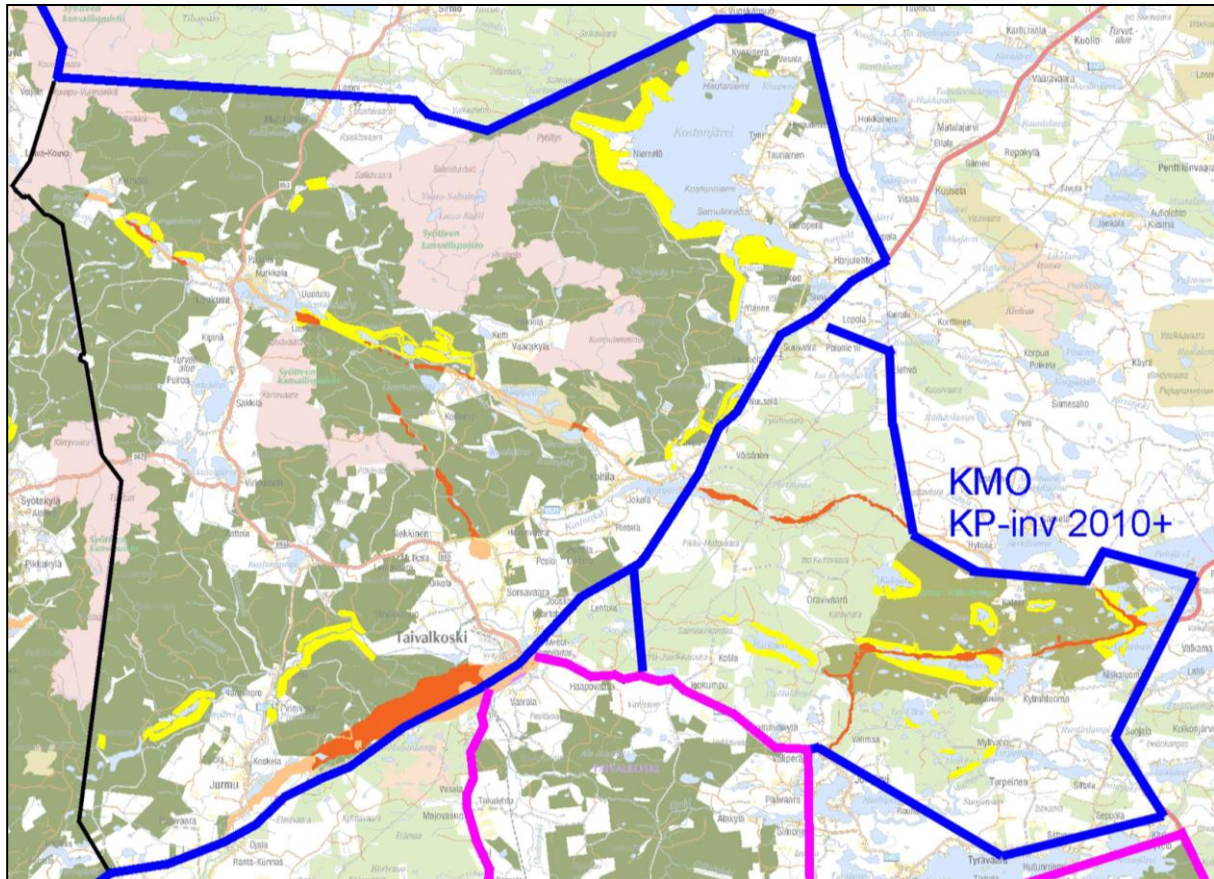
1.3. Inventoinnin toteutus ja menetelmät

Taivalkosken aluetta inventoitiin 24.5.-23.9.2010 välisenä aikana. Toukokuusta syyskuun alkuun saakka aluetta inventoi arkeologi Hanna Kelola-Mäkeläinen ja syyskuun lopussa arkeologi Hans-Peter Schulz. Inventointi suoritettiin parityöskentelyä. Toukokuun lopusta ke-

säkuun loppuun saakka työparina olivat vuoroviikoin Taivalkosken Metsähallituksen toimipisteen metsurit Mauno Tyni ja Kari Polojärvi. Heinäkuun alussa työpariksi vaihtui arkeologian opiskelija Leena Haikonen Oulun yliopistosta. Inventoinnissa päästiin näin hyödyntämään paikallisten ammattilaisten tiedot alueen kohteista ja maastosta sekä opettamaan ja opastamaan metsätalousmailla työskenteleville henkilöille muinaisjäännösten ja kulttuuriperintökohteiden tunnistamista ja suojelua. Lisäksi pystyttiin kouluttamaan mahdollisia uusia henkilöitä projektin tarpeisiin.

Inventoinnin myöhäisen aloitusajankohdan ja inventoitavan alueen laajuuden takia aikaa esitöille ei kausiarkeologilla valitettavasti jäänyt. Inventoinnissa taustalähteenä käytettiin Hans-Peter Schulzin Metsähallituksen SutiGis-järjestelmästä kokoamia karttoja, joista näkyivät inventoitavat metsätalousmaat ja alueen korkeuskäyrät. Näiden karttojen lisäksi käytettävissä olivat Metsähallituksen puulaji- ja kehitysluokkakartat sekä topografiset kartat, joissa näkyivät hiekkaharjut ja -maat. Nämä kartat osoittautuivat hyvin käteviksi inventoitavia alueita suunniteltaessa. Jouni Taivainen oli tilannut Kansallisarkistosta alueen vanhoja karttoja, jotka saapuivat kuitenkin vasta elokuussa. Karttoja onkin tämän takia käytetty esitöiden sijaan jälkitoissa vertailtaessa löydettyjä kohteita karttojen tietoihin. Tausta-aineistona käytettiin lisäksi Museoviraston arkistosta kopioitua Mika Sarkkisen Taivalkosken kunnan inventointiraporttia vuodelta 1999, SutiGis-järjestelmän tietoja alueen kulttuuriperintökohteista sekä ilmakuvia. Tietoja kerättiin myös haastattelemalla paikallisia henkilöitä.

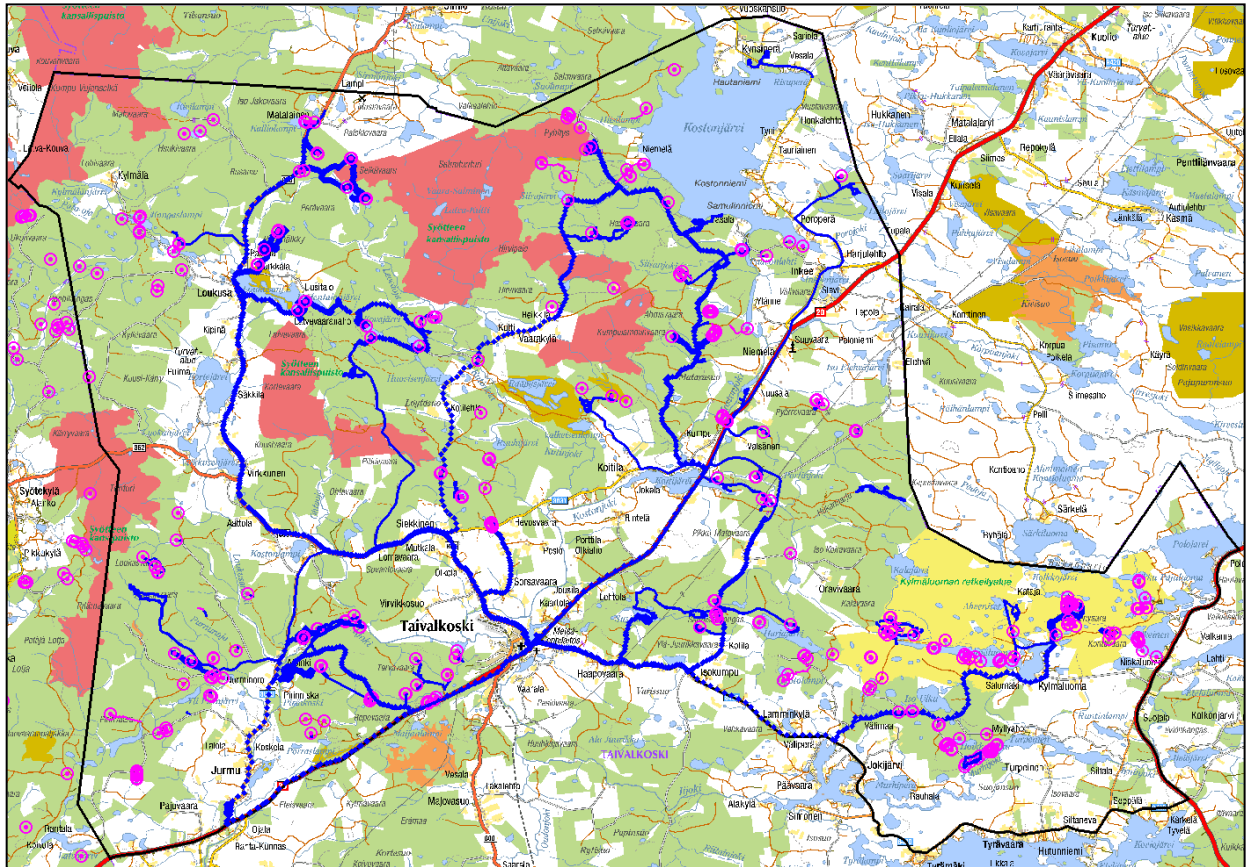
Inventointi aloitettiin alueen kaakkoisosasta Kylmäluoman alueelta ja sitä jatkettiin vuoroviikoin Kari Polojärven ja Mauno Tynin kanssa kesäkuun loppuun saakka. Tänä aikana käytiin läpi Metsähallituksen henkilökunnan aiemmin löytämiä kohteita, joista osasta oli merkintä Metsähallituksen SutiGis-tietojärjestelmässä. Kesäkuun loppuun mennessä koko inventoitavasta alueesta oli saatu hyvä kokonaiskuva ja kaikki SutiGis-järjestelmän havainnot oli käyty tarkastamassa. Kohteita kesäkuun loppuun mennessä oli kertynyt yhteensä 161 kappaletta. Koska esityövaihe jäi projektin myöhäisen aloittamisen takia väliin, oli paikallisten henkilöiden opastus alussa korvaamaton. Heinäkuun alusta syyskuun puoliväliin saakka inventoinnissa keskityttiin harjoittelija Leena Haikosen kanssa muinaisjäännösten kannalta mielenkiintoisiin maastoihin Iijoen, Kostonjärven, Loukusan- ja Uudentalonjärvien alueilla sekä Kylmäluoman retkeilyalueella (kartta 3). Hans-Peter Schulz inventoi puolestaan syyskuun lopussa parin viikon ajan Taivalkosken luoteisosassa sijaitsevaa Kylmälän kylän aluetta.

Kartta 3. Inventointialueen topografinen kartta. Karttaan on merkitty esihistoriallisten kohteiden kannalta mielenkiintoiset alueet. Keltaisella on merkitty vesistöjen lähellä sijaitsevat hiekka-alueet ja punaisella harjualueet. Tekijä: Hans-Peter Schulz © Metsähallitus 2000

Kulttuuriperintöinventoinnissa otettiin huomioon kaikki kohteet esihistoriallisista kohteista aina 1950-1960 –luvun kohteisiin saakka. Inventoinnin tarkoituksena oli näin saada paikannettua ja dokumentoitua myös metsien käyttöön liittyvä ja häviävä kulttuuriperintö, jota muinaismuistolaki ei suojele. Kaikista kohteista otettiin ylös tarkka paikkatieto maastotietokoneen MapInfo-pohjaisella GPS-ohjelmalla. Paikkatiedon lisäksi kohteet dokumentoitiin sanallisesti maastotietolomakkeelle ja niistä otettiin valokuvat digikameralla. Läpikäydyistä alueista tallentui lisäksi maastotallentimeen GPS-jälkiloki (kartta 4). Tämä jälkilokijärjestelmä ei ollut käytössä heti toukokuun alusta saakka, joten kaikista läpikäydyistä alueista ei ole jälkilokia. Kaiken kaikkiaan inventoinnissa saavutettiin sen tavoitteena ollut 8 % maastokattavuus.

Esihistoriallisten asuinpaikkakohteiden paikantamiseksi ja niiden laajuuden selvittämiseksi tehtiin n. 30 x 30 cm kokoisia koekuoppia otollisille paikoille. Löydöt mitattiin paikalleen GPS-laitteella. Asuinpaikkakohteilta yhtä lukuun ottamatta saatiin talteen palanutta luuta, joka on lähetetty iänmääritykseen Uppsalan ajoituslaboratorioon. Tulokset eivät ole vielä saapuneet tätä raporttia laadittaessa. Lisäksi luuaineistosta teetettiin syksyllä 2010 luuanalyysi, jonka teki Kristiina Mannermaa.

Kartta 4. Inventointialueen jälkilokikartta. Jälkiloki on merkitty karttaan sinisellä viivalla. Kartassa näkyvät myös inventoinnissa löytyneet kohteet vaaleanpunaisina ympyröinä. © Metsähallitus 2000

Pyyntikuoppakohteista dokumentoitiin kuoppien halkaisija ja syvyys sekä yritettiin selvittää niiden suhteellista ikää kairaamalla. Tässä menetelmässä verrataan kuopan ja sen lähistön huuhtoutumiskerros paksuutta toisiinsa. Iänmääritys perustuu siihen, että kuivilla hiekkamailla huuhtoutumiskerros muodostuu erittäin hitaasti. Esimerkiksi juuri ja juuri näkyvä ohut huuhtoutumiskerros on useita satoja vuosia vanha ja noin 5 – 10 cm paksu huuhtoutumiskerros on iältään yli 1000 vuotta (Schulz & Taivainen 2009: 8).

Tervahautoista dokumentoitiin niiden muoto ja halkaisija, halssin suunta ja pituus sekä vallin paksuus ja muoto. Rakennuksista ja rakennusten jäänteistä dokumentoitiin niiden koko, korkeus, hirsien paksuus, oviaukon ja ikkunoiden rakenteet, tiivistemateriaali ja katto- ja lattiarakenteet. Lisäksi hirsistä etsittiin mahdollisia kaiveruksia. Muista röykkiö- ja kasakohteista dokumentoitiin niiden koko ja muoto. Joissakin kohteissa oli mahdollista määrittää niiden minimi-ikä puuston perusteella.

Jälkityövaiheessa kohteet, niiden rajaukset, tiedot ja kuvat on viety Metsähallituksen Reiska-tietokantaan. Tästä tietokannasta ne on tarkoitus talven aikana siirtää Metsähallituksen Suti-Gis-paikkatietojärjestelmään sekä toimittaa Museovirastolle muinaismuistolain suojaamista muinaisjäännöskohteista niiden koordinaattitiedot ja rajaukset.

Muinaisjäännös- ja kulttuuriperintökohteiden tyyppiluokitus perustuu vuoden 2009 pilottihankkeessa esitettyihin periaatteisiin. Muinaisjäännökset on tyyppiluokiteltu Museoviraston ohjeiden mukaisesti ja kulttuuriperintökohteet Metsähallituksen suojelualueiden kulttuuripe-

rinnön inventointiohjeen (Metsähallitus asia 1241/43/2008) mukaisesti. Muinaisjäännökseksi määritellään muinaismuistolain 15 § mukaan kaikki ihmisen toiminnasta syntyneet maanpäälliset, maanalaiset sekä vedenalaiset rakenteet, jotka ovat jääneet pois käytöstä yli 100 vuotta sitten. Poikkeuksena tästä määritelmästä ovat muun muassa jotkin merkittävät 1. ja 2. maailmansodan aikaiset rakenteet. Kaikki muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain suojaamia.

Muinaisjäännösten suojelussa käytetään kolmiportaista rauhoitusluokkajärjestelmää, joka koostuu luokista 1-3. Luokka 1 sisältää valtakunnallisesti merkittävät muinaisjäännökset, jotka on säilytettävä kaikissa olosuhteissa. Luokassa 2 ovat muinaisjäännökset, jotka on suojeltava, mutta joita voidaan tutkia esim. maankäyttöhankkeen takia. Tutkimusten jälkeen kohteen suoja voidaan joko purkaa tai siirtää kohde luokkaan 1. Luokan 3 muinaisjäännökset ovat joko tuhoutuneita tai kokonaan tutkittuja kohteita, joilla ei ole suojeluarvoa.

2 Alueen tutkimushistoria

Taivalkoskella on ennen tätä inventointia tehty kolme muuta inventointia. Näistä ensimmäinen on vuonna 1999 Pohjois-Pohjanmaan liiton tekemä kunnan perusinventointi. Metsähallituksen kulttuuriperintöinventointi on vuonna 2009 pilottihankkeessaan inventoinut Taivalkosken kunnan lounaisosaa ja kesällä 2010 Oulun yliopisto on tehnyt teemainventoinnin, jossa keskityttiin inventoimaan Taivalkosken kunnan alueella kulkenut toisen maailmansodan aikainen kenttärata ja siihen liittyvät rakenteet ja rakennukset. Inventointien lisäksi Taivalkosken alueella on tehty kaivaustutkimuksia 1980-luvulta 2000-luvulle saakka yhteensä kahdeksan kappaletta. Iijoen varrella sijaitsevaa Atsinki 2 -nimistä kivikautista asuinpaikkaa on tutkittu vuosina 1988-89, Tervaniemen kivi- ja pronssikautista asuinpaikkaa vuosina 1993-95 sekä Jokijärven Alasaaren löytöpaikkoja vuosina 2002-04. (4.1.2011 <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>)

Taivalkoskelta tunnettiin ennen kesän inventointia yhteensä 127 muinaisjäännöstä, joista esihistoriallisia oli 64, historiallisia 57 ja ajoittamattomia kuusi kappaletta. Esihistoriallisista kohteista suurimman ryhmän muodostavat asuinpaikoiksi luokitellut kohteet, joita muinaisjäännösrekisterissä on 34 kappaletta. Historiallisen ajan suurimman muinaisjäännösryhmän muodostavat puolestaan työ- ja valmistuspaikat –ryhmään kuuluvat tervahaudat, joita Taivalkoskelta tunnetaan 30 kappaletta. Lisäksi alueelta tunnetaan ennestään 51 kulttuuriperintökohdetta, jotka on löydetty Metsähallituksen vuoden 2009 inventoinnissa. (4.1.2011 http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx, Karjalainen 2009: 9-11, Schulz & Taivainen 2009: 11-12)

2.1. Esihistoriallinen ja historiallinen aika

Mannerjäätikkö vetäytyi Taivalkosken alueelta noin 10 500 vuotta sitten ja pian jään vetäytymisen jälkeen alueelle saapuivat ensimmäiset asukkaat. Varhaisin asutus alueella on keskitynyt muinaisen Ancylusjärven rannoille (kuva 1). Tämä Itämeren edeltänyt järvi kulki tuolloin kapeana vuonona Iijoki-laaksossa Taivalkosken kirkonkylälle saakka (Schulz & Taivainen 2009: 6).

Kuva 1. Ancyclusjärvi noin 10 000 vuotta sitten. (<http://www.gtk.fi/aineistot/sanasto/ancylus.htm>)

Taivalkosken vanhin tunnettu asuinpaikka, Atsinki 2, sijaitsee Iijoen länsirannalla, joka on ollut muinaista Ancyclusjärven rantaa. Asuinpaikalta saatujen radiohiiliajoitusten perusteella paikka on ollut käytössä mesoliittiselta ajalta n. 7 200 eKr. aina varhaismetallikauteen n. 1 500 eKr. saakka (Katiskoski 1989: 6-7). Asuinpaikalta on löydetty kvartsiesineitä, -ytimiä ja -iskoksia, liusketaltoja, -veitsiä ja -kärkiä sekä muutama tyypillisen kampakeramiikan sekä Sär 2 -keramiikan pala. Lisäksi paikalta on löytynyt palanutta luuta, joka oli yhtä kalannikamaa lukuun ottamatta peräisin majavasta. (Katiskoski 1988: 10, Katiskoski 1989: 12) Tämän lisäksi Iijoen varresta tunnetaan toinen kivikautinen asuinpaikka, Atsinki 1, joka sijaitsee Loukusansuun kohdalla noin 800 metriä koilliseen Atsinki 2 -asuinpaikasta. Kesän 2010 inventoinnissa kuva Ancyclusjärven aikaisesta asutuksesta laajentui, sillä Paloharjun itälaidalta noin 1,5 kilometrin päässä Atsinki 1 -asuinpaikasta koilliseen löytyi uusi asuinpaikka. Asuinpaikka sijaitsee noin 5 metriä Atsinki 1 ja 2 -kohteita korkeammalla, joten rannansiirtymiskäyrien perusteella tämä paikka on muita Iijoen varrella olevia asuinpaikkoja vanhempi ja saattaisi siten olla jopa Taivalkosken vanhin asuinpaikka. Paikalle tehdyistä koepistoista löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Palaneesta luusta on tehty luuanalyysi ja sitä on lähetetty Uppsalaan ajoituslaboratorioon radiohiiliajoitusta varten. Kohteesta sekä analyyseistä ja niiden tuloksista kerrotaan enemmän seuraavassa luvussa.

Merenranta-asutuksen lisäksi esihistoriallisia asuinpaikkoja tunnetaan Taivalkoskelta myös suurimpien järvien ja jokien rannoilta. Taivalkosken kaakkoislaidalta Ala-Irmijärven rannoilta ja saarista tunnetaan useampia asuinpaikkoja, joista on tutkittu Tervaniemi-nimistä asuinpaikkaa (muinaisjäännösrekisterin nro 832010037). Asuinpaikalla on tutkimusten mukaan asuttu kivikaudelta varhaismetallikaudelle saakka. Jokijärven Alasaaresta tunnetaan myös useampia asuinpaikkoja sekä muun muassa raudanvalmistuspaikka. Tutkimusten perusteella nämä kohteet ajoittuvat aikavälille kivikausi-rautakausi. Viitteitä esihistoriallisista asuinpaikoista on löytynyt myös Oulu-Kuusamo -tien pohjoispuolelta muun muassa Kostojärven etelärannal-

ta, Kostonjoelta, Rääpysjärveltä ja Loukusan ja Uudentalonjärveltä. Taivalkoskelta ei tunneta yhtään puhtaasti rautakautista asuinpaikkaa, mutta esimerkiksi edellä mainitusta Jokijärven Alasaaresta on löytynyt raudanvalmistuspaikka.

(http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx)

Asuinpaikkojen lisäksi Taivalkoskelta tunnetaan muinaisjäännösrekisterin mukaan kolme esihistoriallista pyyntikuoppakohdetta, joista kaksi sijaitsee Oulu-Kuusamo –tien etelä- ja yksi pohjoispuolella. Lisäksi ajoittamattomia pyyntikuoppakohteita on viisi. Pyyntikuoppakohteiden lisäksi Taivalkoskelta on löydetty 20 esihistoriallista maarakennetta. (http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx) Tämä muinaisjäännösryhmä sisältää erilaisia maakuoppia, joita ei voi varmuudella määrittää esimerkiksi pyyntikuopiksi.

Taivalkoskelta ei rautakauden ja historiallisen ajan taitteesta ole arkeologisia löytöjä tai kirjallisia lähteitä, mutta asutuksen jatkuminen on nähtävissä saamelaisperäisissä paikannimissä, kuten esimerkiksi sanassa Iijoki, jonka alkuperäinen muoto on pohjautuu saamen sanaan iddji. Alueella on harrastettu eränkäyntiä ja 1500-luvun lopussa paikalle tulivat savolaiset uudisasukkaat, jotka toivat mukanaan uuden elinkeinon, kaskiviljelyn. (Aarnio 2001: 11, 21) Muinaisjäännösrekisteristä löytyy yksi tarkemmin ajoittamaton historiallisen ajan kohde Turvakonalusta (muinaisjäännösrekisterin nro 832010021), josta löydetty 36 kivikasaa on tulkittu viljelysryökyiksi. Tämä kohde sijaitsee Kostonjoen pohjoisrannalla noin 3 kilometriä länteen Taivalkosken kirkosta. Vaikka varsinaisia kaskiviljelyyn liittyviä rakenteita ei ole jäänyt paljon jäljelle, kuvastuu kaskiviljelyn runsaus palo- ja aho –loppuisina paikanniminä (Aarnio 2001: 22).

Keskeiseksi elinkeinoksi nousi 1600-luvun alkupuolella ulkomaisen laivanrakennustoiminnan vilkastumisen vuoksi tervanpoltto. Pohjanmaa nousi 1700-luvun loppuun mennessä hallitsevaan asemaan tervanviennissä ja Oulusta kehittyi tärkeä satamapaikka. Taivalkoskella tervanpoltto nousi tärkeimmäksi elinkeinoksi vasta 1700-luvun lopulla, jolloin uusi tervatynnyreiden kuljetusmuoto tukkilautta otettiin käyttöön. Tätä ennen Iijoki oli ollut liian koskinen ja vaikea kuljetusväylä. (Aarnio 2001: 29) Muinaismuistolain suojaamia eli yli sata vuotta vanhoja tervahautoja tunnetaan Taivalkoskelta yhteensä 30 kappaletta. Tervanpoltto säilyi tärkeänä sivuelinkeinona vielä 1800- ja 1900-luvuilla ja kesän 2010 inventoinnissa nuorimmat dokumentoidut tervahaudat olivat peräisin 1940-luvulta.

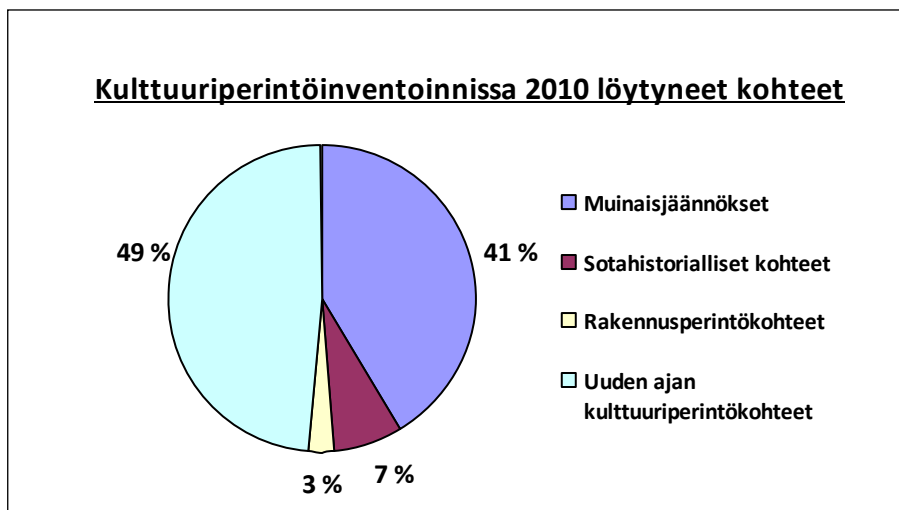
Yhden historiallisen ajan keskeisistä kohderyhmistä muodostavat toisen maailmansodan aikaiset kohteet. Nämä kohteet ovat vielä suojelun kannalta hieman ongelmallisia, sillä ne eivät täytä muinaismuistolain mukaista yli 100 vuoden ikää, mutta silti niistä tärkeimmät on merkitty muinaisjäännösrekisteriin mahdollisina muinaisjäännöksinä. Taivalkoskella on paljon toisen maailmansodan aikaisia kohteita, sillä kunnan halki on kulkenut saksalaisten vankityövoimalla vuosina 1942-44 rakentama kenttärata. Tähän kenttärataan liittyviä kohteita on muinaisjäännösrekisterissä 15 kappaletta. (5.1.2011 http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx).

3 Tulosten tarkastelu

Taivalkosken kesän 2010 inventoinnissa dokumentoitiin 220 kohdetta, joissa on yhteensä 404 alakohdetta (ks. kartta 4). Kohteet jakautuvat siten, että 91 kohteista on muinaisjäännöksiä, 16 sotahistoriallisia kohteita, kuusi rakennusperintökohteita ja 107 uuden ajan kulttuuriperintökohteita (taulukko 1). Karkeasti ottaen inventoiduista kohteista puolet on muinaismuistolain suojaamia kohteita ja puolet kulttuuriperintökohteita (taulukko 2). Seuraavassa esitellään näitä ryhmiä tarkemmin.

Taivalkoski pohjoisosa – kulttuuriperintöinventointi 2010					
	lukumäärä	alakohteet		lukumäärä	alakohteet
Esihistorialliset kohteet			Rakennusperintökohteet		
kivikautinen asuinpaikka	6		uittokämpä	2	
tulisija	1		muu rakennus	4	
pyyntikuoppa/-ryhmä	20	117			
maakuoppa	1		Uuden ajan kulttuuriperintökohteet		
löytöpaikka	1		rakennus jäännös	43	67
			(muu rakennus, kämpä, niittysauna)		
Historialliset kohteet			niittylato	6	
tervahauta	44	46	tervahauta	3	
tervapirtin jäännös	12		miilu	2	20
maarakenne	1		taimikellari	1	
maakuoppa	1		liemu	1	
			poroerotusaita	4	
Ajoittamattomat kohteet			silta jäännös	5	
kivipöytä	2	3	pitkospuut	3	
kiviröykkiö	2		tammi (uitto-/niittypato)	10	
			pilkkapuu	5	10
Sotahistorialliset kohteet			merkkipuu	4	
kenttärata	1		leimapuu	3	
rakennus jäännös	2	4	ristikkopuu	3	
vankileiri jäännös	3	4	uuttu	2	
hauta	4		rajamerkki	3	
muut	6	22	muut	9	10
			Kaikki kohteet yhteensä	220	404

Taulukko 1. Taivalkosken kesän 2010 inventoinnissa löytyneet kohteet tyypeittäin.

Taulukko 2. Kulttuuriperintöinventoinnissa löytyneiden kohdetyyppien prosentuaalinen jakauma.

3.1. Muinaisjäännöskohteet

Inventoinnissa löydettyistä ja dokumentoiduista muinaisjäännöskohteista esihistoriallisia on 29, historiallisia 58 ja ajoittamattomia neljä kappaletta. Metsätalousmailta tunnettiin ennen inventointia 11 esihistoriallista kohdetta, jotka käytiin tarkastamassa. Uusia esihistoriallisia kohteita löytyi inventoinnissa 18 kappaletta, joista kolme on kivikautisia asuinpaikkoja, 14 pyyntikuoppakohteita ja yksi on löytöpaikka. Historiallisen ajan muinaisjäännöksiä tunnettiin Taivalkosken metsätalousmailta ennen inventointia yksi, Kangaslammen maarakenne (muinaisjäännöskirjaston nro 832010076). Kaikki kesällä dokumentoidut historiallisen ajan kohteet liittyvät yhtä maakuoppaa lukuun ottamatta tervanpoltoon, sillä kohteista 44 on tervahautoja ja 12 tervapirttejä. Osa tervahautoista oli merkitty peruskarttaan ja lopuista saatiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tieto joko Metsähallituksen SutiGis-järjestelmästä tai metsureilta. Kaikki ajoittamattomat kohteet olivat myös uusia löytöjä. Kaiken kaikkiaan uusia muinaisjäännöskohteita löydettiin inventoinnissa 79 kappaletta.

Uusia kivikautisia asuinpaikkoja löytyi Iijoen varrelta, Uudentalonjärven rannalta ja Kylmäluoman retkeilyalueelta Mustaperän rannalta. Edellisessäkin luvussa mainittu Iijoen varresta löytynyt Paloharjun asuinpaikka (Reiska-kohde 122301, sivu 91 osa 2) osoittautui erittäin mielenkiintoiseksi. Kohde sijaitsee noin 75 metrin päässä Iijoen rannasta vanhalla merenrantatörmällä 185 metrin korkeuskäyrällä. Paikalla on vanha hiekanottoaika, joka on luultavasti tuhonnut asuinpaikkaa osittain. Tästä huolimatta likamaata löytyi törmän päältä noin 30 x 30 metrin kokoiselta alueelta. Koepistoista löytyi likamaan lisäksi kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta (KM 38435: 1-5). Luista on tehty luuanalyysi, jonka mukaan joukossa on yksi hirven sormen luun kappale (kuva 2). Osa luista pystyttiin määrittämään nisäkkään luiksi ja osa jäi kokonaan tunnistamatta. (Mannermaa 2010) Palanutta luuta (KM 38435: 5) on lisäksi lähetetty Uppsalan ajoituslaboratorioon radiohiiliajoitusta varten. Rannansiirtymiskäyrän perusteella asuinpaikka on ollut käytössä noin 7 800 eKr. mutta ajoituksesta saadaan tarkempi tieto, kun ajoitustulokset kevään aikana saapuvat. Kyseessä voi hyvin olla Taivalkosken vanhin asuinpaikka.

Kuva 2. Paloharjun asuinpaikalta löytynyt hirven sormen luun kappale (KM 38435: 5). Kuva: Petro Pesonen 2010

Kylmäluoman retkeilyalueelta löytyi kapean Mustaperä-nimisen lahden etelärannalta 14 x 6,2 metrin kokoinen asumuspainanne (Reiska-kohde 119241, sivu 78 osa 2). Painanne on suorakaiteenmuotoinen ja lounais-koillisuuntainen. Paikalla sijainnut rakennus on voinut olla kaksihuoneinen, sillä painanteen keskivaiheilla oli maastossa nähtävissä poikittaissuuntainen valli. Paikalle tehdyistä koepistoista ja kaatuneen puunrungon juuristosta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta (KM 38434: 1-5). Luun palaset olivat sen verran pieniä, ettei niistä saatu tarkkaa lajimääritystä, mutta ne ovat peräisin nisäkkäistä (Mannermaa 2010). Järven rannalla sijaitsevan asuinpaikan ikää on vaikea määrittää, sillä paikalta ei löytynyt esimerkiksi keramiikkaa. Vastaavanlainen, mutta pienempi, asumuspainanne tunnetaan Posion Kuorikkikankaalta. Asumuspainanteen liesistä otetut radiohiiliajoitukset antoivat painanteelle iäksi noin 2 200 – 2 000 eKr. Muut löydöt ja ajoitukset viittaavat asuinpaikan olleen käytössä aiemminkin, sillä varhaisin ajoitus paikalta on noin 3 800 eKr. (Pesonen 1995: 19) Mustaperän asuinpaikalta löydetty luut (KM 38434: 5) on myös lähetetty ajoitettaviksi. Asuinpaikan ikä sijoittunee aikavälille kivikausi-varhaismetallikausi (noin 4 000 – 1000 eKr.).

Kolmas uusista kivikautisista asuinpaikoista sijaitsee Uudentalonjärven etelärannalla (Reiska-kohde 123115, sivu 94 osa 2). Paikalta löydettiin sorteesta rantatörmästä ja vedestä runsaasti kvartsi-iskoksia (KM 38436: 1-2) sekä vesirajasta palaneita kiviä. Törmän päälle tehdyistä koepistoista ei tullut löytöjä, mutta niissä oli havaittavissa punaista likamaata. Paikalta ei löytynyt ajoittavia löytöjä, joten ajoitusta ei voi rajata kivikautta tarkemmaksi. Asuinpaikkojen lisäksi inventoinnissa löytyi Kostonjärven eteläosassa sijaitsevan Poroperän rannalta kvartsi-iskoksia sekä kvartsiydin (KM 38433: 1-2) (Reiska-kohde 118601, sivu 65).

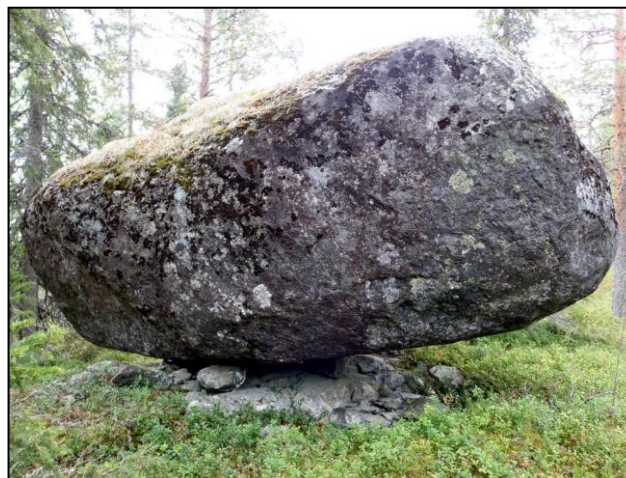
Ajoittamattomiin kohteisiin lukeutuu kaksi erittäin mielenkiintoista kohdetta, Haapovaaran (Reiska-kohde 122259, sivu 277 osa 2) ja Pyhityksen (Reiska-kohde 123041, sivu 280 osa 2) kivipöydät. Näistä ensimmäinen sijaitsee Kostonjärven lounaislaidalla Haapovaaran tasaisella laella. Paikalta löydettiin kaksi kivipöytää, jotka molemmat oli tuettu kolmesta kohdasta erikokoisilla ja –muotoisilla kivillä kalliopaljastumien päälle (kuva 3). Toisen kiven alla oli kalliohalkeama ja toisen kiven edessä kalliossa oli kolo, johon oli kerääntynyt sadevettä.

Kivistä suurempi oli muodoltaan melko tasainen ja sen koko oli noin 2 x 1,5 x 0,4 m. Toinen kivi oli hieman korkeampi, mutta silti päältä melko tasainen ja sen koko oli noin 2 x 1,2 x 0,7 m. Haapovaaran päältä oli hyvä näkymä järvelle.

Kuva 3. Haapovaaran kivi. Kuvat: Hanna Kelola-Mäkeläinen / Metsähallitus

Pyhityksen kivi oli muodoltaan soikea ja kooltaan huomattavasti Haapovaaran kiviä suurempi eli noin 3 x 2 x 2 m (kuva 4). Myös tämä kivi oli tuettu kolmella kivellä ja se oli kalliopaljastuman päällä. Paikalta oli hyvä näkymä järvelle. Sijaintinsa, muotonsa ja rakenteidensa perusteella kivet voisivat olla seitakiviä. Taivalkoskelta tunnetaan saamelaisten talvikylän paikka ja kuten aiemmin raportissa on mainittu, löytyy paikkakunnalta useita saamelaisperäisiä paikannimiä. Tämän lisäksi osa haastatelluista ihmisistä kertoi kuulleensa seitakivistä, mutta he eivät osanneet kertoa niiden tarkempaa paikkaa. Haapovaaran ja Pyhityksen kiviä ehdotetaan tämän vuoksi liitettäväksi muinaisjäännösluokkaan I. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kiviä tunnetaan Suomesta yhteensä 14 kappaletta ja niistä lähin sijaitsee Pudasjärvellä Romevaaran päällä (muinaisjäännösrekisterin nro 1000006369).

Kuva 4. Pyhityksen kivi. Kuva: Hanna Kelola-Mäkeläinen / Metsähallitus

Inventoinnissa löytyneet 14 uutta pyyntikuoppakohdetta löytyivät yhtä lukuun ottamatta inventointialueen kaakkoisosasta. Näistä kohteista dokumentoitiin yhteensä 58 kuoppaa, joista noin puolet eli 28 kappaletta löytyi kahdesta eri kohteesta, Iso Koiralampi (Reiska-kohde 118301, sivu 58 osa 2) inventointialueen pohjoisosassa ja Kaakkurilampi 1 (Reiska-kohde 109091, sivu 34 osa 2) alueen kaakkoisosassa. Pyyntikuoppakohteiden painottuminen inventoitavan alueen kaakkoisosaan selittynee sillä, että tällä alueella on runsaasti soiden ja veden ympäröimiä matalahkoja hiekkaharjuja.

Historiallisen ajan muinaisjäännökset koostuvat suurimmaksi osaksi tervahautoista, joita löytyi mäntykankailta veden tai suon läheisyydestä yhteensä 44 kappaletta. Tervahautojen läheisyydestä löytyi lisäksi 12 tervapirtin jäänteet, joista ei ollut aiempaa tietoa. Näistä pirteistä oli tyypillisimmillään jäljellä sammaleen ja varpujen peittämä palaneiden kivien kasa. Osassa oli vielä havaittavissa hirsikehikon jäänteet.

Tervanpolttoon liittyvien jäännösten lisäksi inventointialueelta löytyi yksi maakuoppa. Tämä Kovajärven maakuoppa (Reiska-kohde 105159, sivu 151 osa 2) on sijaintinsa ja ulkomuotonsa perusteella mitä luultavimmin hauta. Maakuoppa sijaitsee soistuneen niemen päässä maastosta hyvin erottuvan hiekkakumpareen päällä. Kuopan koko on 2-3 x 0,6 m ja se on painunut muuta maastoa alemmas. Kuopan vieressä on vanha mänty, johon on tehty useita pilkkoja. (Kuva 5) Kuoppaa ei voitu inventoinnissa ajoittaa tarkemmin, mutta puu, johon pilkat on tehty, on kasvanut paksuutta useita senttejä, mikä viittaa pilkan olevan yli 100 vuotta vanha. Tapa haudata vainajat saareen tai muuhun veden ympäröimään paikkaan yleistyi 1500-1600 – luvuilla uudisasutuksen levitessä erämaihin. Kirkkomatkat kävivät tällöin pitkiksi ja varsinkin kesällä ruumista ei voitu kuljettaa kovin kauas. Muualle kuin kirkkomaahan väliaikaisesti hautaaminen oli sallittua vielä vuoden 1869 kirkkolaissa. (Jokipii 2001: 21-22) Taivalkoskelta löytynyttä hautaa ei kaivettu muutamaa senttiä syvemmälle, joten tietoa siitä, onko hautapaikkaa käytetty väliaikaisena vai pysyvänä hautapaikkana, ei ole.

Kuva 5. Kovajärven maakuoppa. Vasemman puoleisessa kuvassa näkyy niemeke ja sillä kumpare, jonka päällä kohde sijaitsee. Oikean puoleisessa kuvassa näkyy puolestaan pitkulainen kuoppa kuvan keskellä ja pilkkapuu kuvan oikeassa reunassa. Kuvat: Hanna Kelola-Mäkeläinen / Metsähallitus

3.2. Sotahistorialliset kohteet

Taivalkosken halki kulki toisen maailmansodan aikana saksalaisten rakennuttama kenttärata Hyrynsalmelta-Kuusamon. Rataa ryhdyttiin rakentamaan puolalaisella ja venäläisellä vankityövoimalla 1942 ja se otettiin käyttöön 1944. Rataa ehdittiin käyttää vain alle vuoden, kun saksalaiset vetäytyessään räjäyttivät sen. Vaikka itse junaraide tuhoutui täysin, on radanpohja edelleen käytössä autotienä. Tämä tie kulkee Metsäkylän ja Isokummun kautta kohti Kuusamoa ja tänä vuonna kenttäradan pohjaa (Reiska-nro 123186, sivu 654 osa 2) inventoitiin 22 kilometrin verran.

Kesän inventoinnissa dokumentoitiin 14 toisen maailmansodan aikaista kohdetta, joista suurin osa löytyi kenttäradan varresta. Kohteet sisältävät kaksi sahaa, erilaisia majoitustilojen jäänteitä, kolme vankileiriä, neljä hautaa, polttoainevaraston, kaivon sekä epämääräisen kaivannon (sivut 607-656, osa 2). Osa kohteista löytyi Taivalkosken kunnan kulttuuritoimen tekemän kenttäradan kohteiden kartoituksen perusteella, osasta saatiin tieto haastatteluilla ja osasta oli merkintä SutiGis-järjestelmässä.

3.3. Rakennusperintökohteet

Rakennusperintökohteet sisältävät kuusi rakennusta, joista kaksi on uittokämppeä, yksi puucee, yksi kellari, yksi vaja ja yksi jonkinlainen varasto- tai eläinsuoja.

Uittokämpät sijaitsevat Taivalkosken luoteisosassa Loukusan ja Kylmälän kylien välissä. Ristikosken uittokämppeä (Reiska-kohde 112172, sivu 657 osa 2) on rakennettu laudoista ja betonisista pilareista ja se sijaitsee Ristijärvestä laskevan joen varrella. Mustalammen uittokämppeä (Reiska-kohde 112361, sivu 660 osa 2) on samalla tavalla rakennettu kämppeä Hoi-kanjärven ja Pyöreän välisen joen varrella. Kämpissä on vielä jäljellä sisällä sänkyjä ja pöytiä sekä uuni.

Puucee (Reiska-kohde 118003, sivu 663 osa 2) ja kellari (Reiska-kohde 118041, sivu 666 osa 2) kuuluvat Jyrkänojankuvelammen rannalla sijainneeseen taloon, joka on purettu 1960-luvulla. Sekä puucee että kellari ovat huopakattoisia ja laudoista tehtyjä. Rakennusten kunto on melko huono. Vaja (Reiska-kohde 119401, sivu 669 osa 2) löytyi puolestaan Valkeisen rannalta ja sitä on käytetty kalastustarvikkeiden säilyttämiseen. Se on rakennettu laudoista ja katteena on käytetty tuhta. Vaja on myös melko heikossa kunnossa.

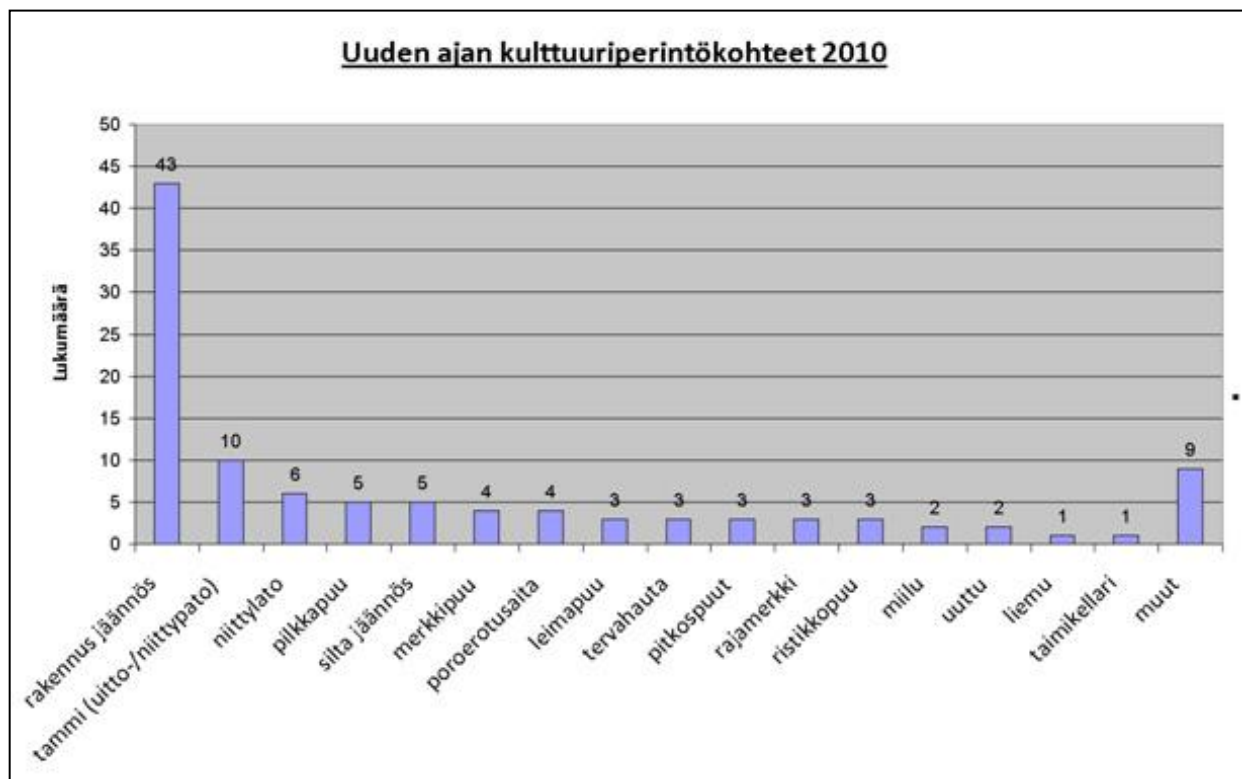
Parhaiten uittokämppeiden lisäksi on säilynyt Katajasuon metsäsaarekkeessa sijaitseva rakennus (Reiska-kohde 122021, sivu 672 osa 2). Rakennus on pieni ja matala ja se on tehty hirsistä. Katon kateaineena on käytetty tuhta. Rakennuksen päädystä on pieni luukulla varustettu ovi ja yhdellä seinällä pieni tuuletusaukko/ikkuna. Rakennuksen funktio ei ole aivan selvä, mutta se on voinut toimia jonkinlaisena säilytyspaikkana tai eläintensuojana.

3.4. Uuden ajan kulttuuriperintökohteet

Uuden ajan kulttuuriperintökohteita löytyi Taivalkoskelta yhteensä 107 kappaletta. Suurimman ryhmän muodostavat rakennusten jäännökset, joita dokumentoitiin 43 kappaletta. Tähän ryhmään kuuluvat muun muassa tukkikämpät sekä niittysaunat. Rakennusten jäänteitä löydet-

tiin koko kunnan alueelta ja tieto niiden sijainnista saatiin SutiGis-järjestelmästä, metsureilta ja haastatteluista.

Rakennusten jäänteiden jälkeen seuraavaksi eniten dokumentoitiin uitto- ja niittypatoja. Inventoinnissa löydettiin ja dokumentoitiin myös useita niittylatoja, pilkka-, leima- ja merkkipuita, sillan jäännöksiä, poroerotusaitoja, pitkospuita, ristikkopuita, hiilimiiluja, uuttuja ja rajamerkkejä. Lisäksi löydettiin yksi liemu eli porojen suoja sekä taimikellari. (Taulukko 3)

Taulukko 3. Inventoinnissa löytyneet uuden ajan kulttuuriperintökohteet.

Uuden ajan kulttuuriperintökohteiden dokumentointi on erityisen tärkeää, sillä kohteet häviävät ajan myötä kokonaan. Suurimmasta osasta rakennusten jäänteistä oli jäljellä vain alin hirsikehikko sammaleen ja varpujen peittämänä. Paremmin säilyneitä olivat muun muassa 1940-luvun niittyladot, joista melkein jokaisesta löytyi seinähirteen kaiverrettu nimi ja vuosiluku. Samoin pilkat, leimat ja merkit näkyivät vielä vanhoissa puissa hyvin. Pitkospuut olivat puolestaan hautautuneet suurimmaksi osaksi sammaleen alle, samoin kuin poroerotusaitojen johdinaidat. Tänä kesänä keskityttiinkin näiden kohteiden dokumentoimiseen valokuvien avulla.

4 Lopuksi

Inventoinnin tavoitteet sekä kohteiden dokumentoinnista ja suojelusta että inventoinnin maastokattavuudesta toteutuivat hyvin. Tavoitteena ollut 8 % maastokattavuus saavutettiin ja erityisesti esihistoriallisen ajan pyyntikuoppakohteet, historiallisen ajan tervahaudat ja -pirtit, sotahistorialliset kohteet sekä uuden ajan rakennusten jäänteet saatiin riittävän kattavasti in-

ventoitua. Lisäksi tänä kesänä keskityttiin retkeilyalueiden inventointiin ja siten retkeilyn kehittämisen tukemiseen. Tämä tavoite saavutettiin Kylmäluoman retkeilyalueella, josta löytyi useita muinaisjäännöksiä ja kulttuuriperintökohteita, joita voidaan käyttää matkailun kehittämisen tarpeisiin.

Inventoinnissa saatiin lisäksi erittäin mielenkiintoisia tuloksia. Iijoen varrelta löydetty Paloharjun kivikautinen asuinpaikka saattaa valaista Taivalkosken ensimmäisten asukkaiden saapumista ja Haapovaaran ja Pyhityksen pöytäkivet kertovat ajanjaksosta ja asutusjatkumosta, josta ei ole löytynyt muita arkeologisia tai kirjallisia lähteitä.

Myös esimerkiksi sotahistoriallisia tapahtumia on viime vuosina ryhdytty dokumentoimaan ja kartoittamaan yhä enemmän, sillä kohteet alkavat olla melko tuhoutuneita ja sodan kokeneita ihmisiä, jotka osaisivat kertoa tapahtumista, on yhä vähemmän. Taivalkoskelta löytyi inventoinnissa runsaasti tällaista katoavaa tietoa, joka nyt saatiin dokumentoitua ja siten säilytettyä. Uuden ajan kulttuuriperintökohteet valaisevat puolestaan metsän käyttöä ja ihmisten elinkeinoja viimeisen 100 vuoden ajalta, jolloin maaseudulla on tapahtunut suuria rakennemuutoksia. Inventoinnin avulla pystyttiin hyvin toteuttamaan tavoite riittävän kattavan kuvan saamiseksi alueen aiemmasta maankäytöstä.

Vantaalla 10.1.2011

Hanna Kelola-Mäkeläinen

Hanna Kelola-Mäkeläinen

Hans - Peter Schulz

Hans-Peter Schulz

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Aarnio, Jouni 2001. Maankäytön historiaa Syötteen alueella. *Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A No 133.*

Jokipii, Mauno 2001: Suomen hautasaaret. Laitinen, Erkki (toim.) *Ruumis- ja kalmasaaret. Etäällä kirkkomaasta.* Hankasalmen Kotiseutuyhdistyksen julkaisuja 3.

Keränen, Esko & al. 1999. *Loukusa-Kosto alue-ekologinen suunnitelma.* Metsähallitus.

Metsähallitus 2004. Kylmäluoman retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. *Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B No 73.*

Arkistolähteet:

Karjalainen, Taisto 2009. Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2009. Itäinen alue, osa 1 raportti. Metsähallitus.

Katiskoski, Kaarlo 1988. Taivalkoski 33, Atsinki 2. Kivikautisen asuinpaikan kaivaus syyskuussa 1988. Museoviraston arkisto.

Katiskoski, Kaarlo 1989. Taivalkoski Atsinki 2. Kivikautisen asuinpaikan kaivaus. Museoviraston arkisto.

Pesonen, Petro 1995. Posio [39] Kuorikkikangas E. Kivi-varhaismetallikautisen asuinpaikan kaivaus ja koekaivaus. Museoviraston arkisto.

Piisilä, Niilo 1975. Kylmäluoman retkeilyalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma. Metsänhoitotieteen laudaturtyö metsätutkintoa varten. Metsähallitus.

Schulz, Hans-Peter & Taivainen, Jouni 2009. Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2009. Läntinen alue, osa 1 raportti. Metsähallitus.

Sarkkinen, Mika 1999. Taivalkoski inventointi 1999. Museoviraston arkisto.

Internet-lähteet:

Suomen kallioperä 1 : 5 000 000. Geologian tutkimuskeskus [www-dokumentti]
< <http://www.gtk.fi/domestic/arkisto/suomenkalliopera5milj.pdf>>

Muinaisjäännösrekisteri 4.1.2011 [www-dokumentti]
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx>

Haastattelut:

Erkki Moilanen, Kari Polojärvi, Armas Tyni, Mauno Tyni, Reijo Uusitalo

Metsähallitus, metsätalous
Hanna Kelola-Mäkeläinen ja Hans-Peter Schulz

Taivalkoski pohjoisosa kulttuuriperintöinventointi 2010

Osa 2 Kohdekuvaukset

KOHDELUETTELO

Reiska- Kohde tunnus (suluissa alakohteiden määrä yht.)	Sivu
Esihistorialliset kohteet (esitys mj-luokka II)	7
48158 Pajusalmi pyyntikuoppa (4)	7
48159 Kenttäniemi pyyntikuoppa (2)	10
48162 Pitkäniemi pyyntikuoppa (2)	13
105461 Matalalampi 2 pyyntikuoppa (6)	16
105501 Matalalampi 1 pyyntikuoppa (5)	19
105561 Kattaisenvaara pyyntikuoppa (25)	22
105645 Paskaniemi pyyntikuoppa	25
105965 Pajuniemi pyyntikuoppa (2)	28
106014 Kirkkolaonsuo pyyntikuoppa	31
109091 Kaakkurilampi 1 pyyntikuoppa (15)	34
110370 Ulkujan itäpuoli pyyntikuoppa (25)	37
111925 Kangaslampi maakuoppa	40
112324 Kaakkurilampi 4 pyyntikuoppa (5)	43
112373 Miesmaankangas 2 pyyntikuoppa	46
112422 Miesmaankangas 3 pyyntikuoppa	49
112445 Miesmaankangas 4 pyyntikuoppa	52
112452 Miesmaankangas 1 kivikautinen asuinpaikka	55
118301 Iso Koiralampi pyyntikuoppa (13)	58
118581 Poroperä kivikautinen asuinpaikka	62
118601 Pajulahti löytöpaikka	65
118881 Kaupinmutka E kivikautinen asuinpaikka	68
119081 Hautalampi pyyntikuoppa	71
119141 Isosaari pyyntikuoppa (7)	74
119241 Mustaperä kivikautinen asuinpaikka	78
119601 Velliperä pyyntikuoppa (3)	81
119682 Rouvastinsalmi pyyntikuoppa (8)	84
120430 Otsaojan suu W tulisija	87
122301 Paloharju kivikautinen asuinpaikka	90
123115 Moskaharju kivikautinen asuinpaikka	94
Historialliset kohteet (esitys mj-luokka II)	97
96091 Harjunpäänlampi tervahauta	97
96092 Kalaharju 1 tervahauta	100
100653 Kalaharju 2 tervahauta	103
100829 Vittulampi 2 tervahauta	106
100832 Ulkukangas 1 tervahauta	109
100883 Ulkukangas 2 tervahauta	112
100885 Nuolipuro tervahauta	115
100917 Vantunlamminharju tervahauta	118

100962 Harjala 1 tervahauta	121
100974 Hyötylampi tervahauta	124
101014 Vääätäjänlehto tervahauta	127
101040 Raasinaho tervahauta	130
101058 Tuohilampi 1 tervahauta	133
101096 Ulkuoja tervahauta	136
101113 Jyrkänoja tervahauta	139
104941 Raato-oja tervahauta (2)	142
105069 Venäjänjansuo tervahauta	145
105078 Älkynaho tervahauta	148
105159 Kovajärvi maakuoppa	151
109142 Tuohilampi 2 tervapirtti jäännös	154
110664 Teerensoidinmaa 1 tervahauta	157
110667 Teerensoidinmaa 2 tervapirtti jäännös	160
110719 Kaupinniemi 1 tervahauta	163
110772 Kaupinniemi 2 tervapirtti jäännös	166
110732 Hoikanvaara 1 tervahauta	169
110736 Hoikanvaara 2 tervapirtti jäännös	172
110874 Julmavaara tervahauta	175
110885 Harjunalasekangas 1 tervahauta	178
110888 Harjunalasekangas 2 tervapirtti jäännös	181
111929 Kangaslampi maarakenne	184
112102 Iso Tammalampi tervahauta (2)	187
112251 Kaakkurilampi 2 tervahauta	190
112314 Kaakkurilampi 3 tervapirtti jäännös	193
112385 Välivaaranhyöteikkö 1 tervahauta	196
112390 Välivaaranhyöteikkö 2 tervahauta	199
112393 Roninoja tervahauta	202
112405 Roninoja tervapirtti jäännös	205
113483 Soidinsuo 1 tervahauta	208
113563 Soidinsuo 2 tervapirtti jäännös	211
113622 Pöykiöniva 1 tervapirtti jäännös	214
113641 Pöykiöniva 2 tervahauta	217
113661 Virtamutka 1 tervapirtti jäännös	220
113683 Virtamutka 2 tervahauta	223
113771 Porrassuo tervahauta	226
117774 Nimetönsuo 1 tervahauta	229
117781 Nimetönsuo 2 tervahauta	232
117801 Torvilampi 1 tervahauta	235
117821 Torvilampi 2 tervahauta	238
118242 Poika-Loukusan oja tervahauta	241
118821 Niskavaara tervahauta	244
119001 Kaupinmutka 2 tervahauta	247
119441 Kivikkokummut 1 tervahauta	250
119461 Kivikkokummut 2 tervahauta	253
119462 Kivikkokummut 3 tervapirtti jäännös	256
120249 Hyönaho tervahauta	259
120375 Turvakonalaus tervahauta	262
120388 Soidinsuo 3 tervahauta	265
120401 Soidinsuo 4 tervapirtti jäännös	268

Ajoittamattomat kohteet	271
(esitys mj-luokka I ja II)	
100796 Vittulampi 1 kiviröykkiö	271
100831 Vittulampi 3 kiviröykkiö	274
122259 Haapovaara kivipöytä (2)	277
123041 Pyhitys kivipöytä	280
Uuden ajan kulttuuriperintökohteet	283
38096 Moskavaara niittysauna jäännös	283
38098 Moskavaaranpaise tammi	286
100940 Murtokoski tervahauta	289
104695 Ryhjäkangas rakennus jäännös	292
104835 Kämppälehto kämppä jäännös (4)	295
104865 Pärjänlatvalammit silta jäännös	299
105133 Latvavaaranaho tarinakivi	302
105162 Kovajärvenharju rajapyykki	305
105346 Pärjänälkky merkkipuu	308
105368 Matalalampi 3 pilkkapuu	311
105411 Kattaisenjärven niittylato jäännös	314
105600 Siiranjärvi uittopato jäännös	317
105602 Porolahti rakennus jäännös	320
106405 Siiranvaara ristikkopuut	323
107230 Rusamonlampi rakennus jäännös	326
107282 Pyhytyksenlampi 1 rakennus jäännös	329
107321 Pyhytyksenlampi 2 kämppä jäännös	332
107398 Pyhytyksenlampi 3 taimikellari jäännös	335
107430 Pyhytys 1 rakennus jäännös	338
107633 Vantunlamminoja rakennus jäännös	341
107836 Syvänojanlehto viljelyröykkiö	344
107927 Syvänojansuu rakennus jäännös	347
107998 Lavelanvaara palotorni jäännös	350
108301 Lomasuo rakennus jäännös	353
108422 Rääpysoja niittypato jäännös	356
108708 Paiseenaho niittykämpä jäännös	359
108726 Suuruslampi pitkospuut jäännös	362
108887 Harjala 2 rakennus jäännös (3)	365
108921 Harjasuo pitkospuut	368
110353 Kylmäluomanharju 1 silta jäännös	371
110356 Kylmäluomaharju 2 pato jäännös	374
110409 Pirinvaara rajamerkki	377
110442 Lohilampi rakennus jäännös	380
110592 Lohivaara pilkkapuu (5)	383
110618 Järvenvaara leimapuu	386
110622 Kivalokangas 1 leimapuu	389

110636 Ala-Pirinjärvi rakennus jäännös	392
110655 Kivalokangas 2 pilkkapuu	395
110670 Pohjoismiilu hiilimiilu (11)	398
110693 Etelämiilu hiilimiilu (9)	401
110711 Vääräkoski rakennus jäännös	404
110741 Välivaara postikivi luonnonmuistomerkki	407
110760 Kallio-oja niittypato	410
110764 Repoharju 1 poroerotusaita	413
110868 Repoharju 2 rakennus jäännös	416
110924 Siirnasuo 1 niittysauna	419
111882 Siirnasuo 2 niittylato	422
111901 Siirnasuo 3 niittylato	425
111967 Haukilampi poroaita	428
111984 Niskasuvanto rakennus jäännös (3)	431
111987 Haukilampi tammi	434
112005 Haaporimmit rakennus jäännös	437
112090 Kylmäluomankangas rakennus jäännös (3)	440
112108 Kähönkoski kämppä jäännös (6)	443
112142 Rattikangas kämppä jäännös	447
112147 Ristikoski tammi	450
112192 Saarijärvi rakennus jäännös	453
112197 Patoniva tammi	456
112199 Hoikka-Ulku rakennus jäännös	459
112201 Mustalampi tammi	462
112423 Pitkälampi kämppä jäännös	465
112484 Hoikkajärvi kämppä jäännös (3)	468
112599 Hoikankangas poroerotusaita jäännös	472
112609 Vedetönlampi rakennus jäännös	475
113159 Pulkka-aho liemu jäännös	478
113192 Niskakoski 1 rakennus jäännös	481
113362 Kivivaara rakennus jäännös (3)	484
113423 Repovaara 1 rakennus jäännös (2)	487
113451 Repovaara 2 leimapuu (5)	490
113474 Repovaara 3 vedenottoaikka	493
113482 Repovaara 4 piikkilanka-aitaus	496
113581 Koivuoja rakennus jäännös (2)	499
113688 Saarilampi niittylato	502
113714 Jurmuniskavaara merkkipuu	505
113861 Tervaoja rakennus jäännös (2)	508
118142 Poika-Loukusan vaara 1 rakennus jäännös (2)	511
118161 Poika-Loukusan vaara 2 rakennus jäännös (2)	514
118187 Loukasvaara rajamerkki (2)	517
118202 Pikkupuronvaara kaivo	520
118245 Niskakoski 2 uittopato	523
118253 Niskakoski 3 rakennus jäännös	526
118261 Vähäjärvi rakennus jäännös	529
118344 Ylimmäinen Ruuhiriminlampi rakennus jäännös (2)	532
118561 Särki-Salmen pilkkapuu	535
118983 Kaupinmutka 1 rakennus jäännös	538
119003 Kaikoviitta kiviröykkiö	541

119042 Taivalkoski rakennus jäännös	544
119262 Konttivaara parkkauspukki (2)	547
119341 Valkeisenharju ylityspaikka	550
119402 Valkeisenoja uuttu	553
119403 Kivikkolammit niittylato jäännös	556
119541 Salmijärvet silta jäännös	559
119795 Talvilahti 1 tervahauta	562
119799 Talvilahti 2 rakennus jäännös	565
119963 Kovasuo pitkospuut	568
120188 Heteperänoja rakennus jäännös	571
120212 Vanhavaara poroerotusaita	574
120224 Kivikangas rakennus jäännös	577
120443 Ylä-Juurikkavaara tervahauta	580
120623 Niskalahti silta jäännös	583
121881 Kivaloharju ristikkopuut	586
121901 Kivalolammit uuttu	589
121921 Haapovaara paljakka merkkipuu	592
122956 Vaaranalussuo niittylato jäännös	595
122983 Pyhitys 2 merkkipuu	598
123140 Suoperä pilkkapuu (6)	601
123201 Repoharju 3 ristikkopuut	604

Sotahistorialliset kohteet 607

105102 Kuollutharju polttoainevarasto jäännös (20)	607
106167 Mäntyniemi vankileiri jäännös (2)	610
108781 Repoaho 1 hauta	613
108787 Repoaho 2 rakennus jäännös	616
108801 Repoaho 3 rakennus jäännös (3)	619
110725 Kaupinkoski vankileiri jäännös	623
112942 Peuralampi 1 hauta	626
112947 Satasaari 1 vankileiri jäännös	629
113065 Satasaari 2 hauta	632
118366 Hevosvaara hauta	635
119061 Peuralampi 2 uunin jäännös	638
119821 Salmisenkangas 1 kaivanto	641
120463 Salmisenkangas 2 kaivo	644
120479 Mustanlinnunlampi saha (2)	647
121756 Salmisenkangas 3 kenttäsaha (3)	650
123186 Isokumpu kenttärata	654

Rakennusperintökohteet 657

112172 Ristikoski uittokämpä	657
112361 Mustalampi uittokämpä	660
118003 Jyrkänojankuvelampi 1 puucee	663
118041 Jyrkänojankuvelampi 2 kellari	666
119401 Valkeinen rakennus	669
122021 Katajasuo rakennus	672

Esihistorialliset kohteet (esitys mj-luokka II)

Pajusalmi pyyntikuoppa		MH-tunnus: 48158	
Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	4		
Koordinaattiselitys:	Kohde sijaitsee korkeuskäyrär	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7279081, Y 3587147, Z 240	Löydöt:	
Taustatiedot			
Muinaisjäännösrekisterin kohde 832010046			
Ympäristön kuvaus			
Kohde sijaitsee kapealla hiekkapohjaisella mäntyä kasvavalla niemellä Iso ja Pikku Pajuluoma -järvien välissä. Paikalla on Kylmäluoman retkeilyalueen laavu sekä grillipaikka. Metsän kehitysluokka 40 ja puiden ikä vähintään 162 v.			
Kohteen kuvaus			
Alueella on neljä kuoppaa, joista kolme sijaitsee grillipaikalle johtavan polun varressa ja neljäs näistä n. 60 m koilliseen kodan ja grillipaikan takana olevalla kumpareella. Polun varrella olevat kuopat ovat muodoltaan pyöreitä ja niiden halkaisija on n. 3 m. Syvin näistä kuopista on n. 70-80 cm syvä. Kahden muun kuopan syvyys on n. 40 cm. Kumpareella oleva kuoppa on muodoltaan soikea ja sen pituus on 3 m, leveys 2 m ja syvyys n. 50 cm.			
Tarkastuksen yhteydessä vuonna 1993 havaittiin vesirajan tuntumasta myös asuinpaikkaan viittaavia kvartsilöytöjä. Kulttuuriperintöinventoinnissa 2010 ei paikalta löytynyt mitään asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia.			
Kohteen rajaus			
Kohde rajautuu pistemäisesti.			
Tulkinta			
Pyyntikuoppia			
Lisätietoja			
Museovirasto arkisto: Tarkastus 1993, Saukkonen, Salminen, Pärssinen M. Sarkkinen 1999: Taivalkoski inventointi			

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
 Tarkastuspvm: 25.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
 Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:	832010046	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	0 Ei määritelty	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

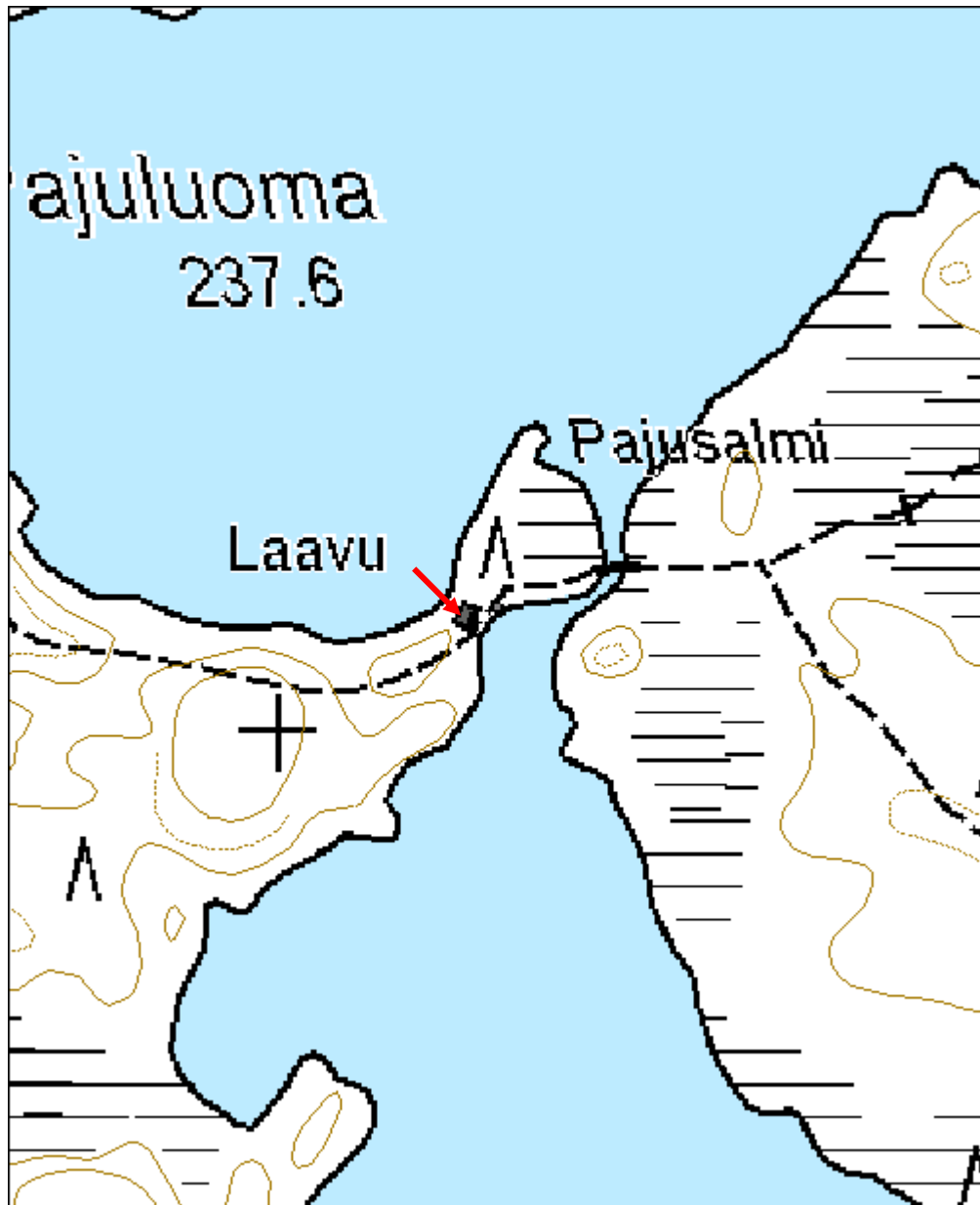

Yleiskuva kolmen pyyntikuopan ryhmästä; lounaasta.

Yleiskuva, neljäs pyyntikuoppa kuvattu pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7279081, Y 3587147, Z 240	Mittakaava:	1:3771

Kenttäniemi pyyntikuoppa	MH-tunnus: 48159
---------------------------------	-------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275242, Y 3581069, Z 245	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäännösrekisterin kohde 832010068
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Kylmäluoman pohjoisrannalla Kenttäniemessä uudistuskypsässä mäntymetsikössä. Aluskasvillisuutena kasvaa varpua ja sammalta.
Kohteen kuvaus
Muinaisjäännösrekisterin tietojen mukaan paikalta on löydetty kolme kuoppaa, mutta kulttuuriperintöinventoinnissa niitä löytyi vain kaksi. Nämä kaksi kuoppaa sijaitsevat pohjois-eteläsuuntaisella Kotaselän rantaan päättyvällä hiekkaharjanteella. Pohjoisempi kuopista (x= 3581069, y= 7275244) on kooltaan 5 x 2,5 m ja muodoltaan se on pitkulainen. Eteläisempi kuopista (x= 3581069, y= 7275241) on muodoltaan pyöreä ja sen halkaisija on 2 m. Lisäksi kuoppa on pohjoista kuoppaa matalampi.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Pyyntikuoppia
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Sarkkinen, M.: Taivalkoski inventointi 1999

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

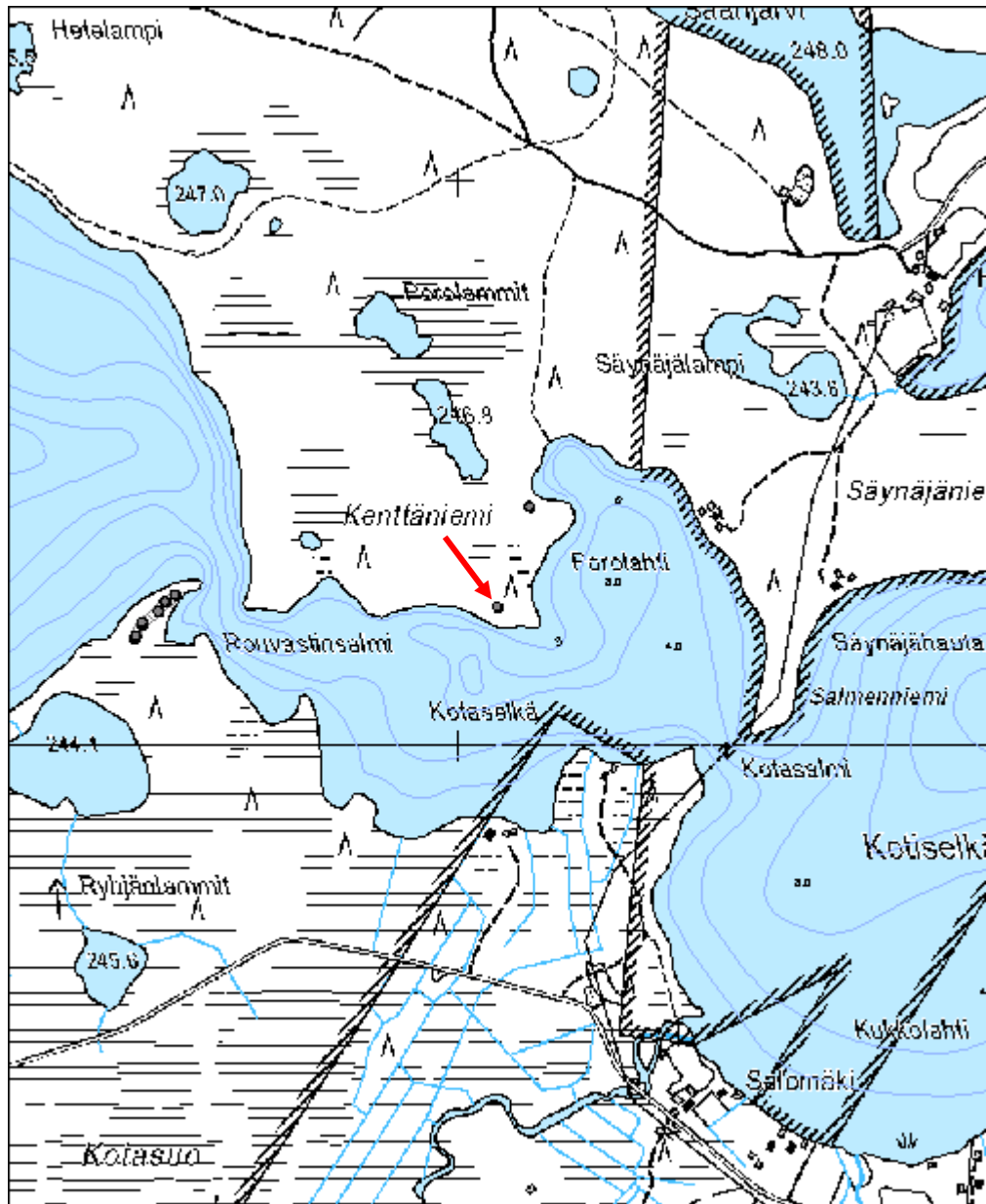
Viranomais- rekisterinro:	832010068	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	0 Ei määritelty	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

Yleiskuva, edessä kuoppa 1 ja takana kuoppa 2.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275242, Y 3581069, Z 245	Mittakaava:	1:10000

Pitkäniemi pyyntikuoppa	MH-tunnus: 48162
--------------------------------	-------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275496, Y 3578768, Z 245	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäännösrekisterikohde 832010069.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee varttuneessa kasvatusmetsikössä. Paikalla kasvaa harvaa mäntymetsää ja maasto muodostaa niemellä kapean hiekkapohjaisen harjun.
Kohteen kuvaus
Paikalla on kaksi inventoinnissa vuonna 1999 löytynyt kuoppaa. Kulttuuriperintöinventoinnissa 2010 paikalta löytyi yksi hyvin selvä kuoppa (1) ja toinen epämääräisempi (2).
Kuoppa 1 (x= 3578757, y= 7275530) on muodoltaan pitkulainen ja sen leveys on 1,5 m ja pituus 2,5 m. Kuoppa sijaitsee niemellä olevan hiekkaharjun pohjoispäässä. Kuoppa 2 (x= 3578791, y= 7275451) sijaitsee n. 90 kuopasta 1 kaakkoon rantatörmän päällä. Kuoppa 2 on muodoltaan pyöreä ja sen halkaisija on 1,5 m.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Pyyntikuoppia
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Sarkkinen, M.: Taivalkoski inventointi 1999

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspvm: 28.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen

Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:	832010069	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

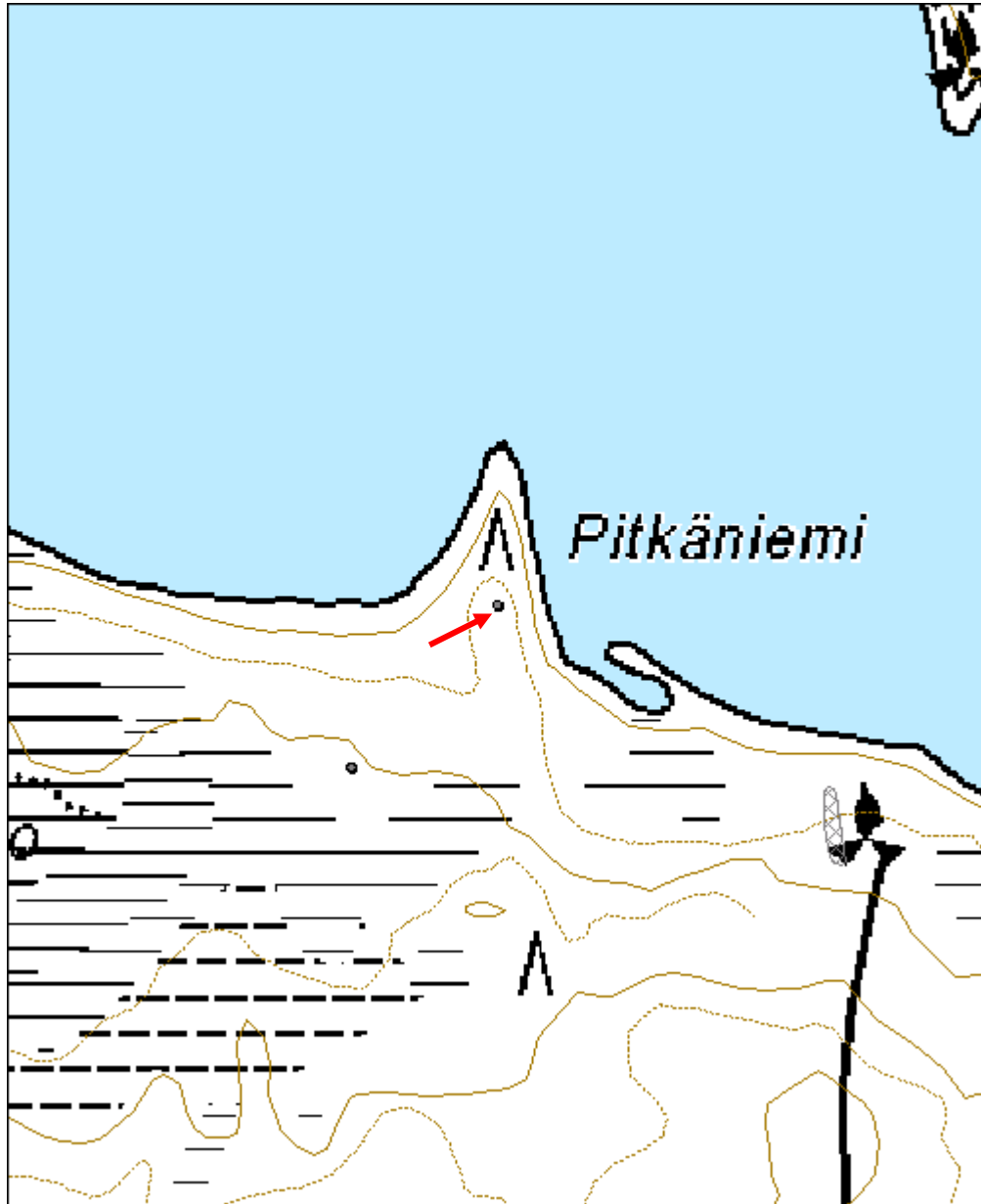

Yleiskuva pohjoisesta.

Yleiskuva luoteesta.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275496, Y 3578768, Z 245	Mittakaava:	1:3771

Matalalampi 2 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 105461
-----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	6		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7278026, Y 3583911, Z 257	Löydöt:	

Taustatiedot
Kohde on uusi löytö.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Matalalammesta luoteispuolelta lähtevän ojan ja lammen rannassa olevan harjanteen päällä. Alueella kasvaa havumetsää ja aluskasvillisuutena on varpuja ja sammalta. Alue on samantyyppistä aluetta kuin Kattaisenvaara. Harju jakaa kankaan kahtia. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
<p>Pyyntikuoppa 1 (x=3583784 y=7278052): Kuoppa sijaitsee Matalalammesta luoteeseen lähtevän ojan länsilaidalla. Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan 2,5 m. Kuopan syvyys on n. 50 cm. Kuopan vieressä kasvaa mäntyrykelmä.</p> <p>Pyyntikuoppa 2 (x=3583822 y=7278066): Kuoppa sijaitsee ojan itälaidalla. Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan 2,5 m. Kuopan syvyys on n. 50 cm. Kuopassa kasvaa kuusirykelmä.</p> <p>Pyyntikuoppa 3 (x=3583936 y=7278008): Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan 3 m. Kuopan syvyys on n. 50 cm.</p> <p>Pyyntikuoppa 4 (x=3583951 y=7277999): Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan 2 m. Kuopan syvyys on n. 30-40 cm. Kuopan vieressä on toinen, epämääräisempi kuoppa.</p> <p>Pyyntikuoppa 5 (x=3583919 y=7278006): Kuoppa sijaitsee lammen rannalla olevan harjanteen juurella. Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan 2,5 m. Kuopan syvyys on n. 50 cm.</p> <p>Pyyntikuoppa 6 (x=3583924 y=7277984): Kuoppa on pyöreä ja jyrkkäseinäisempi kuin aiemmat kuopat. Kuopan halkaisija on n. 1 m, mutta vallit mukaan laskettuna halkaisija on 3,5 m. Kuopan syvyys on n. 50 cm.</p>
Kohteen rajaus
Kohde on rajattu pyyntikuoppien näkyvien rajojen mukaan alueeksi.
Tulkinta
Kohde on pyyntikuoppajärjestelmä.

Lisätietoja

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.8.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
--	--	---------------	--------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
-----------------	-----------------------	-----------------	---------------

Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
-----------------------------------	-------------------

Selitys:		Selitys:	
-----------------	--	-----------------	--

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
--------------------------------------	------------------------------------

Selitys:	Retkeilyalue
-----------------	--------------

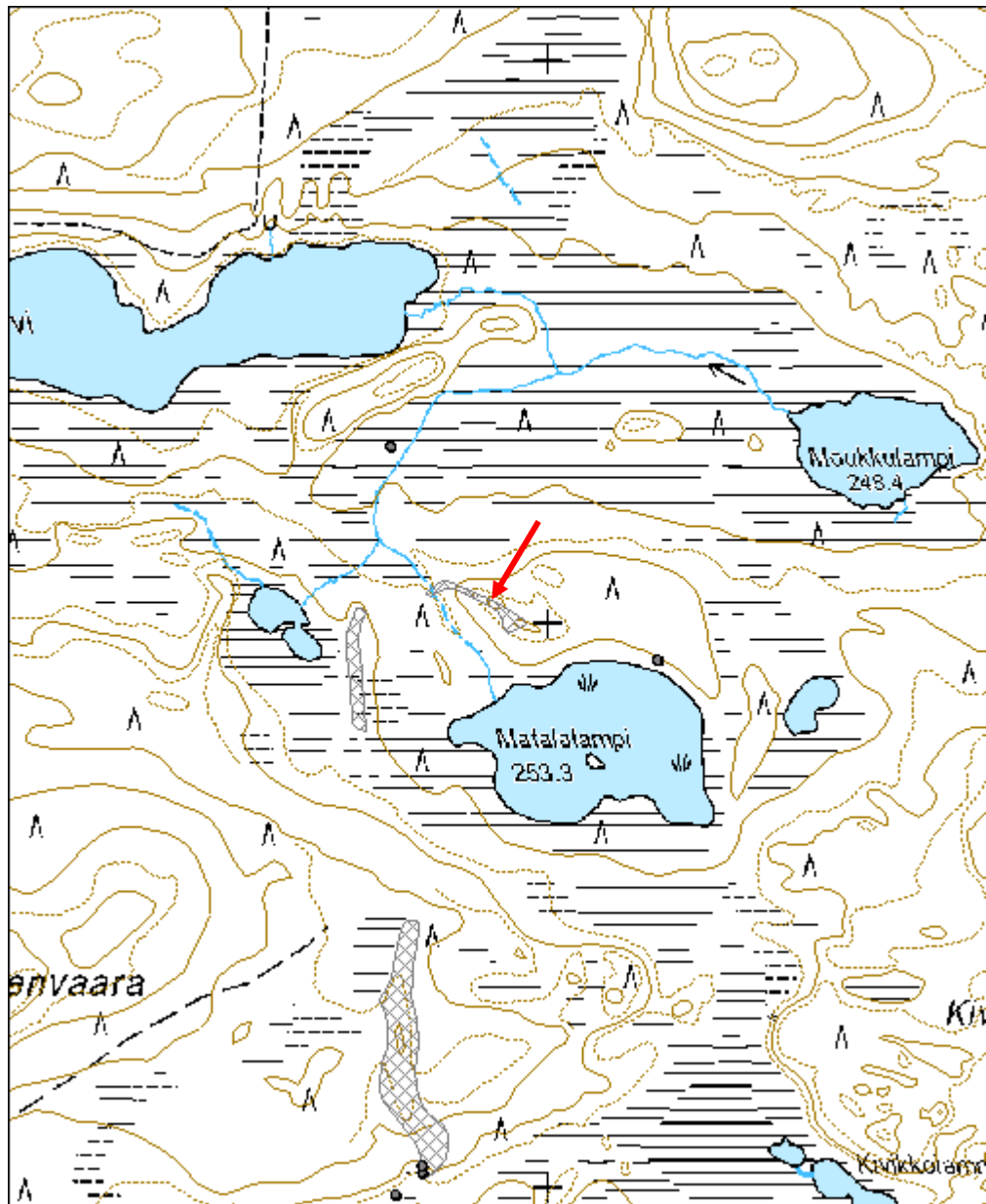

Pyyntikuoppa 1 luoteesta.

Pyyntikuoppa 3 koillisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7278026, Y 3583911, Z 257	Mittakaava:	1:10000

Matalalampi 1 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 105501
-----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	5		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7277916, Y 3583662, Z 256	Löydöt:	

Taustatiedot
Kohde on uusi löytö.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee kahden suon välisellä, hiekkapohjaisella, pohjois-eteläsuuntaisella harjanteella/harjulla, jossa kasvaa vanhaa havumetsää. Alue on Matalalammen ja suolammen välissä, Kattaisenvaaran pyyntikuopista pohjoiseen. Aluskasvillisuus varpua ja sammalta. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
<p>Pyyntikuoppa 1 (x=3583662 y=7278016): Kuoppa sijaitsee harjanteen pohjoispäässä. Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan n. 2,5 m. Kuopan syvyys on n. 30-40 cm.</p> <p>Pyyntikuoppa 2 (x=3583653 y=7277981): Kuoppa on soikeahko ja kooltaan 2x2,5 m. Kuoppa on n. 40 cm syvä. Aivan kuopan vieressä kasvaa 60 cm halkaisijaltaan oleva mänty.</p> <p>Pyyntikuoppa 3 (x=3583650 y=7277934): Kuoppa on pyöreä ja sen halkaisija on n. 1 m. Kuopan syvyys on n. 10-20 cm. Maa on pahasti kulunut kuopan ympäriltä eikä sammalta tai varpuja ole enää jäljellä.</p> <p>Pyyntikuoppa 4 (x=3583657 y=7277884): Kuoppa on pyöreä ja halkaisijaltaan n. 2 m. Kuopan syvyys on n. 20-30 cm.</p> <p>Pyyntikuoppa 5 (x=3583664 y=7277819): Kuoppa on eteläisin pyyntikuoppajärjestelmän kuopista. Kuoppa on pyöreä ja sen halkaisija on n. 3,5 m. Kuopan syvyys on n. 30-60 cm. Kuopan itäpuolitse menevä polku on kuluttanut kuopan itälaitaa. Kuopan länsilaidalla on suuri kelopuu.</p> <p>Harjanteella on lisäksi muutamia epämääräisiä kuoppia, jotka voivat olla pyyntikuoppia.</p>
Kohteen rajaus
Kohde on rajattu pyyntikuoppien näkyvien rajojen mukaan alueeksi.
Tulkinta
Kohde on pyyntikuoppajärjestelmä.
Lisätietoja

--

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.8.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen		
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
--------------------------------------	--	---------------	--------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
-----------------	-----------------------	-----------------	---------------

Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
-----------------------------	-------------------

Selitys:		Selitys:	
-----------------	--	-----------------	--

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
--------------------------------	------------------------------------

Selitys:	Retkeilyalue
-----------------	--------------

Panoraamakuva harjusta kaakosta.

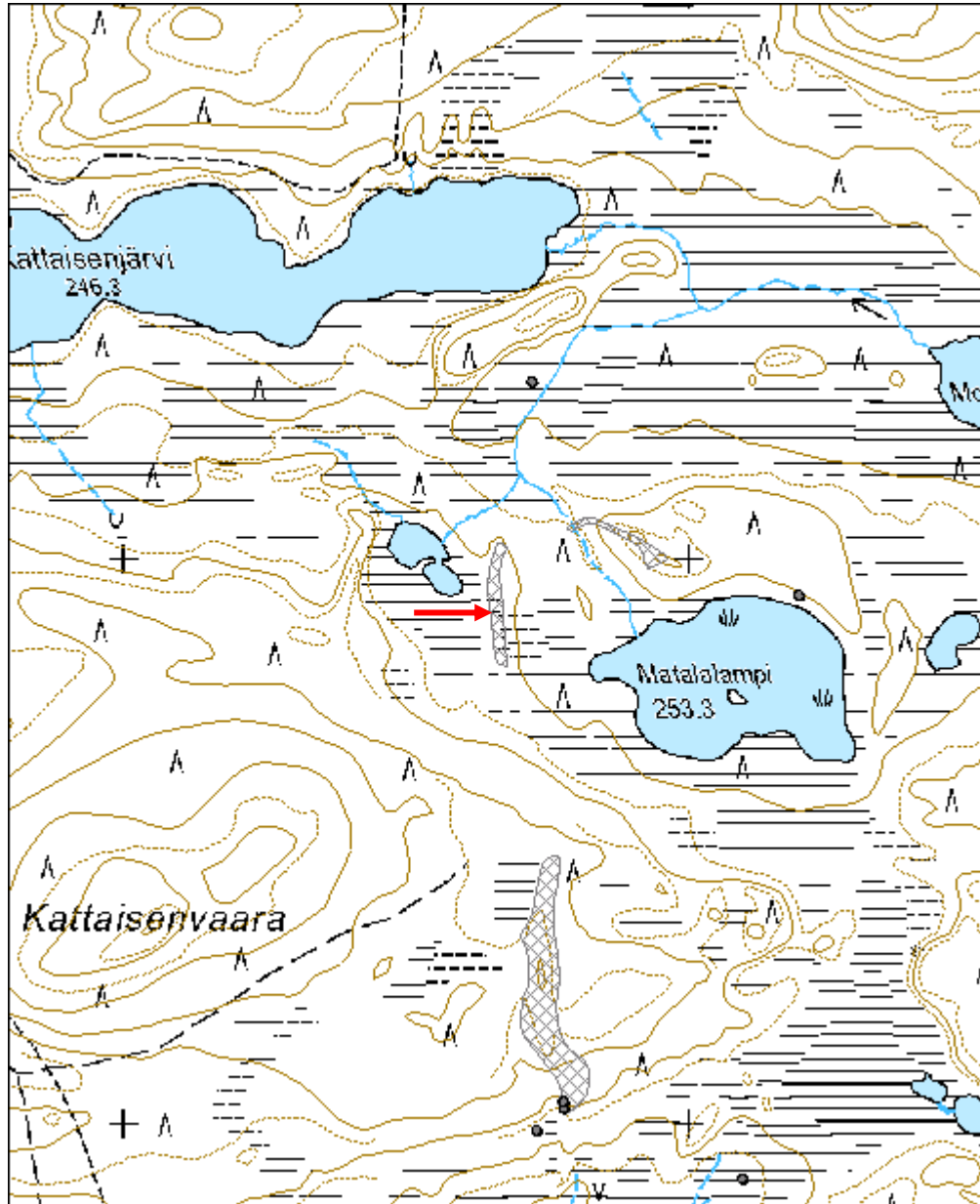

Pyyntikuoppa 5 luoteesta.

Pyyntikuoppa 2 luoteesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7277916, Y 3583662, Z 256	Mittakaava:	1:10000

Kattaisenvaara pyyntikuoppa	MH-tunnus: 105561
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	25		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7277246, Y 3583762, Z 260	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäänösrekisterin kohde 1000013312
Ympäristön kuvaus
Soiden ympäröimä hiekkakangas uudistuskypsässä metsikössä Kylmäluoman retkeilyalueella.
Kohteen kuvaus
Tarkastuksessa vuonna 2008 paikannettiin hiekkaharjulta kaikkiaan 25 kooltaan ja etäisyydeltään vaihtelevaa pyyntikuoppaa etelä-pohjois -suuntaisessa rivissä runsaan 400 m matkalla. Kuopat sijoittuvat ympäristöstään muutaman metrin kohoavalle harjanteelle tai sen juureen itä- tai länsipuolelle. Eteläpäässä korkeusvaihtelut ovat suurimmat harjanteen sijoituessa Kattaisenvaaran itäpuoleiseen etelään viettävään reunaan. Pohjoisessa kuopanteet ja hiekkaharjanne kulkee tasaisemmalla, pienten soiden ympäröimällä alueella. Kuoppien koko vaihtelee halkaisijaltaan 2 m molemmin puolin ja erityisesti kuoppien syvyys vaihtelee yli metrisestä melko vaikeasti havaittaviin kuoppiin. Mahdollisesti kyse on eri aikaisista kuopista tai käyttöajaltaan ja -kerroiltaan vaihtelevasta järjestelmästä.
Kohteen rajaus
Rajautuu muinaisjäänösrekisterissä olevan rajauksen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppajärjestelmä, jossa saattaa olla eriaikaisia kuoppia.
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Tarkastus Kaarlo Katiskoski 2008

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 27.7.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:	1000013312	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

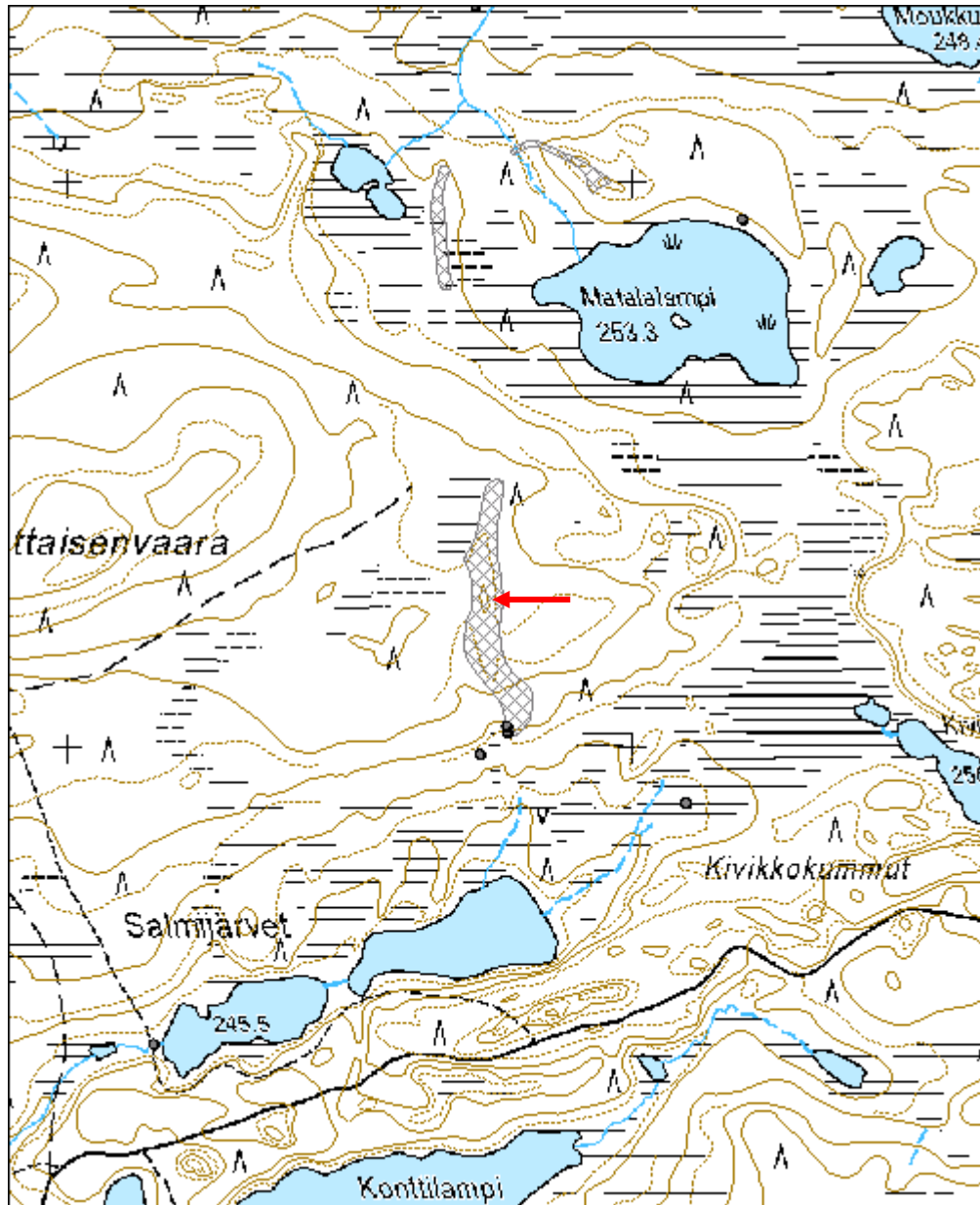

Yleiskuva pohjoisesta.

Yleiskuva kaakosta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7277246, Y 3583762, Z 260	Mittakaava:	1:10000

Paskaniemi pyyntikuoppa		MH-tunnus: 105645
--------------------------------	--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275394, Y 3579258, Z 245	Löydöt:	

Taustatiedot
Löytyi tarkastettaessa muinaisjäännösrekisterin kohdetta 832010069.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee kapealla mäntyä kasvavalla niemellä. Niemen länsipuolella on veneiden lasku- ja säilytyspaikka. Metsän kehitysluokka on varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Pyöreähkö kuoppa, jonka pituus on 2,5 m, leveys 2 m ja syvyys n. 60 cm. Kuoppa sijaitsee n. 500 m itään Pitkäniemen muinaisjäännöskohteesta, josta on vuoden 1999 inventoinnissa löytynyt kolme pyyntikuoppaa.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Mahdollisesti pyyntikuoppa, sillä Kylmäluoman etelärannalta tunnetaan useampiakin pyyntikuoppia.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspm: 28.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais-	Kunto: 1 Hyvä
--------------------	----------------------

rekisterinro:		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

Yleiskuva etelästä.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275394, Y 3579258, Z 245	Mittakaava:	1:5000

Pajuniemi pyyntikuoppa		MH-tunnus: 105965
-------------------------------	--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7278266, Y 3587451, Z 240	Löydöt:	

Taustatiedot
Löytyi kulttuuriperintöinventoinnin yhteydessä.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Pajuniemen itärannalla tasaisella hiekkapohjaisella mäntykankaalla tulentekopaikan vieressä.
Kohteen kuvaus
Kuoppa (x= 3587451, y= 7278266) makkaranpaistopaikan ja halkovajan välissä. Se erottuu maastosta melko heikosti, sillä aluskasvillisuus on paikalla kulunut pois. Kuopan halkaisija on n. 2 m ja sen syvyys 10-20 cm. Tästä kuopasta n. 2 m koilliseen on mahdollisesti toinen vielä heikommin erottuva kuoppa.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Hyvin pahasti kuluneita/tuhoutuneita pyyntikuoppia.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 27.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	3 Huono
--------------------------------	---------------	---------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo
Ympäristön suojele:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue		
Selitys:	Retkeilyalue		

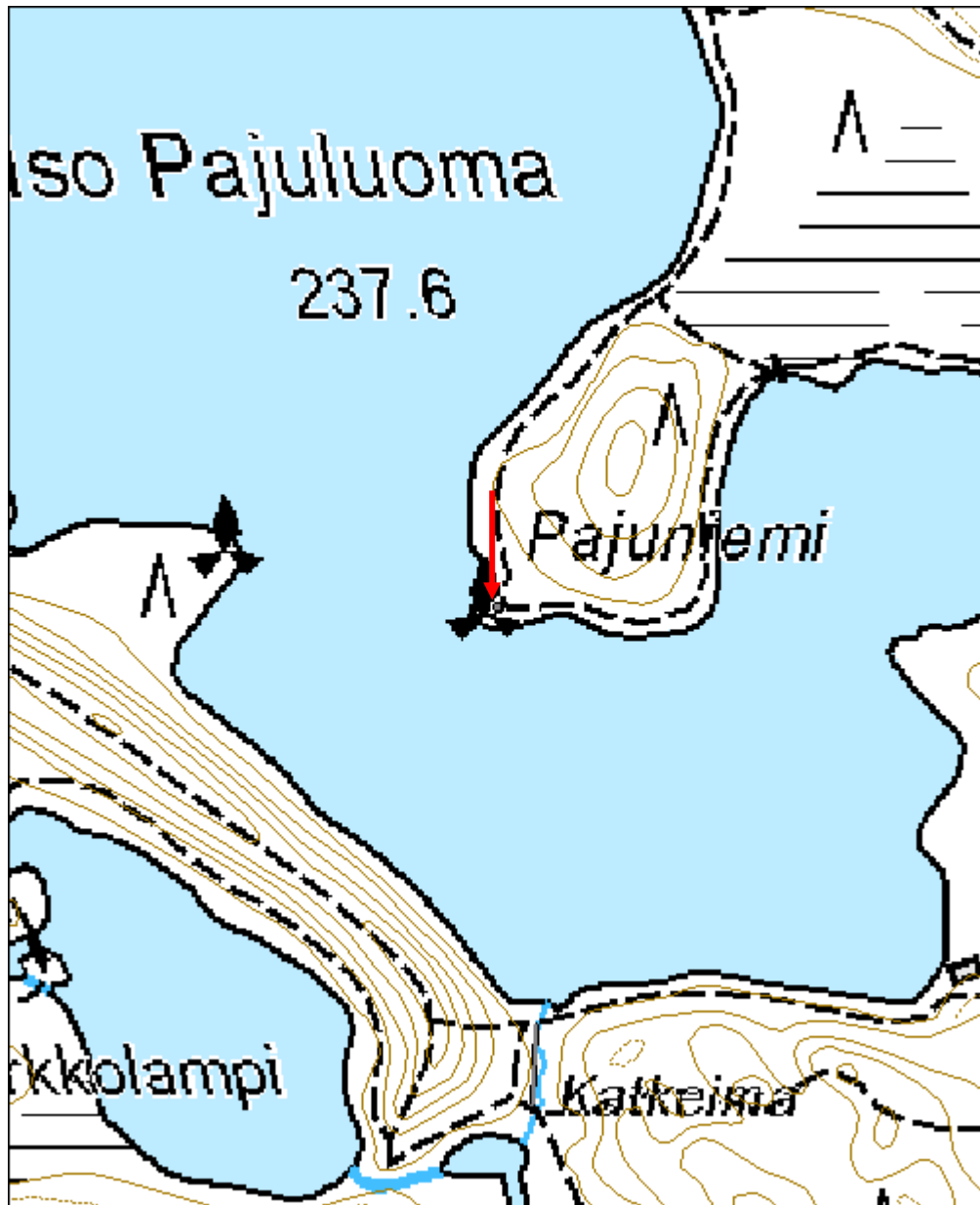

Yleiskuva luoteesta.

Yleiskuva kaakosta.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7278266, Y 3587451, Z 240	Mittakaava:	1:3771

Kirkkolaonsuo pyyntikuoppa	MH-tunnus: 106014
-----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275388, Y 3578671, Z 250	Löydöt:	

Taustatiedot
Löytyi kulttuuriperintöinventoinnissa.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Kirkkolaonsuon itälaidalla mäntyä kasvavalla hiekkakankaalla. Metsän kehitysluokka on varttunut kasvatusmetsikkö..
Kohteen kuvaus
Soikeahko kuoppa (x= 3578671, y= 7275388), jonka pituus on 1,5 m ja leveys 1 m. Kuoppa sijaitsee vuoden 1999 inventoinnissa löytyneistä kahdesta pyyntikuopasta noin 150 m lounaaseen (Reiska-kohde 48162).
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Pyyntikuoppa.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	1 Hyvä
	Olotila:	2 Ei käytössä

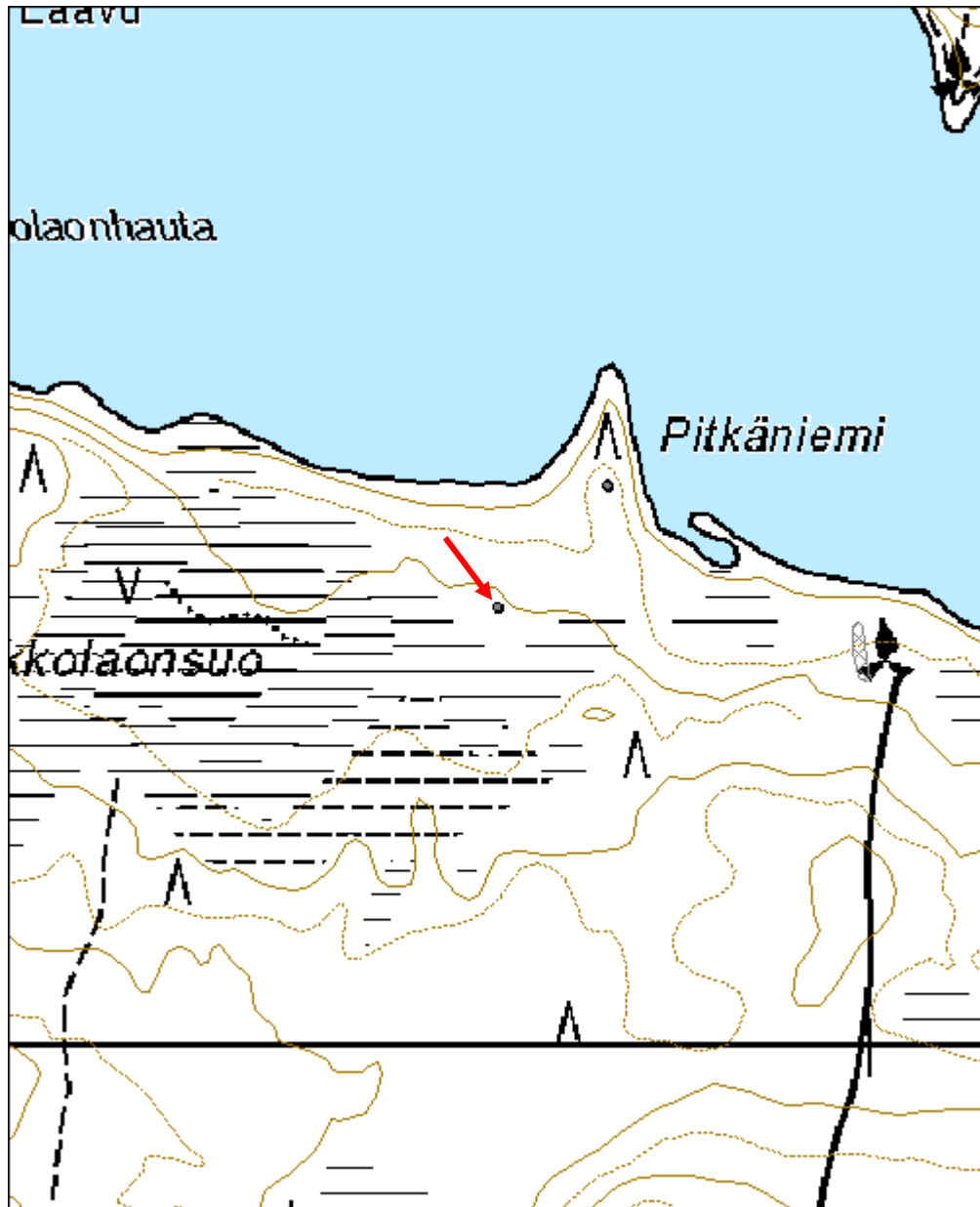
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

Yleiskuva idästä.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275388, Y 3578671, Z 250	Mittakaava:	1:5000

Kaakkurilampi 1 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 109091
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	15		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7270898, Y 3578136, Z 237	Löydöt:	

Taustatiedot
Alpo Räisäsen tiedonannon perusteella etsittiin rakennuksen jäännöistä, mutta uutena kohteena löytyikin pyyntikuoppia.
Ympäristön kuvaus
Kuopat sijaitsevat Kaakkurinlammen kaakkoisrannalla olevan suon keskellä sijaitsevalla harvaa mäntyä kasvavalla metsäsaarekkeella. Aluskasvillisuus koostuu varvuista ja sammaleesta.
Kohteen kuvaus
Metsäsaarekkeella on halkaisijaltaan 1-3 m kokoisia kuoppia kahdessa tai kolmessa rivissä 13 kappaletta. Lisäksi saarekkeella on kaksi kuoppaa n. 30 m päässä etelään näistä kuopista. Kuopparivien väli on n. 4 m ja osa kuopista näyttäisi muodostavan rinnakkaisen parin. Kuoppien syvyys vaihtelee 20 cm:stä aina metriin saakka. Metsäsaarekkeen eteläpäässä olevista kuopista yksi on pitkulanmuotoinen, muut kuopat ovat pyöreitä.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu aluemaisesti metsäsaarekkeen sisällä.
Tulkinta
Pyyntikuoppia, jotka ovat mahdollisesti hieman eriaikaisia kuoppien koon ja syvyyden vaihtelujen perusteella.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset		
Tila: 3 Toteutettu Tarkastuspv: 8.6.2010	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	Tarkastusvuosi: 2010

Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 3 Esitys mj-luokka II

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 2 Muinaisjäännösrekisteri II

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojelu:**

0 Ei määritelty

Selitys:

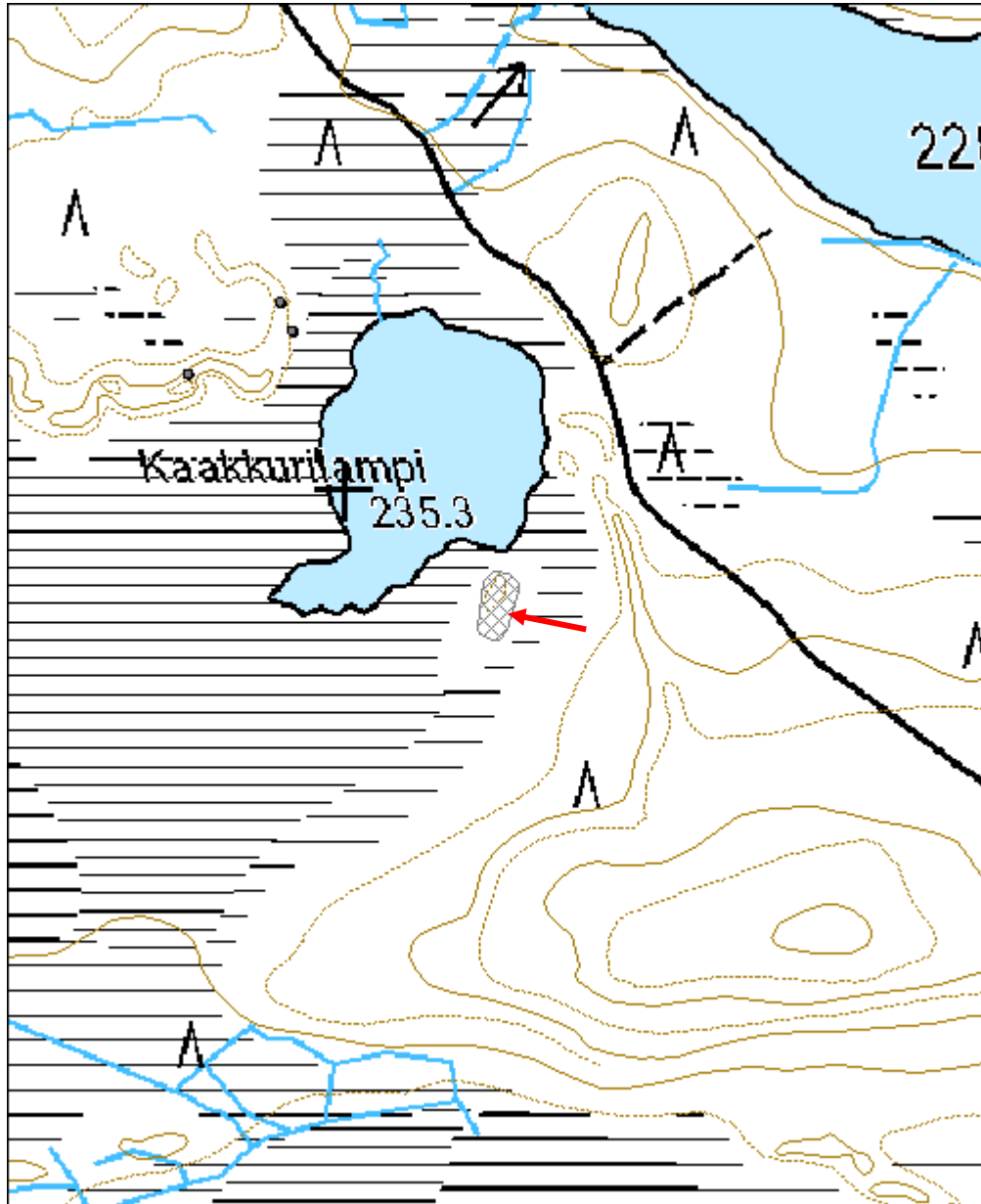

Yleiskuva alueesta koillisesta.

Pyyntikuoppia kuvattu koillisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270898, Y 3578136, Z 237	Mittakaava:	1:5000

Ulkuojan itäpuoli pyyntikuoppa	MH-tunnus: 110370
---------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	25		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7270981, Y 3580160, Z 230	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäänösrekisterin kohde 1000014491.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Murhijoen itärannalla rannan tuntumassa olevilla hiekkaharjuilla, jossa kasvaa harvaa mäntymetsää. Metsän kehitysluokka on nuori ja varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Kahden vierekkäisen hiekkaharjun päälle on kaivettu ainakin 25 pyyntikuopan pyyntikuoppajärjestelmä. Kuoppien halkaisija vaihtelee 2-3 m välillä. Alueen eteläpäässä on myös metsäpalon sammutustöissä tulleita pienempiä kuoppia, joita ei tule sotkea varsinaisiin suurempikokoisiin pyyntikuoppiin.
Lisäksi alueen eteläosassa on pienistä ja keskikokoisista palaneista kivistä koostuva, sammaleen ja varpujen osittain peittämä, pitkulanmuotoinen kasa (x= 3580031, y= 7270793). Kasan koko on 3 x 2 m ja se on tulkittu vanhaksi uunin jäänteeksi. Paikalta ei löytynyt muita merkkejä rakennuksesta.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu aluemaisesti muinaisjäänösrekisterissä olevan rajauksen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppajärjestelmä ja uunin jäännös
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Sarkkinen, M.: Taivalkoski inventointi 1999
Toimenpiteet
Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 9.6.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:	1000014491	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

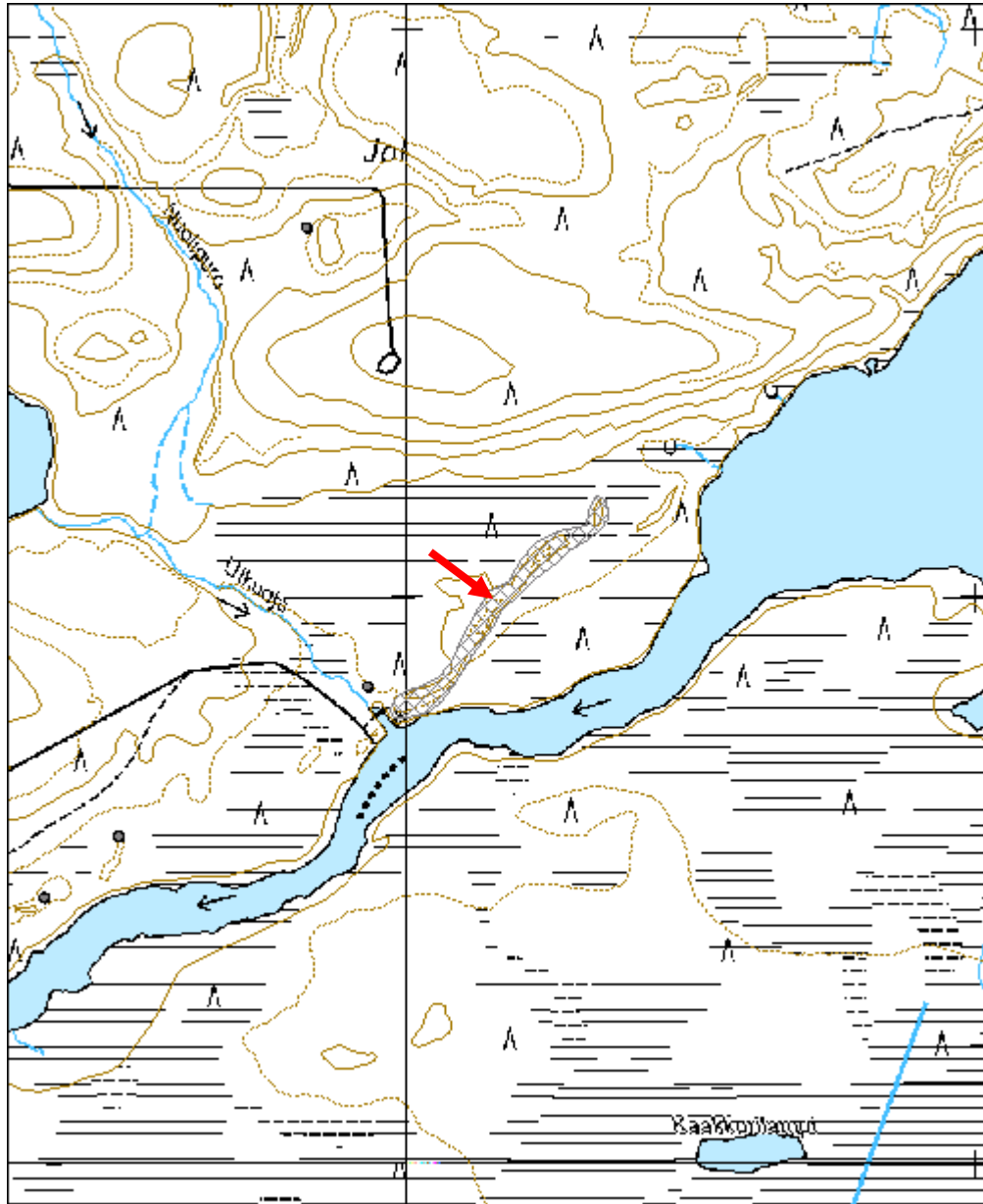

Järjestelmän pohjoisin kuoppa kuvattu lännestä.

Uunin jäänteet kuvattu lännestä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270981, Y 3580160, Z 230	Mittakaava:	1:10000

Kangaslampi maakuoppa	MH-tunnus: 111925
------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	10 Valmistuspaikat/työpaikat?	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7296813, Y 3539082, Z 240	Löydöt:	

Taustatiedot
Kohde löytyi inventoinnissa 17.8. 2010.
Ympäristön kuvaus
Matala hiekkaharjanne kahden harjun ja kahden lammen välissä. Kuivaa mäntykangasta.
Kohteen kuvaus
Kuoppa sijaitsee harjanteen yläosassa n. 30 m Kangaslammesta länsiluoteeseen. Se on soikea, mitaltaan 2,3 x 2,1 m, syvyys 1 m. Huuhtoutumiskerroksen paksuus yläreunassa on 3 cm (samaa kuin ympäristössäkin; kuopan pohjassa on huuhtoutumiskerros on n. 5 cm sen alla 15-25 cm paksu nokimaa ja hiilikerros. Lähialueella on joitakin resentejä kuoppia.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Mahdollisesti keittokuoppa tai miilu; esihistoriallinen, ikäarvio huuhtoutumiskerroksen perusteella.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspv: 17.8.2010 Tarkastaja: H.-P. Schulz
Kuvaus:

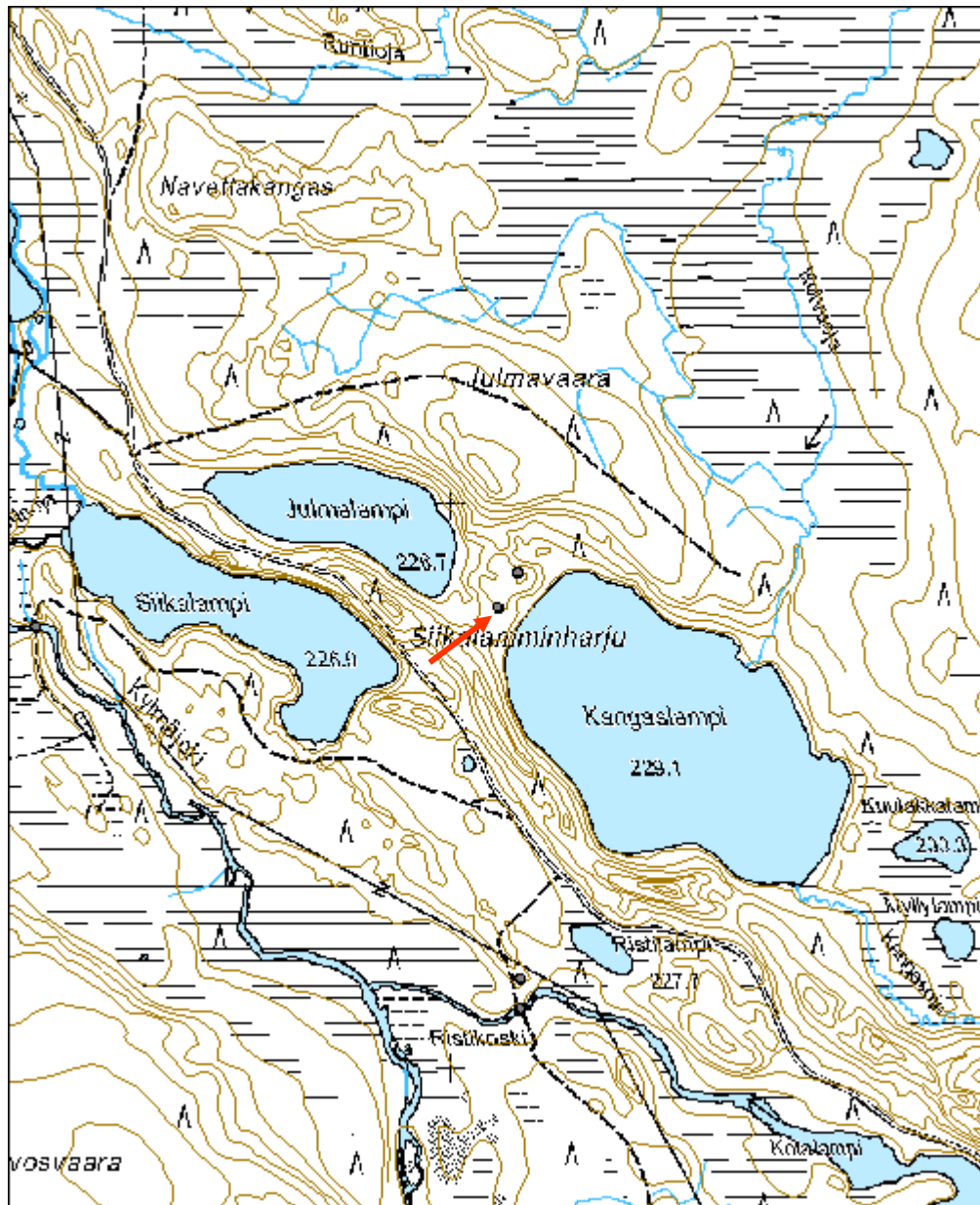
Viranomais-	Kunto: 2 Keskinertainen
--------------------	--------------------------------

rekisterinro:		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Maakuoppa kuvattu koillisesta

Kohdetyyppi:	10 Valmistuspaikat/työpaikat?	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7296813, Y 3539082, Z 240	Mittakaava:	1:10000

Kaakkurilampi 4 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 112324
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	5		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7271102, Y 3577862, Z 241	Löydöt:	

Taustatiedot
Löytyi etsittäessä toista kulttuuriperintökohdetta.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Kaakkurilammen luoteisrannalla olevan kapean hiekkaharjanteen päällä. Harjulla kasvaa mäntyjä ja sen eteläpuolella on suo. Metsän kehitysluokkia on kaksi, nuori ja varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Kuopat muodostavat kaksi kahden kuopan kokonaisuutta, joiden välissä on yksi yksinäinen kuoppa. Kuoppa 1 sijaitsee hiekkaharjun itäpäässä ja se on kuopista suurin ja syvin. Kuopan halkaisija on 2,5 m ja syvyys n. 80 cm. Kuoppa 2 sijaitsee kuopan 1 vieressä ja se on halkaisijaltaan myös 2,5 m, mutta sen syvyys on vain n. 30 cm. Kuoppa 3 sijaitsee n. 40 m koilliseen kuopista 1 ja 2. Se on halkaisijaltaan n. 2 m ja syvyydeltään n. 30 cm. Kuopat 4 ja 5 sijaitsevat hiekkaharjun itäpäässä n. 60 m itään kuopasta 3. Kuoppa 4 on notkelmassa ja se on kuopista epämääräisin ja matalin. Kuopan halkaisija on 1,5 m ja syvyys n. 20 cm. Kuoppa 5 on muodoltaan pitkulainen ja sen pituus on 3 m ja leveys 1,5 m. Se ei myöskään ole niin tarkkarajainen kuin kuopat 1-3. Kuoppien koordinaatit ovat: Kuoppa 1: x= 3577822, y= 7271079 Kuoppa 2: x= 3577826, y= 7271084 Kuoppa 3: x= 3577862, y= 7271102 Kuoppa 4: x= 3577923, y= 7271100 Kuoppa 5: x= 3577931, y= 7271102
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti. GPS-tieto on otettu kuoppa-alueen keskeltä ja se on kuopan 3 koordinaatti.
Tulkinta
Pyyntikuoppia

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 22.6.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
--------------------------------------	--	---------------	--------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
-----------------	-----------------------	-----------------	---------------

Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
-----------------------------	-------------------

Selitys:		Selitys:	
-----------------	--	-----------------	--

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
--------------------------------	-----------------

Selitys:	
-----------------	--

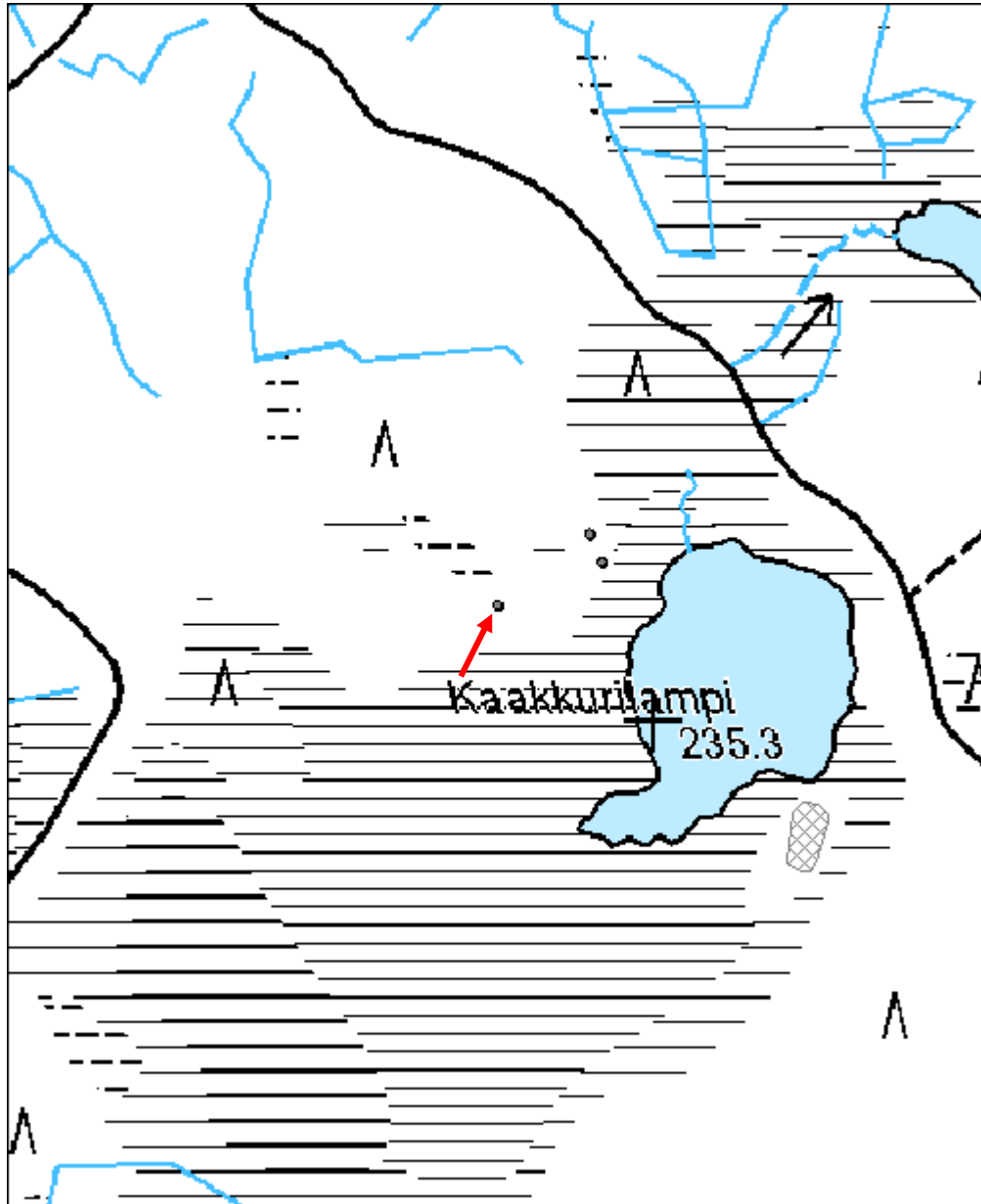

Kuoppa 1 kuvattu pohjoisesta.

Yleiskuva idästä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7271102, Y 3577862, Z 241	Mittakaava:	1:5000

Miesmaankangas 2 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 112373
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7270063, Y 3578745, Z 226	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäänösrekisterin kohde 1000014493
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Murhijoen länsirannalla hiekkapohjaisella mäntykankaalla, jonka aluskasvillisuus koostuu varvuista ja sammaleesta. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on muodoltaan hiukan soikea halkaisijaltaan n. 3 m kokoinen pyyntikuoppa. Kuopan syvyys on n. 50 cm. Kuopasta n. 320 m päässä on kivikautinen asuinpaikka Miesmaankangas 1. Kohde on löytynyt M. Sarkkisen ranta-asemakaavan inventoinnissa vuonna 2009.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti näkyvien rajojen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppa
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Sarkkinen, M. 2009 Taivalkoski, Turpeisen-Rutinlammen ranta-asemakaavan inventointi

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspm: 22.6.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

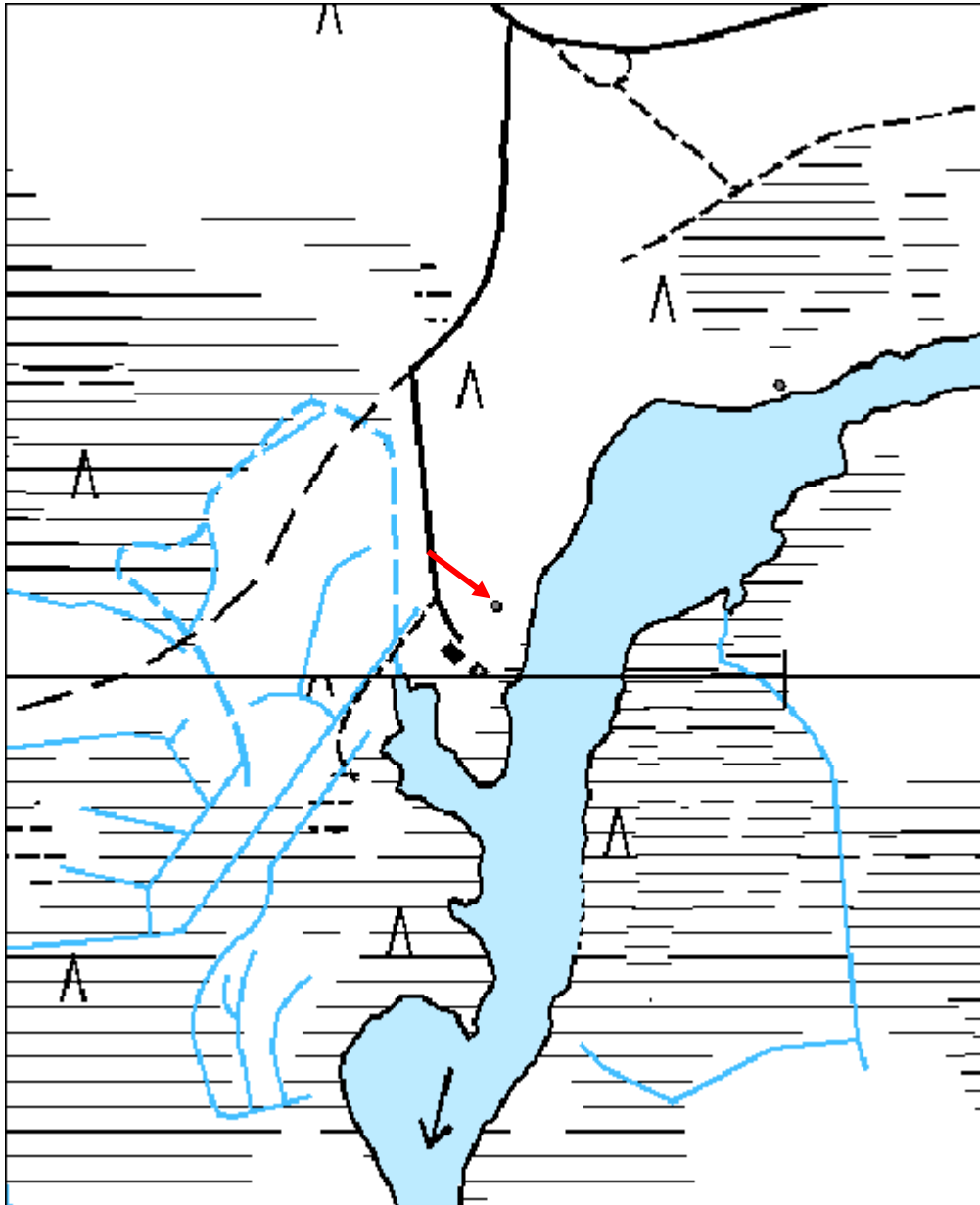
Viranomais- rekisterinro:	1000014493	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	0 Ei määritelty	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Yleiskuva lännestä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270063, Y 3578745, Z 226	Mittakaava:	1:5000

Miesmaankangas 3 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 112422
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7270467, Y 3579359, Z 228	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee hiekkaharjun päällä Murhijoen rannalla. Harjulla kasvaa männyn taimia ja aluskasvillisuus koostuu varvuista ja sammaleesta. Harju on äestetty n. 15 vuotta sitten ja lisäksi se on laikkumätästetty. Metsän kehitysluokka on taimikko.
Kohteen kuvaus
Harjulla on pitkulainen pyyntikuoppa, joka on kooltaan 2,8 x 2 m ja sen syvyys on 80 cm. Kuoppa sijaitsee n. 415 m Miesmaankangas 2 kivikautiselta asuinpaikalta koilliseen. Kuoppia on voinut olla useampiakin, mutta ne ovat tuhoutuneet metsänhoitotoimenpiteiden vuoksi.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti näkyvien rajojen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppa
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspvm: 22.6.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalakoski kulttuuriperintöinventointi 2010

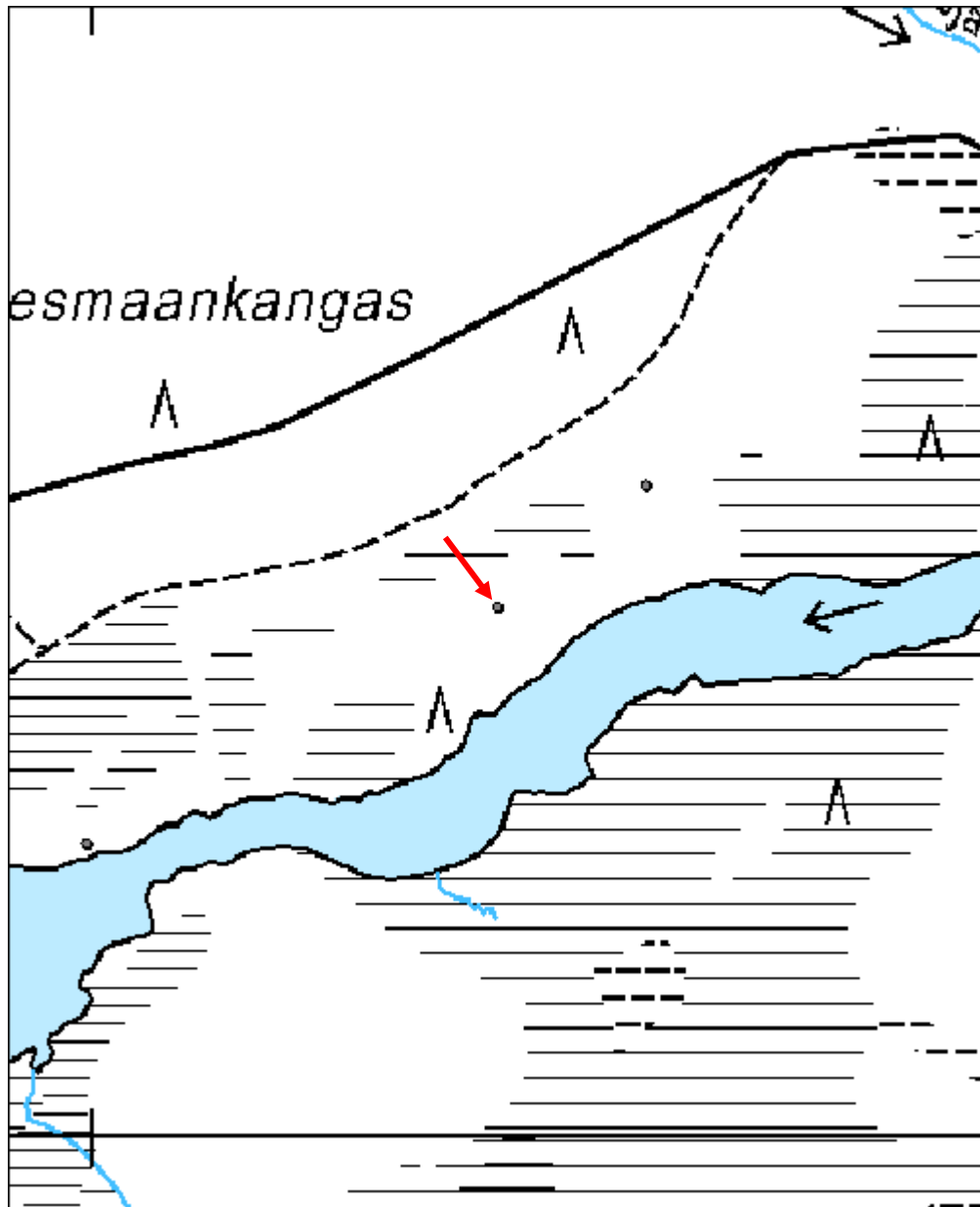
Viranomais-	Kunto: 2 Keskinertainen
--------------------	--------------------------------

rekisterinro:		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Yleiskuva pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270467, Y 3579359, Z 228	Mittakaava:	1:5000

Miesmaankangas 4 pyyntikuoppa	MH-tunnus: 112445
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7270575, Y 3579490, Z 228	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Murhijoen rannalla avohakkuualueella olevan hiekkaharjun päällä. Harjua ympäröi sen itä- ja länsipuolilta suo. Hiekkaharjun ympäristö on laikkumätästetty. Metsän kehitysluokka on taimikko.
Kohteen kuvaus
Hiekkaharjun päällä on halkaisijaltaan n. 2 m kokoinen pyyntikuoppa, jonka syvyys on 40 cm. Kuoppa sijaitsee n. 170 m koilliseen Miesmaankangas 3 pyyntikuopasta. Paikalla on voinut olla muitakin kuoppia, mutta ne ovat tuhoutuneet mätästettäessä.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti näkyvien rajojen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppa
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 22.6.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

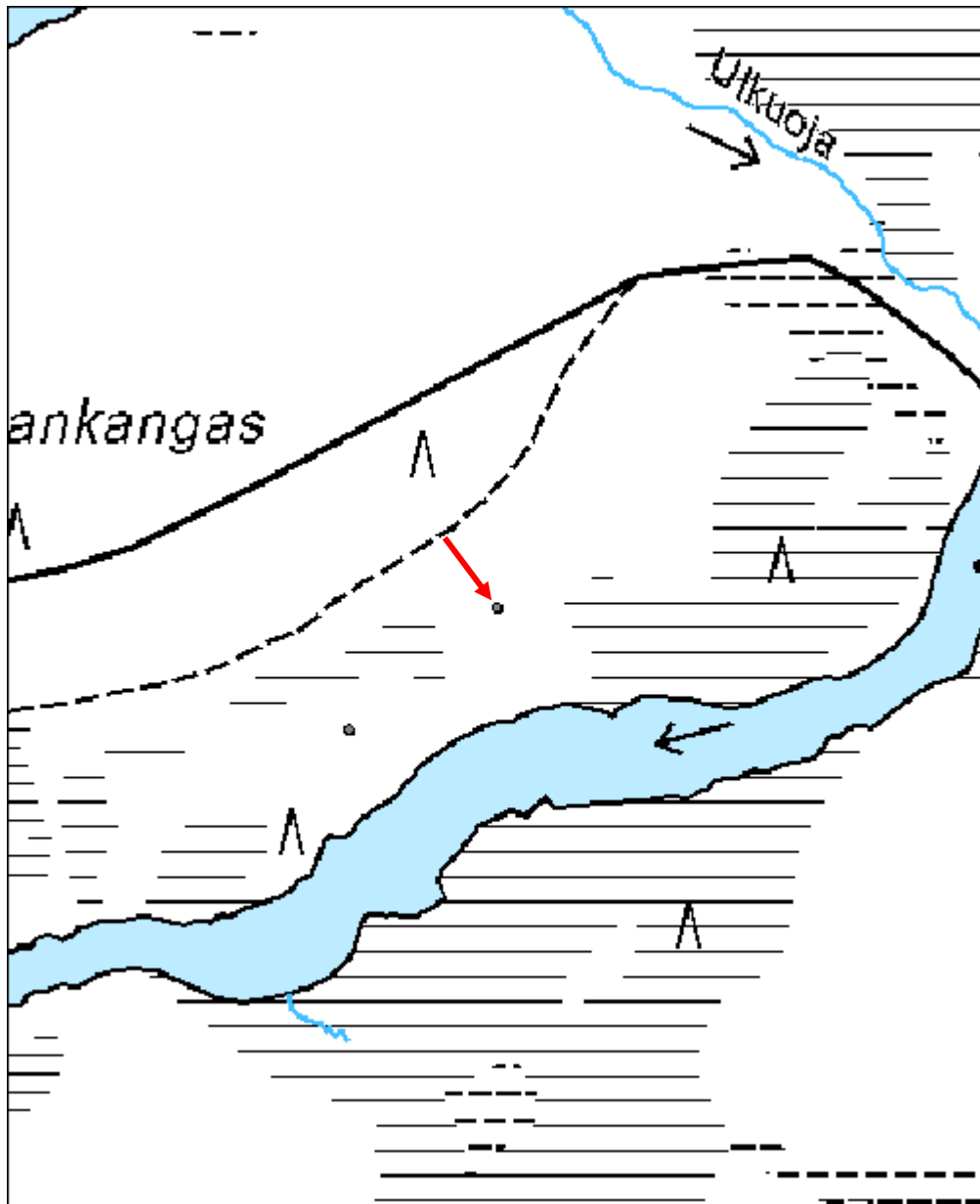
Viranomaisrekisterinro:	Kunto: 2 Keskinertainen
--------------------------------	--------------------------------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojele:	9 Muu suojeleuarvo
Ympäristön suojele:	0 Ei määritelty	Selitys:	
Selitys:			

Yleiskuva lännestä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270575, Y 3579490, Z 228	Mittakaava:	1:5000

Miesmaankangas 1 kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 112452
--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

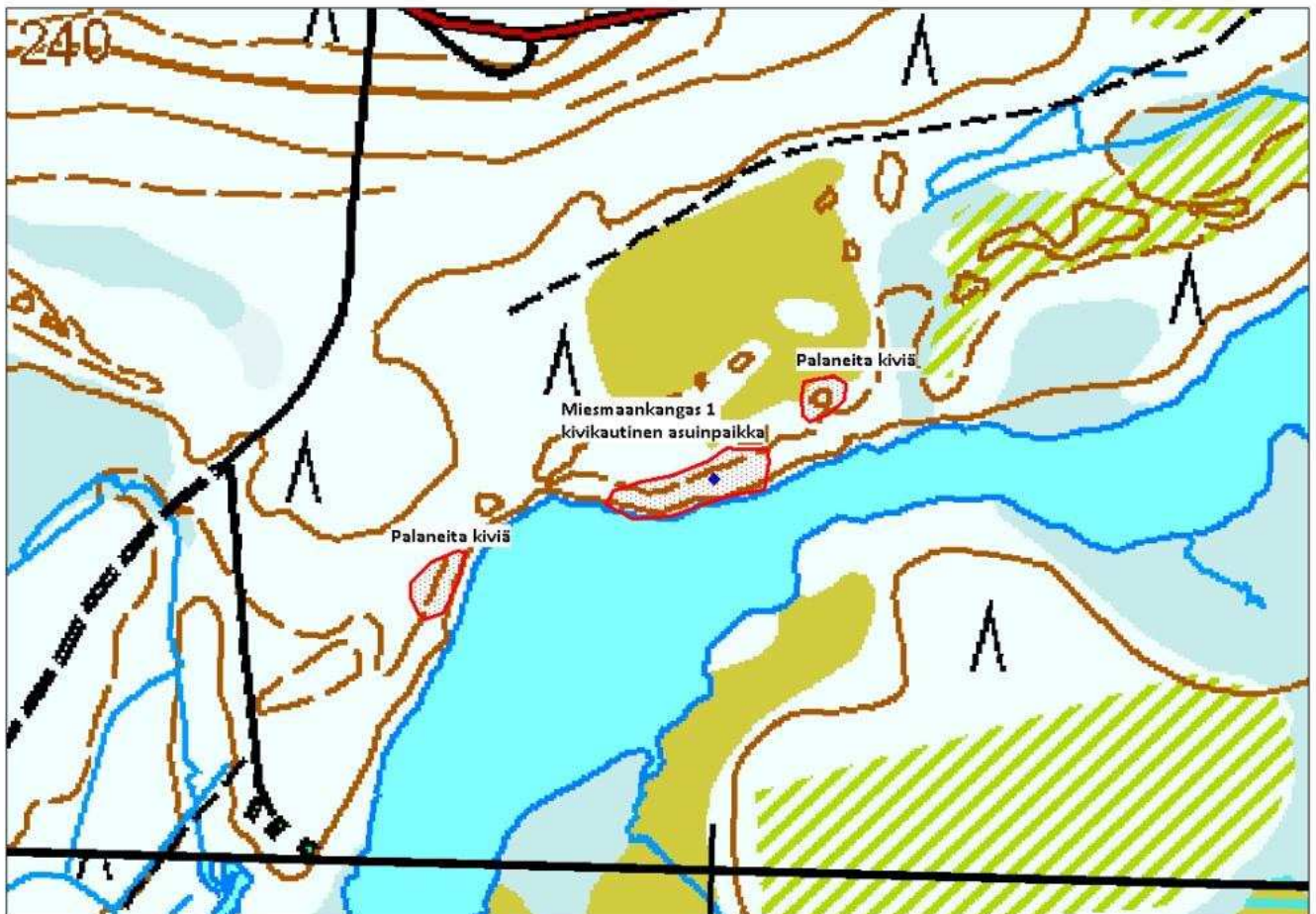
Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7270258, Y 3578995, Z 225	Löydöt:	KM 37952:1-2 (kvartsi-iskos ja palanutta luuta)

Taustatiedot
Muinaisjäännösrekisterikohde 1000014492.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee hiekkapohjaisella rantaterassilla Murhijoen pohjoisrannalla.
Kohteen kuvaus
Vuoden 2009 ranta-asemakaavan inventoinnissa havaittiin joenrantatörmällä merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta. Rantatörmässä ja sen alapuolella havaittiin palaneita kiviä ja paikalta löydettiin myös palanutta luuta. Lisäksi paikalla on 6 x 8 m kokoinen painanne, johon tehdystä koepistosta tuli palaneita kiviä ja kvartsi-iskos. Tätä painannetta ei kuitenkaan ole tulkittu asumuspainanteeksi. Varsinaisen asuinpaikaksi rajatun alueen molemmin puolin löytyi jonkin matkan päässä palaneita kiviä, jotka ovat peräisin liesistä. Nämä alueet on myös merkitty muinaisjäännösrekisteriin suojelu-alueiksi.
Paikka tarkastettiin kesällä 2010, jolloin tarkastuksessa löydettiin M. Sarkkisen mainitsemat asuinpaikan ympärillä olevat liedet. Itse asuinpaikan kohdalla maa oli sieltä täältä kulunut auki, mutta näissä kohdissa ei näkynyt kivikautisia löytöjä. Asuinpaikasta 400-600 m päässä koilliseen löydettiin kaksi uutta pyyntikuoppaa (Miesmaankangas 3 ja 4).
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti. Piste on muinaisjäännösalueen keskipiste. Ks. kohteen rajaus joko liitetiedoston kartasta tai muinaisjäännösrekisteristä.
Tulkinta
Kivikautinen asuinpaikka
Lisätietoja
Toimenpiteet
Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 22.6.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

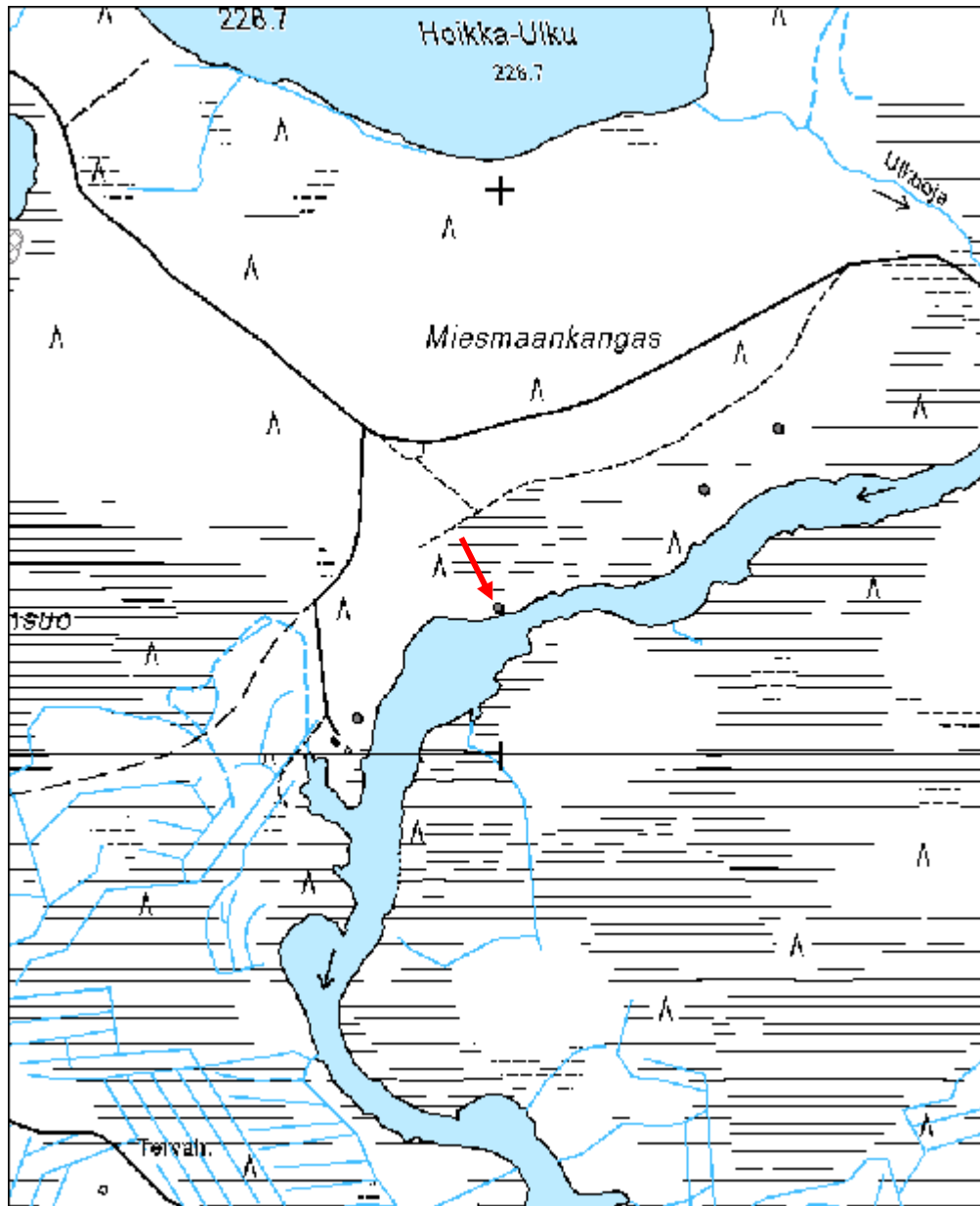
Viranomais- rekisterinro:	1000014492	Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Asuinpaikan rajaus pintahavaintojen perusteella

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7270258, Y 3578995, Z 225	Mittakaava:	1:10000

Iso Koiralampi pyyntikuoppa	MH-tunnus: 118301
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	13		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7283228, Y 3554588, Z 238	Löydöt:	

Taustatiedot
Mauno Tynin tiedonanto
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee hiekkapohjaisella mäntykankaalla kahden hiekkaharjun välisellä matalammalla kohdalla. Harjuja ympäröi Pikku- ja Iso Koiralammet. Metsän kehitysluokka on varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on 15 pyyntikuoppaa, joiden koko vaihtelee 1,8 x 1,2 metristä 3,4 x 2,3 metriin. Kuopista kahdeksan on harjujen välisellä matalammalla osalla ja loput kuopista ovat hiekkaharjun rinteessä.
Kuoppien tiedot: Kuoppa 1 (x= 3554562, y= 7283225): Koko 2,7 x 2,3 m, syvyys 50-60cm. Kuopan päälle on kaatunut puu. Kuoppa 2 (x= 3554590, y= 7283207): Koko 2,6 x 2,2 m, syvyys 50 cm. Kuoppa 3 (x= 3554594, y= 7283199): N. 3 m pohjoiseen kuopasta 2. Kuoppa on pienempi kuin kuopat 1 ja 2. Koko 2 x 1,3 m, syvyys 40 cm. Kuoppa 4 (x= 3554598, y= 7283195): N. 2 m lounaaseen kuopasta 3. Koko 3,4 x 2,3 m, syvyys 70 cm. Kuoppa 5: Koko 2 x 1 m, syvyys 20 cm. Puu kaatunut kuopan päälle. Kuoppa 6 (x= 3554608, y= 7283205): Koko 2,8 x 1,6m, syvyys 70 cm. Kuoppa 7 (x= 3554613, y= 7283205): Koko 1,8 x 1,2 m, syvyys 30 cm. Kuoppa 8 (x= 3554612, y= 7283214): Koko 3,2 x 3,2 m, syvyys 80 cm. Kuoppa 9 (x= 3554611, y= 7283199): Koko 3 x 2 m, syvyys 50 cm. Kuoppa 10 (x= 3554607, y= 7283201): Koko 2,6 x 2 m, syvyys 55 cm. Kuoppa 11 (x= 3554584, y= 7283261): Koko 3,2 x 1,8 m, syvyys 50 cm. Kuoppa 12 (x= 3554579, y= 7283259): Koko 3 x 2 m, syvyys 40 cm. Kuoppa 13 (x= 3554582, y= 7283257): Koko 2,1 x 1,8 m, syvyys 20 cm.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu aluemaisesti pyyntikuoppien mukaan.

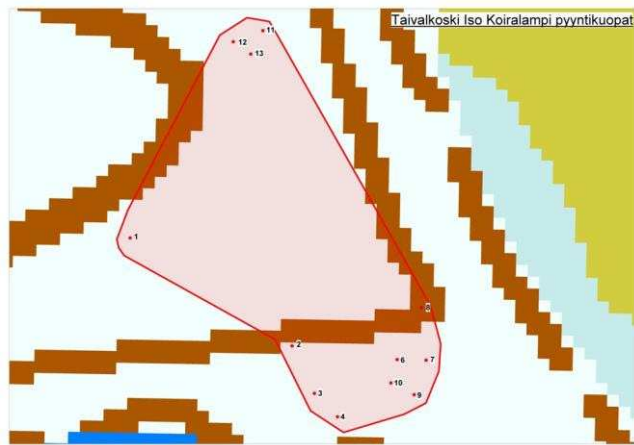
Tulkinta	
Pyyntikuoppajärjestelmä	
Lisätietoja	
Kuoppien numerot ja sijainnit löytyvät liitetiedostosta.	
Toimenpiteet	
Tarkastukset	
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspvm: 1.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010	
Viranomais- rekisterinro:	Kunto: 1 Hyvä
Arvotus: 3 Esitys mj-luokka II	Olotila: 2 Ei käytössä
Selitys:	Kohteen suojelu: 2 Muinaisjäännösrekisteri II
Selitys:	Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritely
Selitys:	

Kuoppa 1 kuvattu kaakosta.

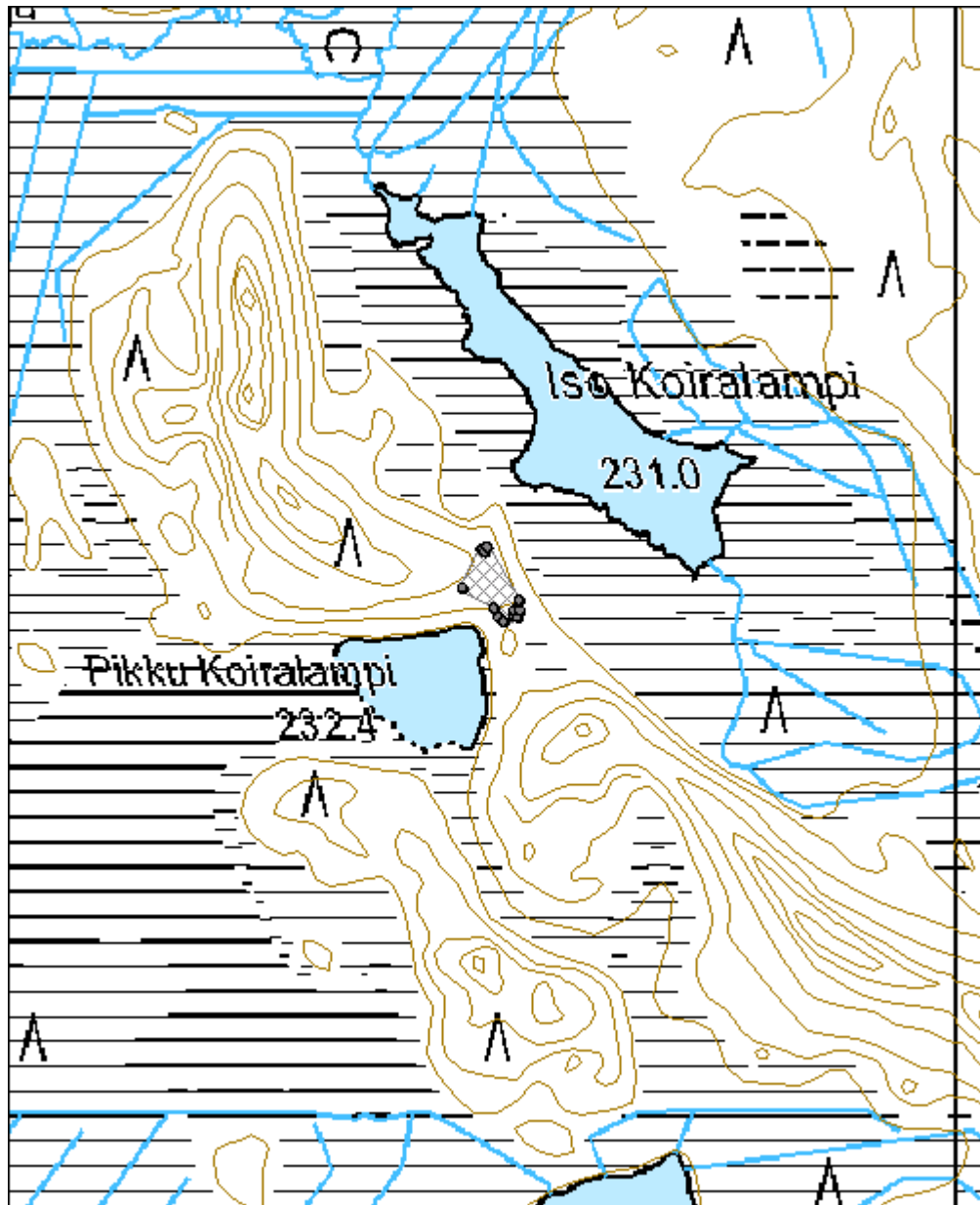

Kuopat 4 (etualalla) – 2 kuvattu koillisesta

Kuoppien sijainti muinaisjäännösalueella.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7283228, Y 3554588, Z 238	Mittakaava:	1:5000

Poroperä kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 118581
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7295428, Y 3570968, Z 232	Löydöt:	KM 27194 (kvartsiittiveitsi), KM 28757 (asuinpaikkalöytö)

Taustatiedot
Muinaisjäännösrekisterin kohde 832010047
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Poroperän hiekkapohjaisella etelärannalla, jossa ranta on melko kivikkoisen. Rannassa kasvaa nuoria koivuja, pajuja, heinää ja sammalta.
Kohteen kuvaus
Muinaisjäännösrekisterin osoittamassa paikassa ranta on hiekkainen ja kivikkoisen. Rantavedessä näkyi paljon pyöreitä kvartseja. Kohdetta tarkastettaessa paikalta löytyi vain yksi teräväsärmäinen kvartsinkappale. Muinaisjäännösrekisterin tietojen mukaan paikalta on löydetty asuinpaikkalöytöjä sekä tästä pisteestä n. 200 m kaakkoon on löydetty kvartsiittiveitsi ja n. 100-150 m luoteeseen olevasta loivasta lahdelmasta on löytynyt veden säännöstelyssä tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka. Näillä kahdella paikalla sijaitsee nykyään mökkejä.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti muinaisjäännösrekisterin osoittamaan paikkaan.
Tulkinta
Kivikautinen osin jo tuhoutunut asuinpaikka
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspm: 13.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:	832010047	Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

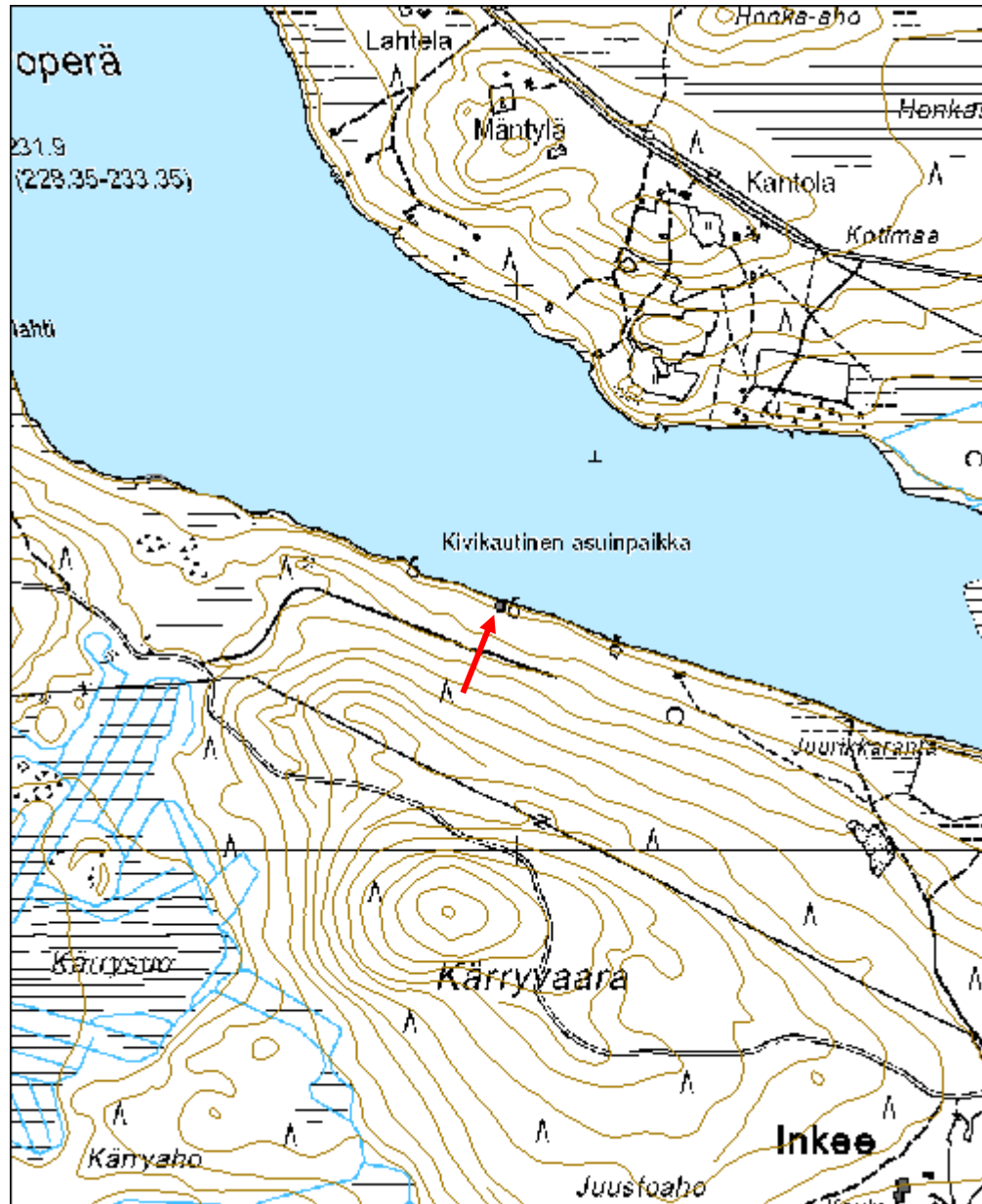

Yleiskuva rannasta lännestä.

Yleiskuva rannasta idästä.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7295428, Y 3570968, Z 232	Mittakaava:	1:10000

Pajulahti löytöpaikka	MH-tunnus: 118601
------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7295656, Y 3570357, Z 232	Löydöt:	KM 38433: 1-2 (kvartsiydin ja kvartsi-iskoksia)

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee kivikkoisella hiekkarannalla Poroperän etelärannalla. Rannassa kasvaa nuoria koivuja, heinää ja varpuja. Maasto paikalla tekee pienen niemekkeen veteen.
Kohteen kuvaus
Hiekkarannalta löytyi noin 35 m matkalta neljä pientä kvartsi-iskosta sekä yksi kvartsiydin. Osa iskoksista löytyi vedestä. Paikalta löytyi myös paljon pyöreitä kvartseja soran seasta. Rantahiekkaan kohtaan, jossa ei ollut paljon kiviä, tehtiin koepisto. Pistosta ei löytynyt löytöjä tai likamaata. Poroperän rannan tunnettu kivikautinen asuinpaikka (reiska nro: 118581, muinaisjäännösrekisteri: 832010047) sijaitsee löytöpaikasta noin 650 m kaakkoon. Maasto kyseisellä paikalla on täysin samanlainen. Asuinpaikkojen väliseltä rantaosuudelta on lisäksi tiedossa veden alla olevia kivikautisia löytöjä.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu kapealle hiekkarannalle/kivikolle sekä veteen.
Tulkinta
Löytöpaikka
Lisätietoja

Toimenpiteet

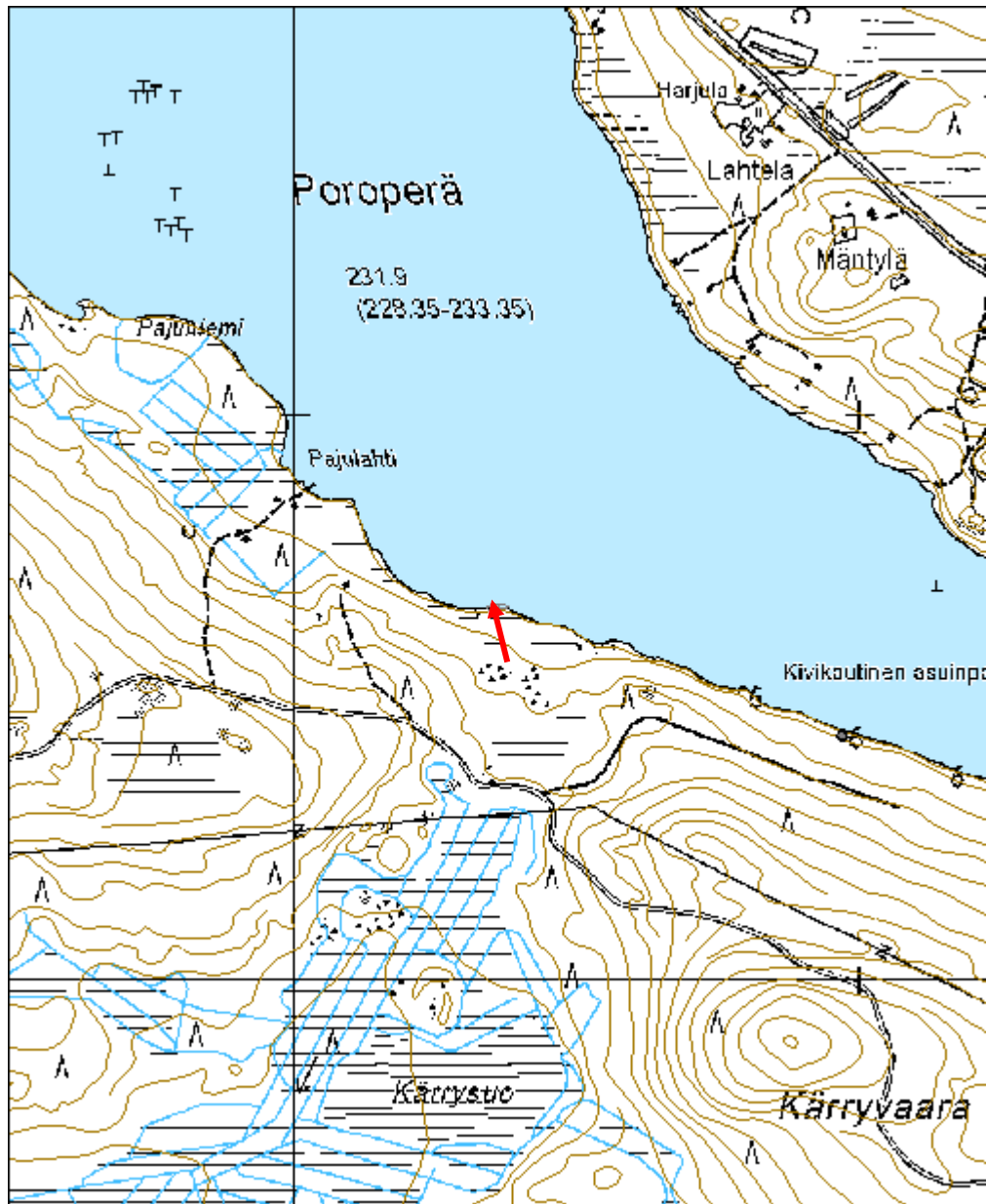
Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastusvm: 14.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	4 Esitys mj-luokka III	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	Muinaismuistolaki
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Kvartsien löytöpaikka kuvattu idästä.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7295656, Y 3570357, Z 232	Mittakaava:	1:10000

Kaupinmutka E kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 118881
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7286911, Y 3567318, Z 220	Löydöt:	KM 31772

Taustatiedot
Muinaisjäänöskohde 832010049
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Kostonjoen itälaidalla rantatörmän päällä. Metsän kehitysluokka on varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on sorakuoppa, jonka luoteislaidalta löytyi kohdetta tarkastettaessa kvartsi-iskoksia. Kohde on löytynyt inventoinnissa vuonna 1999.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti muinajäänösrekisterin mukaisesti.
Tulkinta
Osin tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka.
Lisätietoja
Museoviraston arkisto: Sarkkinen, M. 1999: Taivalkoski inventointi

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspvm: 15.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	832010049	Kunto:	3 Huono
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen	2 Muinajäänösrekisteri II

Selitys:	suojelu:
Selitys:	Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

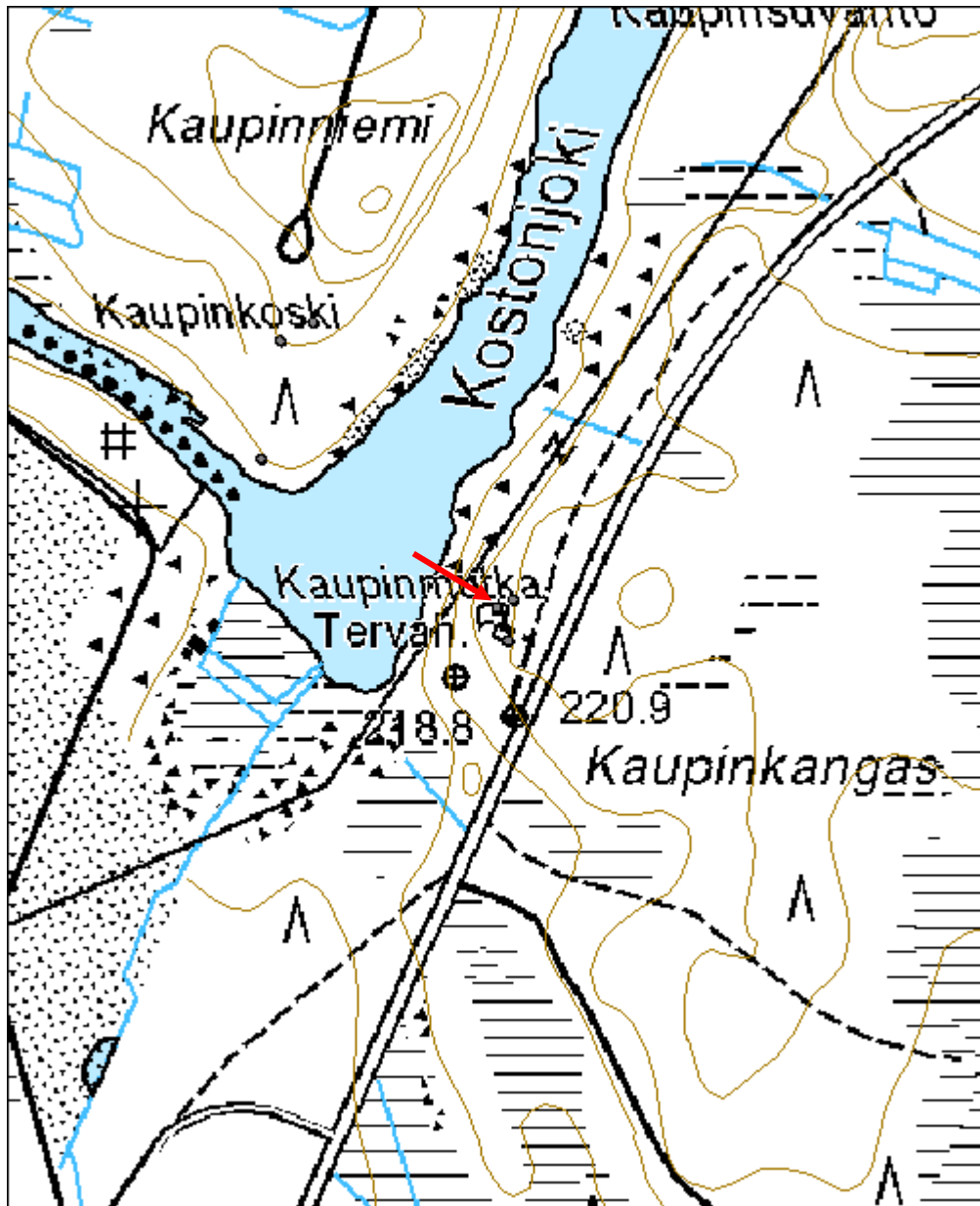

Yleiskuva kaakosta.

Kvartsien löytöpaikka kuvattu kaakosta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7286911, Y 3567318, Z 220	Mittakaava:	1:5000

Hautalampi pyyntikuoppa		MH-tunnus: 119081
--------------------------------	--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7284150, Y 3566866, Z 213	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee kapean ja matalan soiden ympäröimän hiekkaharjun korkeimmalla kohdalla. Puut on kaadettu harjulta noin 20 vuotta sitten ja kuopassa kasvaa noin 17-vuotiaita mäntyjä. Aluskasvillisuus paikalla on kulunutta. Metsän kehitysluokka on nuori kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Harjulla on soikea 2 m leveä, 2,4 m pitkä ja 50 cm syvä kuoppa. Maa on rikkoutunut kuopan länsilaidalla. Sijaintinsa ja ulkomuotonsa perusteella kuoppa sopii pyyntikuopaksi.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti näkyvien rajojen mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppa
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 15.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	Kunto: 1 Hyvä
--------------------------------	----------------------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	Muinaismuistolaki
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Yleiskuva lounaasta.

Yleiskuva pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7284150, Y 3566866, Z 213	Mittakaava:	1:10000

Isosaari pyyntikuoppa	MH-tunnus: 119141
------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	7		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7276243, Y 3587095, Z 240	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Isosaaren lounaisrannalla mäntyä kasvavalla hiekkaharjulla. Alueesta osa on Kylmäluoman retkeilyaluetta ja osa yksityismaata. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla olevan hiekkaharjun lounaisreunalla on seitsemän pyyntikuoppa, joista kolme sijoittuu alueen eteläpäähän ja neljä pohjoispäähän. Kuopat ovat muodoltaan soikeita tai pyöreitä ja niiden koko vaihtelee 1,2 metristä 3 metriin. Syvyys vaihtelee 30 cm:stä 60 cm:n. Seuraavassa tarkempi kuvaus kuopista: Kuoppa 1 (x= 3587145, y= 7276143): Soikeanmuotoinen n. 3 m pitkä ja 1,5 m leveä kuoppa, jossa ei huuhtoutumiskerrosta. Kairatessa tuli merkkejä kaksoismaannoksesta. Syvyys n. 30 cm. Kuoppa 2 (x= 3587131, y= 7276157): Soikeahko n. 1,5 m pitkä ja 1 m leveä kuoppa. Syvyys n. 25 cm. Kuopassa ja kuopan ympärillä yhtä paksu huuhtoutumiskerros ja kuopan reunassa tuplamaannos. Kuopan ympärillä nähtävissä jonkinlaista vallia. Kuoppa 3 (x= 3587129, y= 7276164): Soikeanmuotoinen n. 3 m pitkä ja 1,2-1,5 m leveä kuoppa, jonka syvyys n. 30 cm. Huuhtoutumiskerros on yhtä paksu kuopassa kuin ympäristössä ja kuopan lounaislaidalla on tuplamaannos. Kuopat 2 ja 3 vierekkäin ovat harjun suuntaisia ja n. 10 m päässä toisistaan. Kuoppa 4 (x= 3587061, y= 7276291): Kuoppa sijaitsee pienellä ja kapealla hiekkaharjulla. Soikeanmuotoinen n. 3 m pitkä ja 1 m leveä kuoppa. Syvyys n. 50 cm. Sorapohjainen, kairaan jäi vain pari senttiä turvetta. Kuoppa 5 (x= 3587093, y= 7276276): Pyöreä kuoppa, jonka keskeltä kulkee polku. Kuopan halkaisija on 2 m ja syvyys n. 20 cm. Huuhtoutumiskerros on yhtä paksu kuopassa kuin ympäristössä. Lisäksi kairatessa tuli merkkejä tuplamaannoksesta. Kuoppa 6 (x= 3587078, y= 7276309): Pyöreä kuoppa, jonka halkaisija on n. 1,2 m ja syvyys n. 30 cm. Kuoppa sijaitsee sorapohjaisella harjanteella ja kairatessa kairaan jäi pari senttiä turvetta, ei huuhtoutumiskerrosta. Kuoppa 7 (x= 3587074, y= 7276345): Soikea, syvä kuoppa soraharjun päällä. Kuoppa on

n. 3 m pitkä ja 1,5 m leveä ja sen syvyys on n. 50-60 cm.

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu aluemaisesti kuoppien sijainnin mukaan.

Tulkinta

Pyyntikuoppajärjestelmä

Lisätietoja

Kartta kuoppien numeroista ja sijainnista löytyy liitetiedosto-välilehdeltä.

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 26.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 3 Esitys mj-luokka II

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys: Muinaismuistolaki

**Ympäristön
suojelu:**

99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue

Selitys:

Retkeilyalue

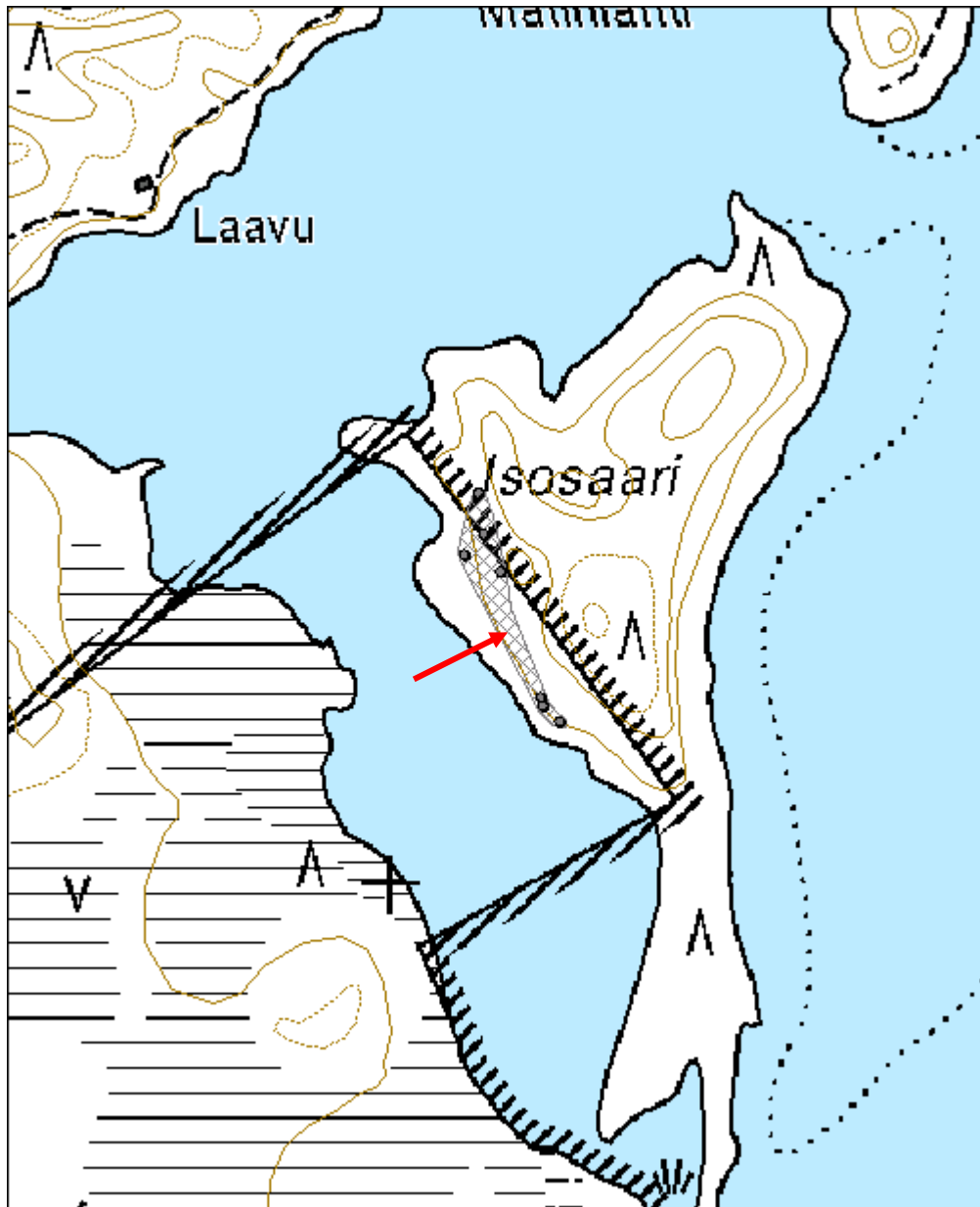

Yleiskuva harjanteesta, jolla pyyntikuopat sijaitsevat.

Kuoppa 4 pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7276243, Y 3587095, Z 240	Mittakaava:	1:5000

Mustaperä kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 119241
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7276566, Y 3585967, Z 243	Löydöt:	KM 38434:1-5, asuinpaikka- löytöjä

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee hiekkapohjaisella rantaterassilla Mustaperän etelärannalla. Kankaalla on useita jyrkähköjä harjuja ja kohteen kaakkoislaidan päällä kulkee Kylmäluoman retkeilyalueen polku. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on suorakaiteenmuotoinen lounais-koillisuuntainen painauma, jonka koko 14 x 6,2 m ja syvyys n. 50-70 cm. Painauman koillispuolella on kaatunut kelohonka, jonka alta löytyi palaneita kiviä, kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta. Puun viereen tehdystä koepistosta löytyi n. 25-30 cm syvyydestä palaneita kiviä, hiilensekaista likamaata ja palanutta luuta. Nämä löydöt viittaavat siihen, että paikalla on ollut liesi. Painaumaan tehdyistä koepistoista löytyi 10-20 cm paksuinen likamaakerros sekä kvartsi-iskoksia ja kivilaji-iskos. Löytöpaikat on merkitty karttaan pisteinä ja muinaisjäännösrajoituksen sisällä oleva rajausta kertoo asumuspainanteen sijainnin. Lisäksi noin 40 m päässä painanteesta itään on hiekkaharjun alapuolella epämääräinen toinen painauma, josta ei kuitenkaan koepistoissa tullut asuinpaikkaan viittaavia merkkejä.
Kohteen rajaus
Kohde on rajattu sen itä-, pohjois- ja etelälaidalta topografian perusteella ja länsilaidan rajaus perustuu koepistoihin.
Tulkinta
Kivikautinen asuinpaikka, jossa asumuspainanne.
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 26.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	Muinaismuistolaki

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

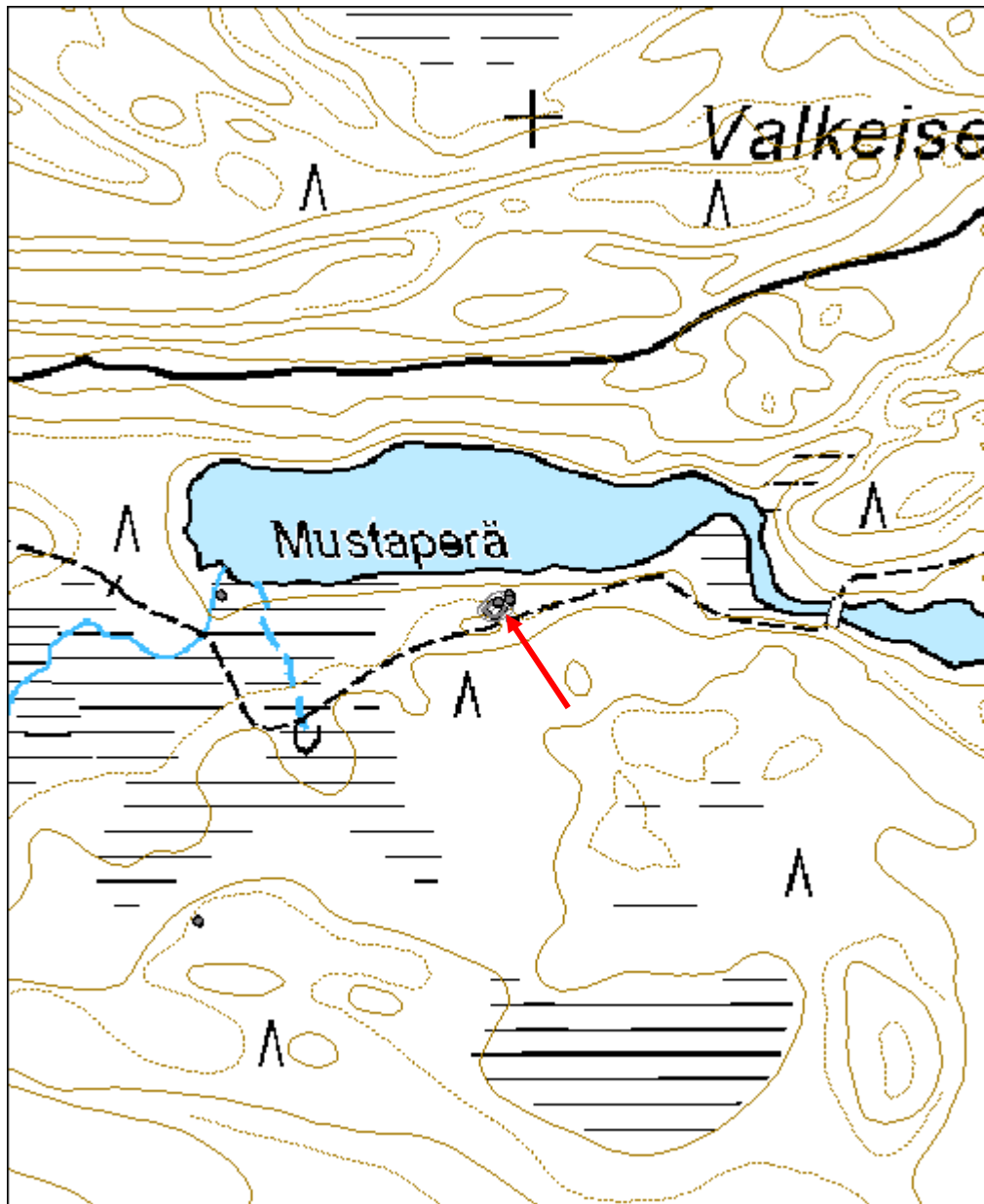

Yleiskuva lounaasta.

Yleiskuva asumuspainanteesta.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7276566, Y 3585967, Z 243	Mittakaava:	1:5000

Velliperä pyyntikuoppa	MH-tunnus: 119601
-------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	3		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275849, Y 3577286, Z 255	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee hiekkapohjaisella mäntykankaalla Velliperän ja Torinsalmen väliin jäävällä niemellä. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on kolme pyyntikuoppaa, joista kaksi (kuopat 1 ja 2) sijaitsevat alueen kaakkoislaidalla Velliperän puoleisella rinteellä ja yksi (kuoppa 3) alueen luoteispäässä rinteestä päällä. Kuoppa 1 (x= 3577310, y= 7275842) on pyöreä, halkaisijaltaan 2 m kokoinen kuoppa. Sen syvyys on n. 20 cm ja se on kulunut rinteestä puolelta. Kuopassa on huuhtoutumiskerros, kuten sen ympäristössäkin. Kuoppa 2 (x= 3577305, y= 7275836) on myös pyöreä ja sen halkaisija on 2,5 m. Sen syvyys on 30 cm ja siitäkin löytyi huuhtoutumiskerros, kuten ympäristöstä. Kuoppa 3 (x= 3577254, y= 7275861) on soikean muotoinen ja kooltaan n. 3 x 2,5 m. Sen syvyys on 40 cm ja sen lähellä on vielä yksi epämääräisempi kuoppa. Kuopassa on huuhtoutumiskerros, kuten ympäristössäkin.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu aluemaisesti kuoppien sijainnin mukaan.
Tulkinta
Pyyntikuoppia
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.7.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

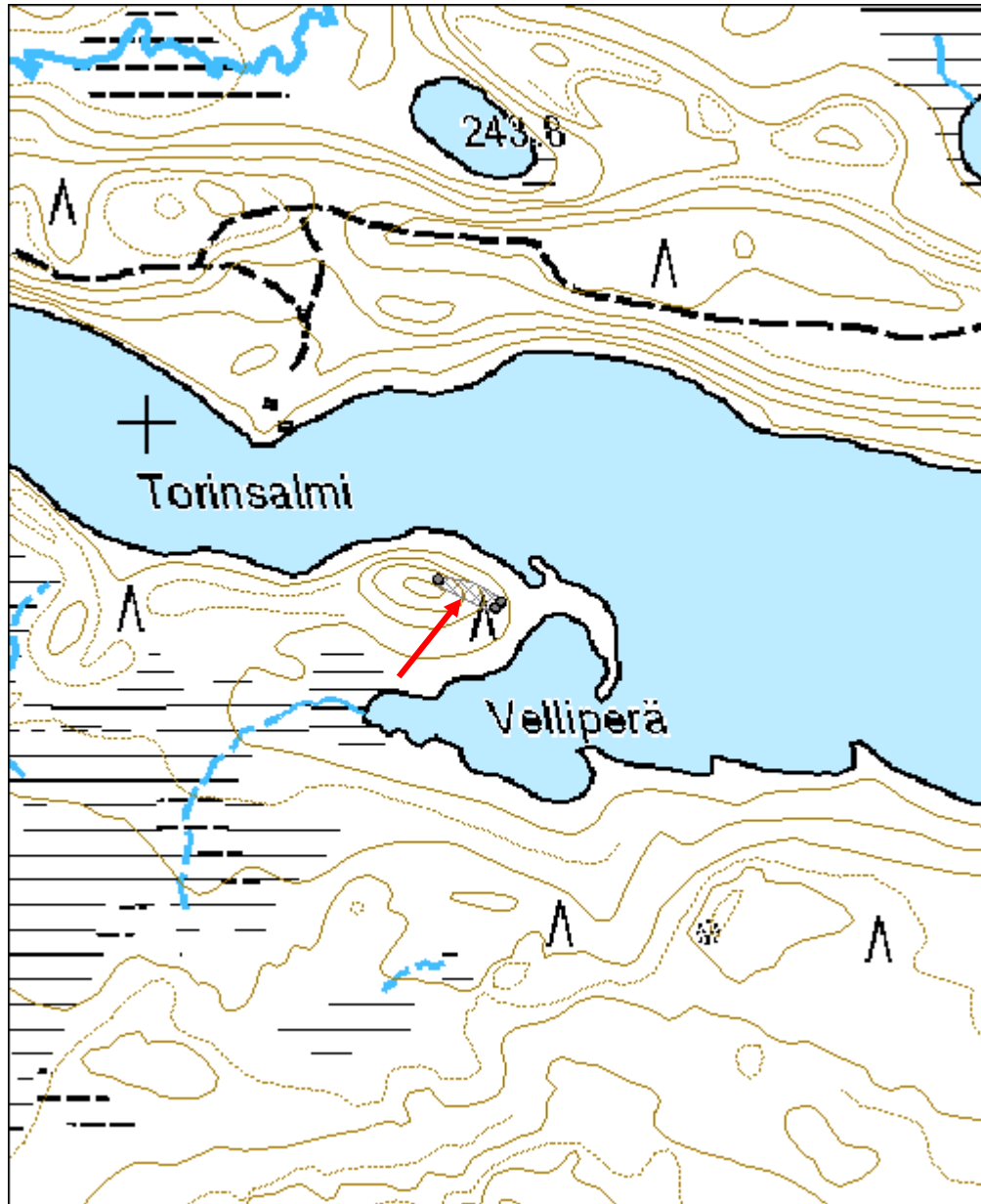
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	Muinaismuistolaki

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

Kuoppa 3 kuvattu pohjoisesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275849, Y 3577286, Z 255	Mittakaava:	1:5000

Rouvastinsalmi pyyntikuoppa	MH-tunnus: 119682
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	8		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7275224, Y 3580462, Z 247	Löydöt:	

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee mäntyä kasvavalla hiekkapohjaisella niemekkeellä Kylmäluoma-järven etelärannalla. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on pyyntikuoppajärjestelmä, jossa on kahdeksan kuoppaa. Kuoppien koko vaihtelee 1,5 metristä 4,3 metriin ja syvyys 20-60 cm välillä. Kuoppa 1 (x= 3580494, y= 7275264) on muodoltaan pyöreä ja se on vallien ympäröimä. Valli puuttuu itälaidalta, jossa menevä polku on luultavasti tuhonnut sen. Kuopan halkaisija on 4,3 m ja syvyys 60 cm. Kuopassa on ohut huuhtoutumiskerros. Kuopasta 1 noin 4 m pohjoiseen on toinen epämääräisempi kuoppa, jonka läpimitta on n. 1,5 m ja syvyys n. 30 cm. Kuoppa 2 (x= 3580476, y= 7275252) sijaitsee edellisestä kuopasta n. 20 m etelään. Kuoppa on pyöreähkö ja sen halkaisija on 3,7 m ja syvyys 60cm. Kuopassa on paksu huuhtoutumiskerros. Kuoppa 3 (x= 3580464, y= 7275235) sijaitsee edellisestä kuopasta 20 m etelään. Kuoppa on pyöreähkö ja sen halkaisija on 2,7 m ja syvyys 60cm. Kuopassa ja sen ympäristössä on paksu huuhtoutumiskerros. Kuoppa 4 (x= 3580436, y= 7275216) on epämääräisempi pyöreähkö kuoppa. Sen halkaisija on 2m ja syvyys 20 cm. Kuoppa 5 (x= 3580434, y= 7275211) on pyöreähkö, jonka halkaisija on n. 3 m. ja syvyys 40 cm. Kuoppa 6 (x= 3580424, y= 7275192) on edellisiä kuoppia pienempi kuoppa. Se on pyöreä ja sen halkaisija on 1,5 m ja syvyys 30 cm. Huuhtoutumiskerros kuopassa on yhtä paksu kuin ympäristössä. Kuoppa 7 (x= 3580423, y= 7275189) on vaikeasti havaittavissa oleva pyöreä kuoppa, jonka halkaisija on 1,5 m ja syvyys 20 cm. Huuhtoutumiskerros on yhtä paksu kuopassa kuin ympäristössä. Kuoppa 8 (x= 3580421, y= 7275186) on pyöreä kuoppa, jonka keskeltä kulkee eläinten tekemä polku. Kuopan halkaisija on 2 m ja syvyys 30 cm. Huuhtoutumiskerros on yhtä

paksu kuopassa kuin ympäristössä. Kuopan eteläpuolella on mahdollisesti toinen epämääräisempi kuoppa.

Kohteen raja

Kohde rajautuu aluemaisesti kuoppien levinnän mukaan.

Tulkinta

Pyyntikuoppia

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 28.7.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 3 Esitys mj-luokka II

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys: Muinaismuistolaki

Ympäristön suojelu:

99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue

Selitys:

Retkeilyalue

Pyyntikuoppa 1 kuvattu luoteesta.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7275224, Y 3580462, Z 247	Mittakaava:	1:5000

Otsaojan suu W tulisija	MH-tunnus: 120430
--------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7117 Esihistoriallinen aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7277440, Y 3549400, Z 185	Löydöt:	

Taustatiedot
Muinaisjäänösrekisterin kohde 832010075.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Iijoen rantatörmällä pienessä notkelmassa. Paikalla kasvaa heinää, katajia sekä nuoria koivuja. Metsän kehitysluokka on varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalla on Mika Sarkkisen vuoden 1999 inventoinnissa löytämä liesi/tulisija. Tulisija sijaitsee polun varressa sammaleen alla. Tarkastettaessa kohdetta polulta löytyi yksi pieni palanut kivi, mutta muuten tulisija ei ollut näkyvissä.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti muinaisjäänösrekisteripisteen mukaisesti.
Tulkinta
Tulisija
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 5.8.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	832010075	Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen suojelu:	2 Muinaisjäännösrekisteri II
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Palanut kivi polulla.

Yleiskuva idästä. Tulisijan paikka kuvan keskellä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7277440, Y 3549400, Z 185	Mittakaava:	1:5000

Paloharju kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 122301
---	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7276389, Y 3546998, Z 185	Löydöt:	KM 38435: 1-5 (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

Taustatiedot

Uusi löytö

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Iijoen länsirannalla rantaterassilla, jossa kasvaa harvaa mäntymetsää. Aluskasvillisuus koostuu kanervasta, sammaleesta ja varvuista. Aivan vieressä on vanha hiekkakuoppa. Alueen halki kulkee porojen tekemä polku. Metsän kehitysluokka on nuori kasvatusmetsikkö.

Kohteen kuvaus

Paikalla on noin 30 m leveä tasanne, joka etelässä rajautuu hiekkakuoppaan, idässä kivikkoiseen jyrkästi nousevaan rinteeseen ja lännessä terassin laitaan. Pohjoisessa terassi jatkuu melko muuttumattomana ja rajautuu lopulta suoalueeseen. Tasanteen poikki kulkee porojen tekemä polku, josta löytyi kvartsi-iskos.

Polun länsipuolella tehdystä koekuopasta 1 ($x = 3546992$, $y = 7276385$) löytyi palanutta luuta, kvartsi-iskoksia sekä punaista että harmaata noensekaista likamaata. Likamaakerros oli paksuudeltaan 10-25 cm. Lisäksi kuopan länsilaidalta turpeen ja huuhtoutumiskerroksen alta löytyi kuoppa, jonka syvyys profiilista mitattuna oli 40 cm. Palaneet luut löytyivät koekuopan etelälaidalta ja lounaiskulmasta. Osa luista tuli kuopasta.

Koepisto A ($x = 3546986$, $y = 7276381$) tehtiin hiekkakuopan reunalle ja pistosta löytyi kvartsi-iskoksia ja punaista likamaata. Likamaakerroksen paksuus oli 7-20 cm.

Koepistosta B ($x = 3546992$, $y = 7276395$), joka tehtiin pohjoisempaan polun varteen, ei tullut löytöjä, mutta pistossa oli havaittavissa ohut 5-15 cm paksuinen likamaakerros.

Koepistosta C ($x = 3546998$, $y = 7276409$) tehtiin hiekkakuopan laidasta 30 m pohjoiseen. Koepistosta ei tullut löytöjä eikä likamaata.

Koska terassi jatkui hiekkakuopan etelälaidalla, tehtiin sinne kaksi koepistoa. Koepistoista ei tullut löytöjä, mutta niissä oli havaittavissa selvä 5 cm:n paksuinen rikastumiskerros. On siis mahdollista, että asuinpaikka jatkuu hiekkakuopan eteläpuolellakin.

Paloharjun asuinpaikasta noin 1,5 km etelään sijaitsee Atsinki 1 -niminen kivikautinen asuinpaikka ja tästä vielä noin 800 metriä etelään Atsinki 2 -niminen kivikautinen asuinpaikka. Radiohiiliajoitukset ovat antaneet Atsinki 2 asuinpaikan iäksi 6890-7250 eKr.

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu aluemaisesti. Etelässä kohde rajautuu hiekkakuoppaan, idässä tasanteen

laitaan ja lännessä harjuun. Pohjoisessa alueen raja kulkee koepistojen B ja C välissä.

Tulkinta

Kivikautinen asuinpaikka.

Lisätietoja

Liitetiedostona tarkempi kartta, jossa näkyy koepistojen sijainti.

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 25.8.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomais- rekisterinro:

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 3 Esitys mj-luokka II

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys: Muinaismuistolaki

Ympäristön suojelu:

0 Ei määritelty

Selitys:

Panoraamakuva pohjoisesta.

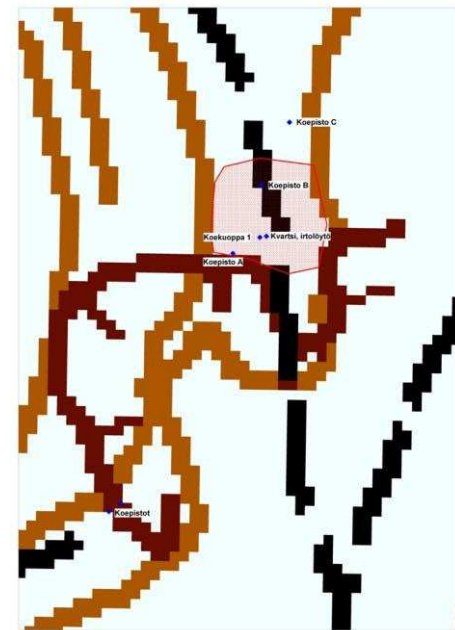
Yleiskuva rantatörmästä ja hiekkakuopasta. asuinpaikka sijaitsee hiekkakuopan takana

Koekuoppa 1 syvyydessä 15 cm etelästä

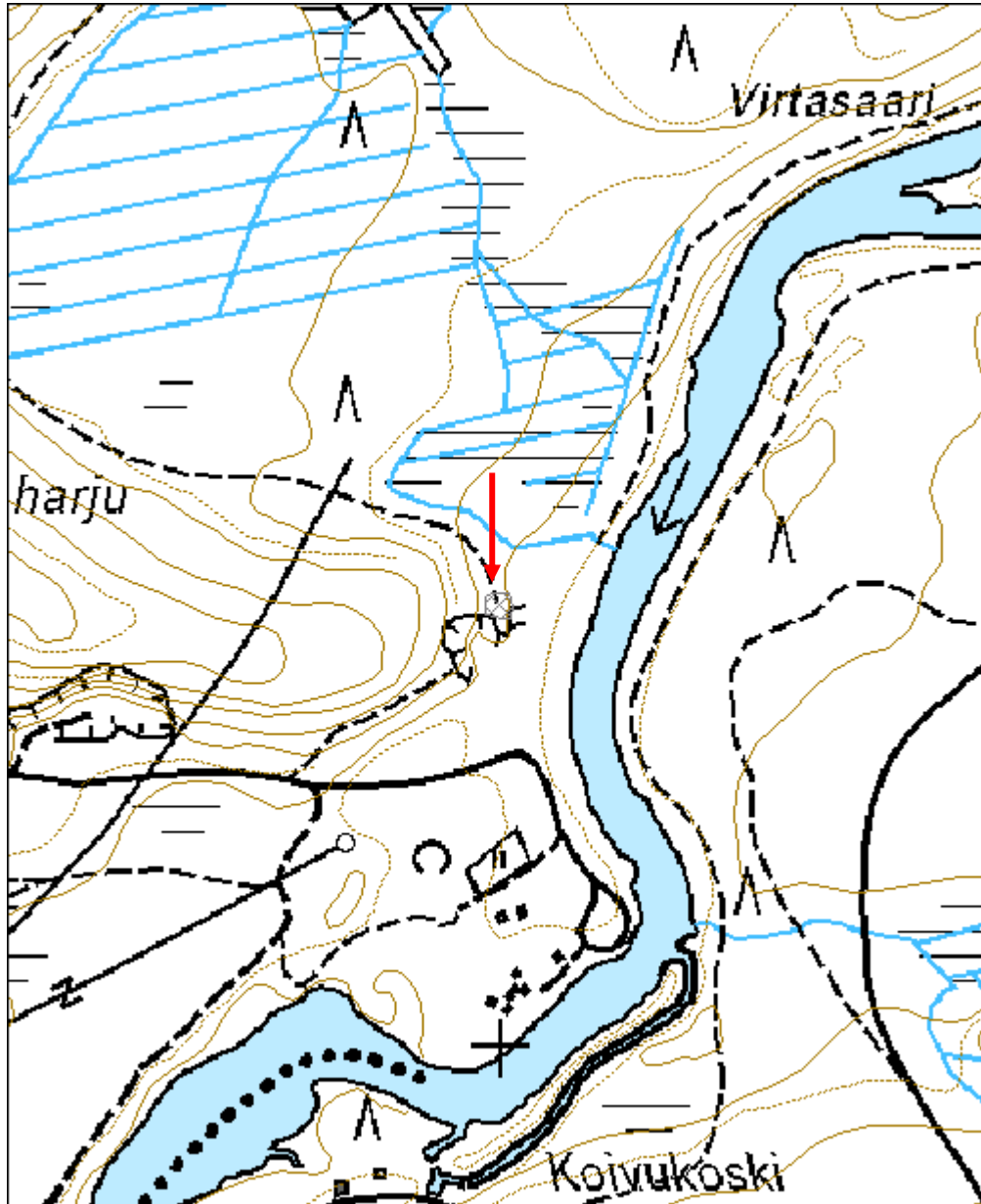

Koekuopan 1 rakenne (kuoppa) länsiprofiilissa

Koekuopan ja pistojen sijainti

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7276389, Y 3546998, Z 185	Mittakaava:	1:5000

Moskaharju kivikautinen asuinpaikka	MH-tunnus: 123115
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7111 Kivikausi	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	8 Digitointi, mittakaava <1:20000
Koordinaatit:	X 7292751, Y 3547070, Z 243	Löydöt:	KM 38463: 1-2 (kvartsi-iskoksia)

Taustatiedot
Uusi löytö
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee Uudentalonjärven etelärannalla pienessä suojaisessa lahdessa. Alue on tasainen harjujen ja suon rajaama hiekkapohjainen rantaterassi. Alueella kasvaa mäntyjä, kuusia sekä muutamia lehtipuita. Aluskasvillisuus koostuu sammaleesta ja varvuista. Metsän kehitysluokka on uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Paikalta löytyi osin sorteuneesta rantatörmästä ja rantavedestä runsaasti kvartsi-iskoksia sekä aivan rantavedestä palaneita kiviä. Paikalle tehtiin rantatörmän päälle kolme koepistoa, joista koepistosta 1 (x= 3547072, y= 7292750) löytyi punaiseksi värjäytynyttä likamaata. Likamaan paksuus oli 2-5 cm. Löytöjä koepistoista ei tullut. Tasannetta ympäröi pohjoisessa suo, idässä ja etelässä matalahko kivinen harju ja lännessä järvi. Lisäksi asuinpaikasta noin 130 metriä pohjoiseen Mähkyränniemen länsirannalta löytyi kvartsi-iskos.
Kohteen rajaus
Kohde on rajattu alueen topografian ja koepistojen perusteella. Kohteen pohjoisraja mukaillee rantatörmää, idässä ja etelässä kohde rajautuu matalahkoihin harjuihin ja lännessä rantaan. Itä-länsisuunnassa alueen koko 18 m ja pohjois-eteläsuunnassa 20 m.
Tulkinta
Kivikautinen asuinpaikka
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 2.9.2010	Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen	
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010		

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	Muinaismuistolaki

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Rantaterassi kuvattu idäsätä.

Yleiskuva rantatörmältä lännestä.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7292751, Y 3547070, Z 243	Mittakaava:	1:5000

Historialliset kohteet (esitys mj-luokka II)

Harjunpäänlampi tervahauta	MH-tunnus: 96091
-----------------------------------	-------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7274393, Y 3574769, Z 258	Löydöt:	

Taustatiedot
Merkitty peruskarttaan.
Ympäristön kuvaus
Kohteen ympäristö on harvaa mäntykangasta, jossa aluskasvillisuutena on varpuja. Metsän kehitysluokka uudistuskypsämetsikkö.
Kohteen kuvaus
Pyöreä n. 1,2-1,4 m syvä tervahauta, jonka halssi eteläpuolella. Haudan halkaisija on n. 13 m, vallin paksuus n. 2,5 m ja halssin pituus n. 6 m. Kohde sijaitsee Kylmäluoman retkeilyalueella.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Tervahauta
Lisätietoja

Toimenpiteet

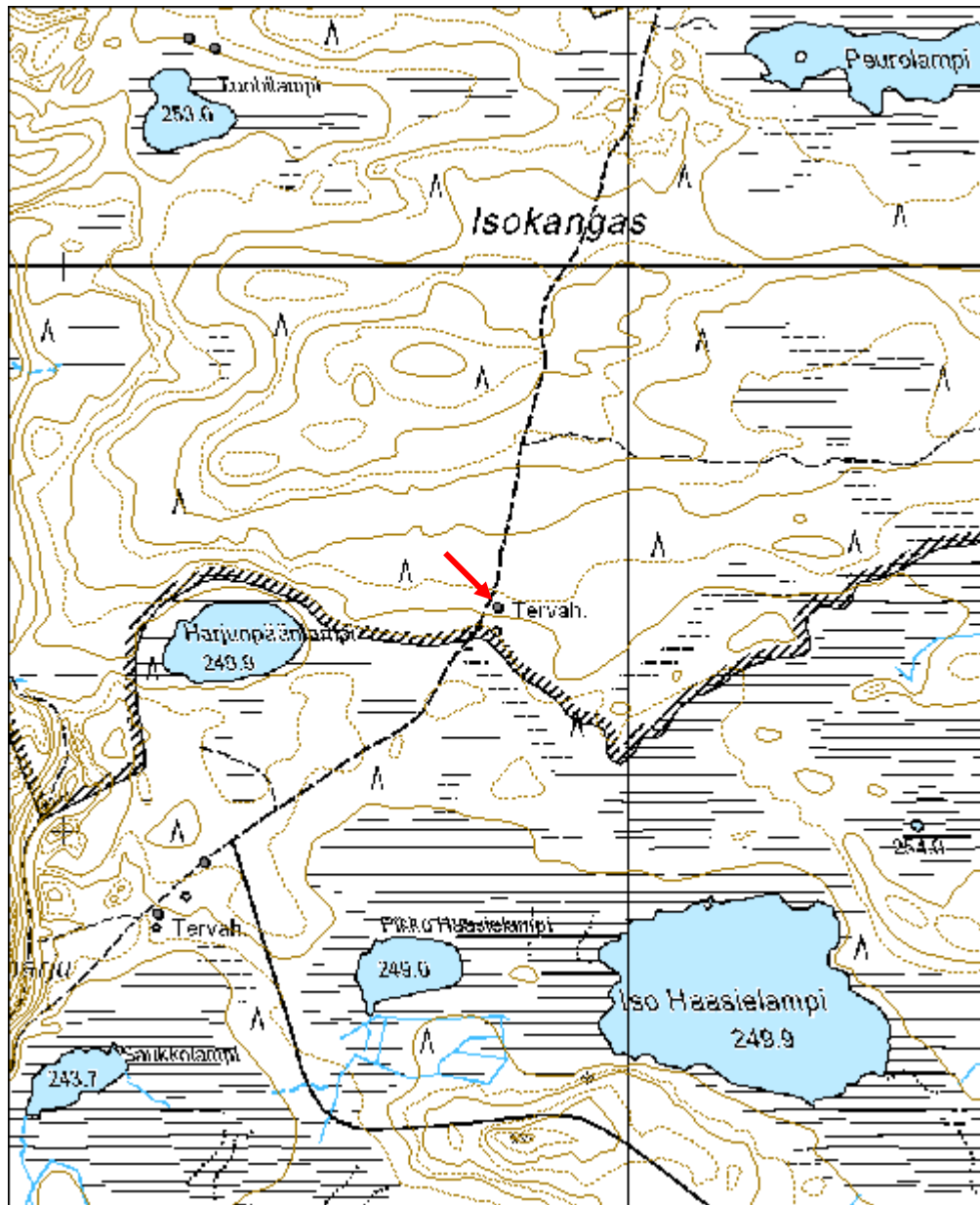
Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspv: 26.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	Kunto: 1 Hyvä
--------------------------------	----------------------

Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue
Selitys:	Retkeilyalue

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7274393, Y 3574769, Z 258	Mittakaava:	1:10000

Kalaharju 1 Tervahauta	MH-tunnus: 96092
-------------------------------	-------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7273942, Y 3574249, Z 253	Löydöt:	

Taustatiedot
Merkitty peruskarttaan.
Ympäristön kuvaus
Kohde sijaitsee aivan metsäautotien vieressä harvaa mäntyä kasvavalla kankaalla. Aluskasvillisuus paikalla on varpua. Metsän kehitysluokka varttunut kasvatusmetsikkö.
Kohteen kuvaus
Pyöreä tervahauta, jonka halssi on kaakossa. Haudan halkaisija on n. 10,5 m, vallin paksuus n. 2 m ja halssin pituus n. 2 m.
Kohteen rajaus
Kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Tervahauta
Lisätietoja
Kohde on väärässä paikassa peruskartalla ja Sutigisissä.

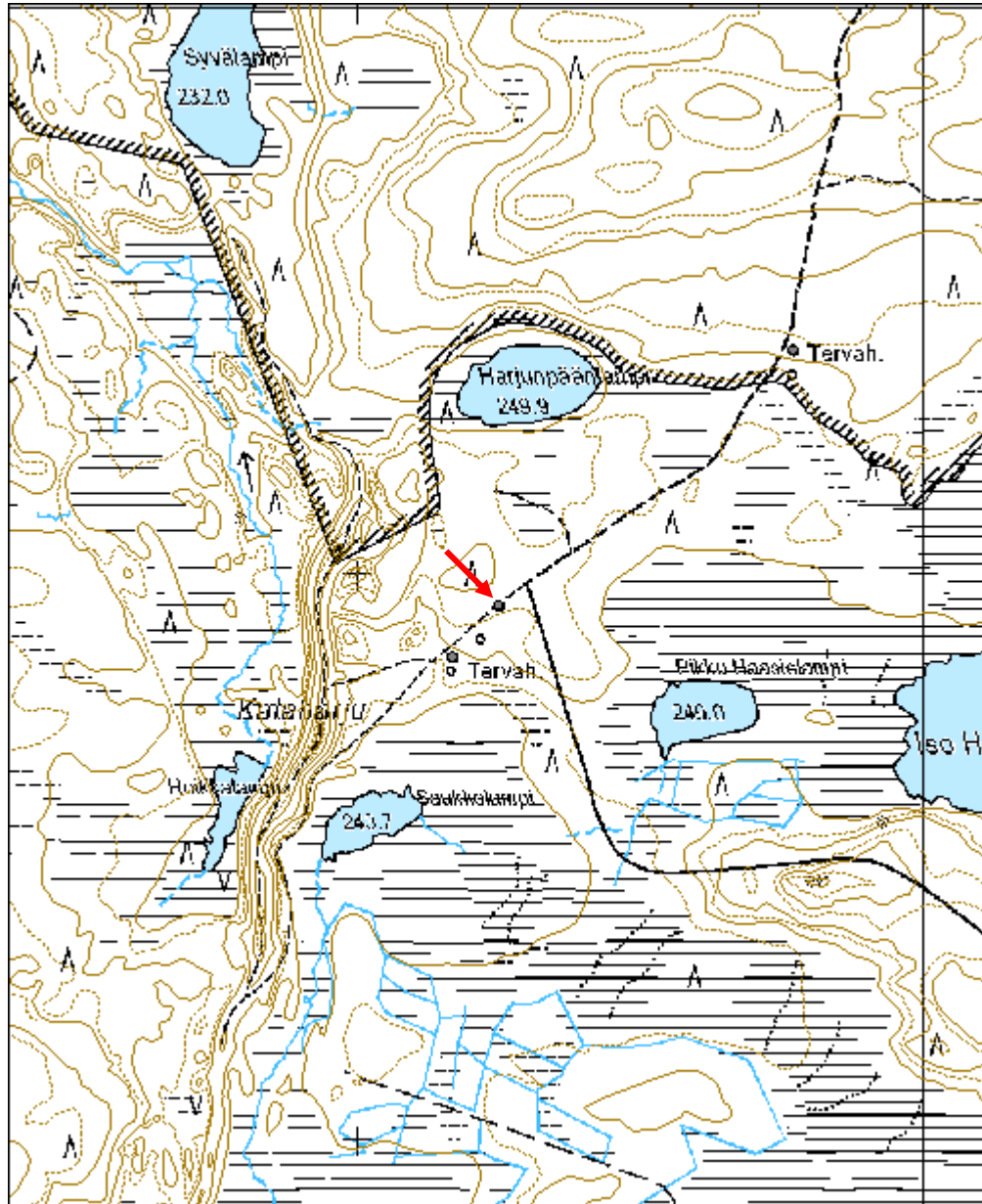
Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010
Tarkastuspvm: 26.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen
Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
		Olotila:	2 Ei käytössä
Arvotus:	3 Esitys mj-luokka II	Kohteen	9 Muu suojeluarvo

Selitys:	suojelu: Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7273942, Y 3574249, Z 253	Mittakaava:	1:10000

Kalaharju 2 Tervahauta	MH-tunnus: 100653
-------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	151 Metsätalous Pohjanmaa
Rakentamisvuosi:		Kunta:	832 TAIVALKOSKI
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7273851, Y 3574167, Z 249	Löydöt:	

Taustatiedot
Merkitty peruskarttaan.
Ympäristön kuvaus
Harva mäntykangas, jossa aluskasvillisuutena varpuja. Metsän kehitysluokka varttunut kasvatusmetsä. Kohde sijaitsee n. 10 metsäautotiestä itään.
Kohteen kuvaus
Matala ja pyöreä tervahauta, jonka halssi sijaitsee lounaiskulmassa. Haudan vallin ympärillä on kuoppia melko tasaisin välimatkoin. Haudan halkaisija on n. 13 m, vallin paksuus n. 3 m ja halssin pituus 11,7 m.
Kohteen rajaus
kohde rajautuu pistemäisesti.
Tulkinta
Tervahauta
Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2010 Tarkastuspv: 26.5.2010 Tarkastaja: H. Kelola-Mäkeläinen Kuvaus: Taivalkoski kulttuuriperintöinventointi 2010

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	1 Hyvä
	Olotila:	2 Ei käytössä